

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΝΔ'

Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2017

#### ΘΕΜΑΤΑ

##### A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 3974, 3995
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Κ. Σκρέκα, σελ. 3943
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο Αγίου Δημητρίου, το 5ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου και το 3ο Γυμνάσιο Σαλαμίνας, σελ. 3944, 3961, 3966, 3984
4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 3959, 3966, 3975, 3977, 3980, 3981, 3983, 3984, 3985
5. Ανακοινώνεται ότι η Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής καταθέτει την έκθεσή της στην πρόταση του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων «για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής - Μέρος Κοινοβουλευτικό (ΦΕΚ 106Α/24.6.1987) και Μέρος Β' (ΦΕΚ 51Α/10.4.1997), όπως ισχύουν», σελ. 3960
6. Ειδική Ημερήσια Διάταξη:  
Συζήτηση και ψήφιση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του Συντάγματος και του άρθρου 118 του Κανονισμού της Βουλής, των προτάσεων του Προέδρου της Βουλής «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής», σελ. 3962 - 3972
7. Ανακοινώνεται ότι:  
α) η υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 172/73 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής «Σύσταση και συγκρότηση της Επιτροπής του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους», σελ. 3947, 3948 - 3949  
β) η υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 173/74 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής «Σύσταση και συγκρότηση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων», σελ. 3947, 3950 - 3951  
γ) η υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 174/75 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής «Σύσταση και συγκρότηση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής για την Παρακολούθηση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης», σελ. 3947, 3952 - 3953  
δ) η υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 175/76 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής «Σύσταση και συγκρότηση της Υποεπιτροπής για τη μελέτη και αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών» της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, σελ. 3947, 3954 - 3955  
ε) η υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 176/77 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής ««Σύσταση και συγκρότηση της Υποεπιτροπής με θέμα «το χρέος και η απομείωσή του» της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων», σελ. 3947, 3956 - 3957

##### B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 13 Ιανουαρίου 2017, σελ. 3941
2. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:  
α) Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, σχετικά με τις επείγουσες επεμβάσεις για τη σωτηρία του σημαντικού βυζαντινού μνημείου του Αγίου Γεωργίου Λογκανίκου του Δήμου Σπάρτης, σελ. 3941  
β) Προς τον Υπουργό Εσωτερικών σχετικά με την ανάγκη θέσπισης βιώσιμης ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών των δημοτών και δη προς τους δήμους και τις δημοτικές επιχει-

ρήσεις, σελ. 3942

γ) Προς την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης:

i. σχετικά με τις πολιτικές της πολιτείας για τις πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες και την αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος της χώρας, σελ. 3943

ii. σχετικά με το «Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση δεκαπέντε χιλιάδων ατόμων που βρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, ηλικίας άνω των πενήντα ετών», σελ. 3946

δ) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: i. σχετικά με τις αποζημιώσεις στους ελαιοπαραγωγούς λόγω ακαρπίας και δάκου, σελ. 3958

ii. σχετικά με τις καθυστερήσεις στην αποζημίωση των πληγέντων αγροτών της Αρκαδίας από τη θεομηνία της 25ης Ιουνίου, σελ. 3960

##### Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Κατάθεση Εκθέσεων Διαρκών Επιτροπών:

α) Η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Τουρισμού: «Κύρωση του μνημονίου κατανόησης για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου», σελ. 3942

β) Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών: «Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις», σελ. 3979

2. Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Οι Υπουργοί Εξωτερικών, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Εσωτερικών και Οικονομικών κατέθεσαν στις 11/1/2017 σχέδιο νόμου: «Τροποποίηση του Κώδικα του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών και λοιπές διατάξεις», σελ. 3974

3. Συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Τουρισμού: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου και άλλες διατάξεις», σελ. 3975 - 3986

##### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

|                  |                  |
|------------------|------------------|
| ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ Δ. , | σελ. 3941 - 3966 |
| ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σ. ,    | σελ. 3966 - 3995 |

##### ΟΜΙΛΗΤΕΣ

##### A. Επί διαδικαστικού θέματος:

|                  |                                                     |
|------------------|-----------------------------------------------------|
| ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Μ. ,  | σελ. 3977                                           |
| ΚΑΜΜΕΝΟΣ Δ. ,    | σελ. 3984                                           |
| ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. , | σελ. 3966                                           |
| ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ Έ. ,   | σελ. 3983, 3984                                     |
| ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ Δ. , | σελ. 3959, 3966                                     |
| ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σ. ,    | σελ. 3966, 3975, 3977, 3980, 3981, 3983, 3984, 3985 |
| ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. ,   | σελ. 3984, 3985                                     |

ΞΥΔΑΚΗΣ Ν. , σελ. 3977, 3984, 3985  
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΣ Η. , σελ. 3981  
ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Δ. , σελ. 3980, 3981  
ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ. , σελ. 3980, 3981  
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Μ. , σελ. 3984, 3985

**Β. Επί της Ειδικής Ημερήσιας Διάταξης:**

ΒΟΥΤΣΗΣ Ν. , σελ. 3969  
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Μ. , σελ. 3966  
ΚΑΜΜΕΝΟΣ Δ. , σελ. 3970  
ΚΑΡΡΑΣ Γ. , σελ. 3971  
ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. , σελ. 3967  
ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ - ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ Π. , σελ. 3962  
ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σ. , σελ. 3965, 3966  
ΠΑΠΠΑΣ Χ. , σελ. 3964  
ΠΑΦΙΛΗΣ Α. , σελ. 3968  
ΤΡΑΓΑΚΗΣ Ι. , σελ. 3962

**Γ. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:**

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ Ο. , σελ. 3946, 3947  
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε. , σελ. 3958, 3959, 3960, 3961  
ΔΑΒΑΚΗΣ Α. , σελ. 3941, 3942, 3958, 3959  
ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ Κ. , σελ. 3943, 3944, 3946  
ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. , σελ. 3943  
ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ Λ. , σελ. 3942  
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. , σελ. 3960, 3961  
ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ Π. , σελ. 3943  
ΤΖΟΥΦΗ Μ. , σελ. 3946, 3947  
ΦΩΤΙΟΥ Θ. , σελ. 3944, 3945, 3946

**Δ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Τουρισμού:**

ΖΑΡΟΥΛΙΑ Ε. , σελ. 3975  
ΚΑΤΣΩΤΗΣ Χ. , σελ. 3976, 3978, 3985  
ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ Έ. , σελ. 3978, 3981, 3983, 3984  
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. , σελ. 3979  
ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. , σελ. 3977, 3983, 3984  
ΞΥΔΑΚΗΣ Ν. , σελ. 3978, 3985  
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΣ Η. , σελ. 3977  
ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Δ. , σελ. 3977, 3978, 3980, 3981  
ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ. , σελ. 3979, 3980, 3981  
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Μ. , σελ. 3979  
ΨΑΡΙΑΝΟΣ Γ. , σελ. 3980

**ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:**

ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 3984

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

## ΙΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

#### ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

#### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΝΔ'

Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2017

Αθήνα, σήμερα στις 12 Ιανουαρίου 2017, ημέρα Πέμπτη και ώρα 09.39', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Ε' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΥ**.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 13 Ιανουαρίου 2017, το οποίο έχει ως εξής:

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 319/9-1-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Έβρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Αναστασίου Δημοσυχάκη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, σχετικά με την υποβάθμιση-κατάργηση του Τμήματος Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού στον Νομό Έβρου.

2. Η με αριθμό 327/10-1-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ κ. Βασιλείου Κεγκερογλου προς τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, σχετικά με την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων, στεγαστικών δανείων.

3. Η με αριθμό 328/10-1-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ιωάννη Δελή προς τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την ανάγκη για βιώσιμη ρύθμιση των κόκκινων στεγαστικών δανείων.

4. Η με αριθμό 325/9-1-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης της Ένωσης Κεντρώων κ. Ιωάννη Σαρίδη προς τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, σχετικά με την έγκριση μεσοπρόθεσμου επιχειρηματικού σχεδίου για τον οργανισμό Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ).

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 320/9-1-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Φλώρινας της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννη Αντωνιάδη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, σχετικά με την πορεία των έργων και των μελετών για το 5<sup>ο</sup> ΣΕΣ (ΕΣΠΑ) στον Νομό Φλώρινας.

2. Η με αριθμό 329/10-1-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β' Αθηνών του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Χρήστου Κατσώτη προς τον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής, σχετικά με τη λήψη μέτρων προστασίας των προσφύγων και μεταναστών από τη βαρυνειμωδιά.

3. Η με αριθμό 324/9-1-2017 επίκαιρη ερώτηση του Ανεξάρτητου Βουλευτή Αχαΐας κ. Νικολάου Νικολόπουλου προς τον Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρω-

σης, σχετικά με την ενεργοποίηση-άσκηση των καθηκόντων των νεών μελών του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου (ΕΣΡ).

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

#### ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Πρώτη θα συζητηθεί η δεύτερη με αριθμό 1332/21-11-2016 ερώτηση του Βουλευτή Λακωνίας της Νέας Δημοκρατίας κ. Αθανασίου Δαβάκη προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, σχετικά με τις επείγουσες επεμβάσεις για τη σωτηρία του σημαντικότερου βυζαντινού μνημείου του Αγίου Γεωργίου Λογκανίκου του Δήμου Σπάρτης.

Στην ερώτηση θα απαντήσει η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Κονιόρδου.

Τον λόγο έχει ο κ. Δαβάκης για δύο λεπτά.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, η ερώτηση, την οποία επανυπέβαλα μία, δύο φορές λόγω του Κανονισμού, έχει να κάνει με ένα εμβληματικό, σημαντικό βυζαντινό μνημείο της περιοχής του βορείου Ταυγέτου, το οποίο, δυστυχώς, μέχρι στιγμής δεν έχει τύχει της ανάλογης μέριμνας της πολιτείας. Με το μέχρι στιγμής, φυσικά, δεν εννοούμε τα δύο χρόνια που κυβερνάτε εσείς, αλλά μία σειρά ετών που, έβραν των σημαντικών παρεμβάσεων των κατοίκων της περιοχής, όσο μπορούσαν -ειρήσθω εν παρόδω ότι από το 1935 μέχρι το 1960 οι κάτοικοι προσέβαλλαν να στηρίξουν τη στέγη του μνημείου αυτού, να μην μπαίνουν νερά, να κάνουν κάποιες αναστηλωτικές εργασίες- δεν έχουν γίνει παρά ελάχιστα πράγματα.

Με χαρά είδα ότι στις 23 Δεκεμβρίου, παραμονή Χριστουγέννων, βγάλατε μία απόφαση, κυρία Υπουργέ, που πράγματι εγκρίνετε την αρχιτεκτονική, στατική και γεωλογική μελέτη την οποία είχε ο Δήμος Σπάρτης, με προγραμματική σύμβαση του Υπουργείου σας, ολοκληρώσει.

Υπάρχουν κάποιες ελλείψεις στη συγκεκριμένη περίπτωση. Θεωρώ ότι είναι ακόμα πιο επίκαιρη η ερώτησή μας στηριζόμενη στη δική σας απόφαση -που πράγματι δίνει μία ευοίωνη προοπτική στην όλη ιστορία- για να υπάρξει η άμεση, η ουσιαστική, η κατάλληλη -θα έλεγα- συνδρομή και βοήθεια του Υπουργείου Πολιτισμού, προκειμένου αυτή η υπόθεση, αυτή η εργασία, αυτή η μελέτη να στηριχθεί όπως πρέπει και να τελεσφορήσει, ούτως ώστε, εντασσόμενη σε ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα μέσω της Περιφέρειας που διαχειρίζεται το τομεακό πρόγραμμα του πολιτισμού, να προχωρήσουμε προς την κατεύθυνση να ολοκληρωθεί η αναστήλωση, η θωράκιση και η αποφυγή -θα έλεγα- οποιουδήποτε ατυχήματος στο μνημείο αυτό.

Περιμένω με αγωνία την απάντησή σας.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Τον λόγο έχει η κυρία Υπουργός.

**ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ (Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού):** Πράγματι, ο ναός αυτός του Αγίου Γεωργίου Λογκανίκου είναι ένας σημαντικός μονόχωρος, καμαροσκεπαστος ναός του 1374. Είναι σημαντικό μνημείο, το οποίο αντιμετωπίζει σοβαρά στατικά προβλήματα και λόγω της παλαιότητας, φυσικά, αλλά και λόγω του εδάφους, το οποίο μετατοπίζεται και συμπαράσφύρει το μνημείο, αλλά και λόγω παλαιών επεμβάσεων, που κάποιες λειτουργήσαν ευεργετικά στο βόρειο τμήμα του ναού, αλλά κάποιες, όμως, δημιούργησαν σοβαρά προβλήματα.

Μία μικρή αναδρομή: Όπως γνωρίζετε, το 1999 έγινε από ιδιωτικό μελετητικό γραφείο μία προκαταρκτική μελέτη για την αναγκαιότητα δομικής αποκατάστασης. Το 2013 υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και της Περιφέρειας Πελοποννήσου και του Δήμου Σπάρτης προγραμματική σύμβαση, για να γίνει η μελέτη επισκευής και συντήρησης του βυζαντινού μνημείου και ορίστηκε κοινή επιτροπή παρακολούθησης.

Το 2014 εγκρίθηκε και παραλήφθηκε η οριστική μελέτη με τίτλο «Εκπόνηση μελέτης επισκευής και συντήρησης του βυζαντινού μνημείου του Αγίου Γεωργίου Λογκανίκου», η οποία περιελάμβανε τις επί μέρους μελέτες, αρχιτεκτονική, ειδική αρχιτεκτονική, στατική, γεωλογική, πλην –και ίσως αυτό είναι στο οποίο αναφέρεστε– της γεωτεχνικής, που είναι πάρα πολύ σημαντική. Η παραλαβή έγινε. Απαιτείται οπωσδήποτε η σύνταξη αυτής της γεωτεχνικής μελέτης.

Το μνημείο παρουσιάζει, όπως έχει παρατηρηθεί, πλήθος δομικών και οικοδομικών προβλημάτων, που συνεχώς επιδεινώνονται, λόγω μεταγενέστερων επεμβάσεων, αλλεπάλληλων επισκευών, κατασκευής του στεγάστρου σε επαφή με τον δυτικό τοίχο του μνημείου και κυρίως λόγω του ερπυσμού, που παρουσιάζει το υπέδαφος.

Τον Μάιο του 2016 διαβιβάστηκε η εκπονηθείσα μελέτη, εκτός από τη γεωτεχνική μελέτη, που δεν υπάρχει, έγινε ο τελικός έλεγχος και στη συνέχεια η Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και η συναρμόδια Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων εισήγαγαν το θέμα στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο τον Σεπτέμβριο του 2016.

Μετά εκδόθηκε η απόφαση για τη μελέτη, την επισκευή και συντήρηση του βυζαντινού μνημείου, με την προϋπόθεση ότι θα προστεθεί η γεωτεχνική μελέτη, η οποία λείπει, προκειμένου να μπορεί στη συνέχεια να υλοποιηθεί με αυτούς τους όρους η εκπονηθείσα μελέτη.

Επομένως, προς το παρόν προκειμένου να αρθεί η επικινδυνότητα του μνημείου, κατ' αρχάς, η εφορεία έχει ζητήσει να μην χρησιμοποιείται αυτό το μνημείο, γιατί, φυσικά, είναι επικίνδυνο για την ασφάλεια των ανθρώπων, αλλά και για την περαιτέρω επιδεινώσή του. Επίσης, έχει εντάξει ήδη το κόστος λήψης άμεσων μέτρων προστασίας του μνημείου στο πρόγραμμα δράσης για τις επείγουσες στερεωτικές και αναστηλωτικές εργασίες του έργου, οι οποίες θα εκτελεστούν υπό την εποπτεία της Εφορείας Λακωνίας.

Είναι σημαντικό να προστεθεί η γεωτεχνική μελέτη και μακάρι σε αυτό –θα το προσπαθήσουμε– να μας συνδράμει η Περιφέρεια Πελοποννήσου, για να μπορέσει να ολοκληρωθεί το έργο, που είναι πράγματι μεγάλης σημασίας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Δαβάκη, έχετε τον λόγο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Κυρία Υπουργέ, εάν διαβάζατε –και πιστεύω ότι έχετε διαβάσει– το κείμενο της ερώτησής μου και τα ερωτήματα τα οποία σας υπέβαλα, στο τρίτο ερώτημα θα βλέπατε ότι ρωτώ χαρακτηριστικά γιατί από το 2014 και εξής το Υπουργείο Πολιτισμού, αφού ήταν γνωστά πλέον τα προβλήματα του ναού, δεν διέθεσε το απαιτούμενο κονδύλιο για τη σύνταξη γεωτεχνικής μελέτης, από τα αποτελέσματα της οποίας θα προκύψουν οι αναγκαίες πρόσθετες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του εδαφοτεχνικού προβλήματος του υπόβαθρου θεμελίωσης του βυζαντινού μνημείου. Δηλαδή, το είχαμε δει και εμείς στην ερώτησή μας το θέμα για τη γεωτεχνική μελέτη.

Εν πάση περιπτώσει, εφ' όσον όλα έχουν γίνει από τον Δήμο Σπάρτης –προγραμματική σύμβαση, χρήματα για να γίνουν όλα αυτά τα οποία εσείς πολύ χαρακτηριστικά μας είπατε– δεν πρέπει τώρα και το Υπουργείο Πολιτισμού να βοηθήσει, ούτως ώστε να συνταχθεί αυτή η μελέτη, η στατική γεωτεχνική μελέτη;

Θα ήθελα μία δέσμευση από εσάς, υπό την εξής έννοια, ότι αυτή η μελέτη, κατά πληροφορίες, δεν ξεπερνά τις 8.000, 9.000 ή 10.000 ευρώ. Αντισταθμίζετε, λοιπόν, ότι δεν μπορούμε να πούμε στην Περιφέρεια «πλήρωσε τη μελέτη», διότι από την Περιφέρεια περιμένουμε, όταν θα είναι πλήρες όλο το σύστημα των τευχών, να εντάξει το έργο σε ένα ΕΣΠΑ, ΣΕΣ, όπως λέγεται τώρα. Οπότε ζητώ από εσάς, πέρα από τα ενημερωτικά που σας δίνει η υπηρεσία, τα γνωστά κ.λπ. –τα οποία βλέπετε και καταλαβαίνω τι ωραίες εμπειρίες θα έχετε αποκομίσει– εάν σας είναι δυνατόν, αυτή τη στιγμή να δεσμευθείτε –ή να το δείτε, δεν ξέρω– να αναλάβετε τη δαπάνη αυτής της γεωτεχνικής, γεωστατικής μελέτης.

Είναι πολύ σημαντικό, όπως και μια επίβλεψη αυτής της υποθέσεως 3.000 ή 4.000 ευρώ από έναν μηχανικό, προκειμένου να προχωρήσει η όλη κατάσταση. Διότι τώρα το να πούμε «πηγαίνετε στο παγκάρι με τα κεριά, για να φτιάξουμε τη μελέτη» στους κατοίκους, οι οποίοι έχουν κάνει τόσα σ' αυτή την περίπτωση, θεωρώ ότι δεν συνάδει ούτε προς τον πολιτισμό μας ούτε προς τις δομές του Υπουργείου, σ' αυτή την περίοδο μάλιστα –θέλω να σας το πω και αυτό– που πολλές οικογένειες αυτής της περιοχής δεν έστρωσαν τα λιοπάνα κάτω από τις ελιές, διότι είχαμε ένα τεράστιο ζήτημα ακαρπίας. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, πού βρίσκονται τα εισοδήματα λόγω της ελαιόπτωσης κ.λπ..

Θα έλεγα ότι καλό θα ήταν αυτή τη στιγμή να συνδράμει, να πει δηλαδή το Υπουργείο, μια και δεν είναι μεγάλο ποσό, «ενισχύω, πληρώνω τη γεωτεχνική μελέτη, προκειμένου να ολοκληρωθεί όλο το σετ των μελετών, για να το εντάξουμε». Αυτή είναι η παράκλησή μου και γι' αυτό σας το λέω διά ζωής, πέραν των ενημερωτικών σημειωμάτων, που ξέρω ότι εφοδιάζονται όλοι οι Υπουργοί και έρχονται εδώ και μας τα διαβάζουν. Δεν νομίζω ότι αυτό συνάδει προς τη δική σας πορεία, εννών σ' έναν άνθρωπο του πολιτισμού. Εν πάση περιπτώσει, καταλάβετε τι θέλω να σας πω. Να πληρώσουμε τη μελέτη, για να προχωρήσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Η κ. Κονιόρδου έχει τον λόγο.

**ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ (Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού):** Όπως και ο ίδιος παραδεχθήκατε, βλέπετε την πρόθεσή μας τη θετική να εντάξουμε άμεσα στον καινούργιο προϋπολογισμό τα έξοδα για τις στερεωτικές και αναστηλωτικές εργασίες.

Πιστεύουμε, όμως, ότι, επειδή τέτοια προβλήματα υπάρχουν σε μνημεία σε όλη την Ελλάδα, είναι πάρα πολύ σημαντικό και οι τοπικές κοινωνίες, μέσω των αιρετών εκπροσώπων τους, να συμμετέχουν, όχι βέβαια οι απλοί κάτοικοι, αλλά οι περιφέρειες. Είναι σημαντικό να υπάρχει μία συνεργασία με την περιφέρεια και σας δίνω τον λόγο μου ότι θα υπάρξει μεγάλη προσπάθεια συντονισμού των προσπαθειών και βεβαίως, αν δούμε ότι το πράγμα κινδυνεύει και δεν μπορεί να βρεθεί λύση, θα συνδράμουμε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Τουρισμού: «Κύρωση του μνημονίου κατανόησης για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου».

Προχωρούμε τώρα στη συζήτηση της δεύτερης με αριθμό 315/9-1-2017 επίκαιρης ερώτησης δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Δημοκρατικής Συμπαράταξης κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Εσωτερικών σχετικά με την ανάγκη θέσπισης βιώσιμης ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών των δημοτών και δη προς τους δήμους και τις δημοτικές επιχειρήσεις.

Θα απαντήσει ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Σκουρλέτης.

Ο κ. Κεγκέρογλου έχει τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Να ευχηθώ καλή χρονιά, μιας και είναι η πρώτη φορά που παίρνω τον λόγο φέτος στην Ολομέλεια.

Έχω καταθέσει αυτή την ερώτηση για την αναζήτηση των προθέσεων της Κυβέρνησης, προκειμένου να δούμε εάν θα προχωρήσει σε νομοθετική εισήγηση για μία βιώσιμη ρύθμιση των οφειλών των δημοτών αλλά και γενικότερα των οφειλετών προς δήμους και δημοτικές επιχειρήσεις, λόγω του γεγονότος ότι η προηγούμενη ρύθμιση, παρ' ότι είχε θετικά χαρακτηριστικά στην αρχική της έκδοση, πριν από τις τροποποιήσεις τις οποίες υπέστη, δεν έτυχε της αξιοποίησης από το σύνολο των οφειλετών και λόγω της συγκυρίας μέσω της οποίας αυτή είχε θεσπιστεί.

Επειδή έχουν συσσωρευθεί πάρα πολύ μεγάλα ποσά ληξιπρόθεσμων οφειλών που ποικίλουν, βεβαίως, από δήμο σε δήμο, αλλά το γενικότερο χαρακτηριστικό είναι η συσσώρευση των μεγάλων ποσών, επειδή οι δημότες που θέλουν να πληρώσουν τις υποχρεώσεις είναι διατεθειμένοι να μπουν σε μία βιώσιμη ρύθμιση και ταυτόχρονα αυτό θα βοηθήσει του δήμους να αποκτήσουν έσοδα, τα οποία τους είναι παραπάνω από αναγκαία αυτή την περίοδο, γι' αυτό θέλουμε την άποψη του Υπουργού και του Υπουργείου συνολικά για το θέμα μίας νέας ρύθμισης που θα δίνει την δυνατότητα στους οφειλέτες να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους με έναν συγκεκριμένο τρόπο που θα εισηγηθεί η Κυβέρνηση. Βεβαίως, αυτό το οποίο ζητάμε είναι να είναι μέσα στα ρυθμιζόμενα ποσά κάθε οφειλή ανεξάρτητα από την αιτία για την οποία δημιουργήθηκε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Ο κύριος Υπουργός έχει τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι αληθές ότι ένα μεγάλο μέρος, το μεγαλύτερο -θα έλεγα- μέρος, των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων αλλά και ένας μεγάλος αριθμός δημοτών δυσκολεύεται να αποπληρώσει υποχρεώσεις και οφειλές προς τους δήμους. Και πέρα από τις πάγιες ρυθμίσεις που ούτως ή άλλως προβλέπονται για τη θεραπεία του προβλήματος, είναι γνωστό ότι και το 2014 και το 2015 υπήρχαν ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι είμαστε υποχρεωμένοι να λειτουργήσουμε με έναν τέτοιο τρόπο, για να διευκολύνουμε στις σημερινές πολύ δύσκολες συνθήκες τη δυνατότητα αποπληρωμής αυτών των οφειλών, τη στιγμή μάλιστα που δεν είναι οι οφειλές μόνο προς τους δήμους, αλλά σε πάρα πολλές περιπτώσεις είναι οφειλές προς τα ταμεία, εφορίες κ.λπ..

Άρα, λαμβάνοντας υπ' όψιν αυτή τη δυσχερή πραγματικότητα για ένα μεγάλο μέρος των συμπολιτών μας, είναι στις προθέσεις του Υπουργείου -και μάλιστα στο νομοσχέδιο, που προτίθεται να κατεβάσει το πιο πιθανό εντός του μήνα- να περιλαμβάνεται μια τέτοια είδους διάταξη, η οποία πέρα από τη διευκόλυνση, δηλαδή τον αριθμό των δόσεων, που θα προβλέπει για την αποπληρωμή αυτών των υποχρεώσεων, θα πρέπει να έχει μια μέριμνα και για το ζήτημα των προσαυξήσεων, που έχουν επιβληθεί σε αυτά τα βεβαιωμένα και οφειλόμενα ποσά και ιδιαίτερα σε σχέση με τα επιτόκια, τα οποία έχουν επιβαρύνει αυτά τα ποσά.

Μία ρύθμιση υπήρχε και από την προηγούμενη πολιτική ηγεσία στο υπό κατάθεση πολυνομοσχέδιο με διάφορες διατάξεις, που αφορούσαν τους δήμους, και σας λέω ότι αυτό το νομοσχέδιο επικαιροποιείται αυτές τις μέρες. Πρόθεσή μας είναι, αν είναι δυνατόν, και μέσα στον Ιανουάριο να κατατεθεί, έχοντας μια τέτοια είδους πρόβλεψη, η οποία θα αποτελέσει μια πραγματική ανάσα για τις οφειλές προς τους δήμους, και για τους δήμους και γι' αυτούς, οι οποίοι έχουν χρεωθεί τα αντίστοιχα ποσά.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ευχαριστώ.

Κύριε Κεγκερόγλου, έχετε και πάλι τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, τα ποσά, που έχουν συσσωρευθεί, παρότι δεν έχουν υπολογιστεί, γιατί αφορούν διαφορετικούς δήμους, διαφορετικούς φορείς, δημοτικές επιχειρήσεις κ.λπ., πρέπει να είναι πάρα πολλά. Αν κρίνω και από τον Δήμο Ηρακλείου, που έχω μία

εικόνα, και λόγω των προβλημάτων, για τα οποία σας έχουν απασχολήσει με την αποστολή για είσπραξη σύμφωνα με τις διαδικασίες του ΚΕΔΕ προστίμων αυθαιρέτων και μία σειρά άλλων οφειλών, το πρόβλημα είναι τεράστιο με τις κατασχέσεις λογαριασμών, οι οποίες έχουν γίνει και όταν αυτοί οι λογαριασμοί, που φαίνονται ως προσωπικοί, στην ουσία είναι επαγγελματικοί και αφορούν ανθρώπους επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις. Δημιουργείται ένα τεράστιο πρόβλημα στην οικονομική διαχείριση των δραστηριοτήτων τους.

Θα έλεγα, λοιπόν, ότι είναι επιτακτική ανάγκη να δοθεί λύση σε αυτό το συγκεκριμένο θέμα των οφειλών των δημοτών και γενικότερα οφειλετών προς τους δήμους και τις δημοτικές επιχειρήσεις. Είναι πάρα πολύ θετικό το ότι προσδιορίζεται συγκεκριμένα ότι εντός του Ιανουαρίου θα κατατεθεί νομοθετική ρύθμιση, η οποία θα περιλαμβάνει λύση, πρόταση και για το συγκεκριμένο θέμα και βεβαίως, θα ήταν ευκαίριο αυτή η ρύθμιση να δοθεί πριν κατατεθεί στην ΚΕΔΕ αλλά και στα κόμματα, γιατί ακριβώς μπορεί να βελτιωθεί με τρόπο που θα είναι βιώσιμη και αποτελεσματική. Αναμένουμε την πρωτοβουλία και είναι θετικό ότι προσδιορίσαμε και χρόνο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών):** Κατ' αρχάς, χαίρομαι, κύριε Κεγκερόγλου, που έχουμε την ίδια οπτική στο ζήτημα. Εν πάση περιπτώσει, νομίζω ότι στα αυτονόητα μπορούμε, το σύνολο των δυνάμεων των πολιτικών ή σχεδόν -εν πάση περιπτώσει- το σύνολο, να έχουμε μία κοινή τοποθέτηση και μια κοινή οπτική πάνω σε φλέγοντα κοινωνικά ζητήματα, όπως αυτό που αναφέρατε.

Πρέπει να γνωρίζετε ότι τέτοιου είδους πρωτοβουλίες δεν τις βγάζουμε από το στομάχι μας ούτε από το μυαλό μας. Τις συζητάμε και με τους εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και προφανώς και με την ΚΕΔΕ, με την οποία βρισκόμαστε σε μια διαρκή επαφή, έτσι ώστε να μπορούμε και εμείς να καταγράψουμε τον σφυγμό των προβλημάτων και οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης να βρίσκονται σε μία συνεχή επικοινωνία μαζί μας και να προσπαθούμε να καταλήγουμε σε τέτοιου είδους ρυθμίσεις και πρωτοβουλίες που να λύνουμε ζητήματα ζωτικά.

Θέλω να πω -και να επαναλάβω αυτό που είπα και πριν- ότι ιδιαίτερα το τελευταίο διάστημα πρέπει να είμαστε ανοικτοί σε τέτοιου είδους ρυθμίσεις, διότι διευκολύνουμε και τους δήμους και τους οφειλέτες, παρό, αν θέλετε, ένα φαινόμενο κάποιων οφειλετών, οι οποίοι στη λογική των απαντών κατά καιρούς ρυθμίσεων και δυνατότητων άφηναν να μην πληρώνουν τις υποχρεώσεις τους.

Δεν είναι αυτό το πρόβλημα σήμερα. Σήμερα το πρόβλημα είναι πραγματικό και πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα να μπορέσουν να βάλουν σε κάποια στοιχειώδη τάξη τα οικονομικά τους πολίτες και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις προς τους δήμους.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Σκρέκας ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό. Η Βουλή εγκρίνει;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Στη συνέχεια θα συζητηθεί η πρώτη με αριθμό 312/4-1-2017 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Α' Πειραιώς της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Κατσαφάδου προς την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με τις πολιτικές της πολιτείας για τις πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες και την αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος της χώρας.

Στην ερώτηση θα απαντήσει η Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Θεανώ Φωτίου.

Παρακαλώ, κύριε Κατσαφάδο, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, το δημογραφικό ζήτημα μπορεί να μην είναι ψηλά στα θέματα που απασχολούν τη δημοσιότητα και δεν ξέρω

εάν είναι και μέσα στα ζητήματα, τα οποία έχει η ατζέντα της Κυβέρνησης. Παρ' όλα αυτά, το δημογραφικό ζήτημα είναι ένα τεράστιο θέμα, μία βραδυφλεγής βόμβα, θα έλεγα, η οποία βρίσκεται στα θεμέλια και του κράτους και του έθνους.

Γι' αυτόν τον λόγο, λοιπόν, κυρία Υπουργέ, αναγκάστηκα, κατόπιν των νέων στοιχείων τα οποία έρχονται, όπου δυστυχώς εδώ και τρία χρόνια οι θάνατοι είναι πολύ περισσότεροι από τις γεννήσεις και με βάση ευρωπαϊκά στοιχεία, αλλά και στοιχεία της παγκόσμιας τράπεζας, να σας κάνω αυτήν την ερώτηση.

Καταλαβαίνω ότι τα προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζει η χώρα μας είναι πολλά και σημαντικά. Καταλαβαίνω τη δύσκολη οικονομική κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε. Σε αυτήν τη δύσκολη οικονομική κατάσταση βρισκόμαστε όλοι, σε μία κοινωνία η οποία χειμάζεται απ' όλη αυτήν την υπερφορολόγηση. Θα πρέπει όμως να κοιτάξουμε πώς θα μπορέσουμε να ενισχύσουμε τις τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες. Θα πρέπει να κοιτάξουμε πώς θα μπορέσουμε να δώσουμε κίνητρα στους νέους ανθρώπους οι οποίοι μεταναστεύουν και φεύγουν από τη χώρα να μείνουν εδώ και να μπορέσουν να κάνουν οικογένεια.

Ενδεικτικά θα σας πω ότι η Ελλάδα κατέχει την τρίτη χαμηλότερη θέση στον ευρωπαϊκό δείκτη γεννήσεων και τον υψηλότερο ρυθμό γήρανσης πληθυσμού μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά μέσο όρο, μία Ελληνίδα μάνα γεννάει 1,4 παιδιά, ενώ για να μπορέσουμε να κρατήσουμε στα ίδια επίπεδα τον πληθυσμό της χώρας μας θα έπρεπε αυτός ο μέσος όρος να είναι στο 2,1%. Υπάρχουν πάρα πολλά στοιχεία, τα οποία προφανώς τα γνωρίζετε εσείς και τα γνωρίζουμε κι εμείς. Στη δευτερολογία θα μπορέσω να αναφερθώ σε αυτά.

Αυτό το οποίο θα ήθελα όμως, κυρία Υπουργέ, στην πρωτολογία σας είναι να έχω μια ξεκάθαρη δέσμευση ότι σε σχέση με τη δεύτερη αξιολόγηση και το μεσοπρόθεσμο, τα οικογενειακά, τα πολυτεχνικά επιδόματα, αλλά και το επίδομα φοίτησης, το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό δεν θα πειραχτούν.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Κι εγώ ευχαριστώ. Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ (Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, η Κυβέρνησή μας έχει βάλει πολύ ψηλά στην ατζέντα της την προστασία του παιδιού. Πολύ σύντομα θα δείτε νόμους, οι οποίοι θα αφορούν ευθέως την προστασία του παιδιού. Διότι η Κυβέρνησή μας ενδιαφέρεται πραγματικά για το αν τελικά στη χώρα αυτή θα μπορεί ένας νέος άνθρωπος να κάνει έστω κι ένα παιδί ή δύο παιδιά.

Ξέρετε πολύ καλά ότι το πρόβλημα το δημογραφικό δεν προκύπτει απλά από τις πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες, τις οποίες υποστηρίζουμε ή δεν υποστηρίζουμε επαρκώς εμείς, αλλά οι προηγούμενες Κυβερνήσεις, αλλά προκύπτει από την ανασφάλεια που έχει ή δεν έχει ένας νέος άνθρωπος να κάνει ένα παιδί ή να κάνει το δεύτερο παιδί. Όπως ξέρετε πολύ καλά, επτακόσιες χιλιάδες οικογένειες επιδοτούνται με οικογενειακό επίδομα. Τι είναι όμως αυτό το οικογενειακό επίδομα μέχρι στιγμής; Είναι 40 ευρώ το μήνα για κάθε παιδί μονότεκνης ή δίτεκνης οικογένειας και πολύτεκνης. Επιπλέον, στις πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες είναι ένα επίδομα 500 ευρώ για το κάθε παιδί επιπλέον του χρόνου. Δεν είναι αμελητέα. Δεν λύνουν το πρόβλημα. Το ξέρετε πολύ καλά. Δεν το λύνουν, γιατί το πρόβλημα της υπογεννητικότητας βεβαίως δεν είναι ελληνικό πρόβλημα. Είναι όμως και πολυσύνθετο πρόβλημα, το οποίο υπάρχει ακόμη και στις χώρες, οι οποίες έχουν υψηλά επιδόματα ή -αν θέλετε- υψηλές παροχές.

Γιατί βεβαίως κι εμείς έχουμε συγκεκριμένες, αρκετά ενδιαφέρουσες παροχές για την τρίτεκνη και για την πολύτεκνη οικογένεια. Το ξέρετε, γιατί έχουν θεσπιστεί ήδη από τα προηγούμενα χρόνια, και τις διατηρούμε παρόλο που πράγματι οι δανειστές, αν θέλετε, αρχίζουν να κοιτάνε με μεγάλο ενδιαφέρον και φέρανε -ορισμένοι εξ αυτών, όχι όλοι οι δανειστές- τη μείωση ή την αναδιάρθρωση των οικογενειακών επιδομάτων.

Σε αυτό, λοιπόν, κύριε Βουλευτά, εμείς αντισταθήκαμε σθεναρά. Και εφόσον με καλείτε στο πρώτο κομμάτι να σας διαβε-

βαιώσω, για να μην έχετε ούτε εσείς ούτε κανείς ανησυχία, δεν πρόκειται να αλλαχθεί τίποτα στα οικογενειακά επιδόματα. Αυτή είναι η δέσμευσή μας, αλλά και η συμφωνία μέχρι στιγμής.

Όμως, όπως ξέρετε καλά, και αυτό είναι το πρόβλημα της Κυβέρνησής μας, αν δεν πάμε σε ένα σύνολο παροχών-υπηρεσιών και όχι επιδομάτων, η επιδοματική πολιτική, ακόμη και στα κράτη που δίνουν πολύ μεγάλα επιδόματα για το κάθε παιδί, δεν αλλάζει την υπογεννητικότητα. Βεβαίως, αφού διαβάσατε τα στοιχεία και της Eurostat και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ξέρετε.

Δεν χρειάζεται τώρα να απασχολούμε με νούμερα, αλλά ξέρετε πολύ καλά ότι και οι χώρες οι οποίες έχουν τα υψηλότερα επιδόματα δεν αύξησαν την υπογεννητικότητά τους, παρόλη την πολιτική που έχουν και υπέρ της μετανάστευσης. Το ίδιο συμβαίνει και στη χώρα μας.

Άρα εμείς σκοπεύουμε να κάνουμε ένα πλέγμα παροχών-υπηρεσιών -αυτό μας ενδιαφέρει πολύ- με επίκεντρο το παιδί. Το παιδί θα έχει τις υπηρεσίες σε μεγάλο βαθμό.

Θέλω να πω το εξής. Ένα δείγμα αυτής της πολιτικής το είδατε ήδη πέρυσι. Δεν το διακηρύξαμε ότι είναι για το παιδί και κατά της υπογεννητικότητας, αλλά είναι πολύ σημαντικό και ένα μήνυμα προς την κοινωνία ότι όλες οι Ελληνίδες μητέρες που έχουν ένα παιδί, μπορούν να είναι ήσυχες ότι μπορούν να βρουν έναν βρεφικό ή έναν νηπιακό σταθμό.

Τι απέδωσε το περσινό σύστημα που εμείς για πρώτη φορά κάναμε; Απέδωσε μεγάλη έλλειψη βρεφικών σταθμών. Από την άλλη, δώσαμε για πρώτη φορά το δικαίωμα σαράντα πέντε χιλιάδες παιδιά να πάνε σε βρεφονηπιακούς σταθμούς που προέρχονταν όχι μόνο από εργαζόμενες μητέρες, αλλά από άνεργες μητέρες και από φτωχές οικογένειες.

Αν δοθεί, λοιπόν, το μήνυμα στην κοινωνία ότι τουλάχιστον τα πρώτα χρόνια της ζωής ενός παιδιού είναι εξασφαλισμένα σε αυτό το επίπεδο, αυτό είναι ένα βήμα γι' αυτό που ρωτάτε και πιστεύω ότι κι εσείς σε αυτό είσατε σύμφωνοι.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Αναπληρώτριας Υπουργού)

Θα συνεχίσω στη δευτερολογία, για να μην τρώω την ώρα, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, είκοσι τρεις μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί-εκπαιδευτικοί από το Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο Αγίου Δημητρίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριε Κατσαφάδο, έχετε και πάλι τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ:** Ευχαριστώ και πάλι, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, αυτό το ζήτημα το οποίο συζητάμε είναι ένα εθνικό ζήτημα και δεν μπορεί να πει σε μια πολιτική και μια κοινοτική αντιπαράθεση. Παρόλα αυτά, θα ήθελα ιστορικά να σας πω ότι η πρώτη φορά που συζητήθηκε το ζήτημα του δημογραφικού ήταν το 1990, όταν ο τότε Πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Μητσόστακης έκανε μια μελέτη πάνω στο δημογραφικό και μετά ήρθαν οι κυβερνήσεις του Κώστα του Καραμανλή που έδωσε τα ίδια pronόμια τα οποία είχαν οι πολύτεκνες οικογένειες στις τρίτεκνες οικογένειες. Μετά ήρθε αυτή η κρίση η οποία ισοπέδωσε πάρα πολλά πράγματα.

Αυτό το οποίο λέτε σε σχέση με τους παιδικούς σταθμούς θα ήθελα να σας πω ότι ξεκίνησε από τη δική μας Κυβέρνηση. Παρόλα αυτά, όμως, είσατε δύο χρόνια στην κυβέρνηση κι εγώ θα ήθελα να μείνω στη δέσμευσή σας, γιατί άλλα ακούγονται και άλλα γράφονται. Μιλάνε για περαιτέρω μείωση του αφορολόγητου. Μιλάνε για συμψηφισμό επιδομάτων.

Πραγματικά, σ' αυτήν τη δύσκολη εποχή και με όλη αυτήν την υπερφορολόγηση, καταλαβαίνετε ότι είναι πάρα πολύ δύσκολο να συντηρήσεις μια οικογένεια, πόσο μάλλον να ξεκινήσεις και να κάνεις το βήμα.

Σαφέστατα και δεν μίλησα μόνο για τις τρίτεκνες και τις πολύ-

τεκνες οικογένειες. Κι εγώ σας ανέφερα ότι το πρώτο στάδιο είναι να πειστούν οι νέοι να μείνουν αφενός στη χώρα μας, γιατί είναι μεγάλο πρόβλημα η μετανάστευση των νέων ανθρώπων κι είναι μία από τις τρεις συνιστώσες του δημογραφικού μας ζητήματος με τους θανάτους και τις γεννήσεις και, από εκεί και πέρα, να μπορέσουν να κάνουν οικογένεια, να μπορέσουν να κάνουν παιδιά.

Βέβαια, το να βάζουμε πάντοτε μπροστά την κρίση, την οποία αντιμετωπίζει η χώρα μας και να προσπαθούμε να θάψουμε κάτω από το χαλί διαχρονικά προβλήματα, τα οποία υπήρχαν και επί δικών μας εποχών, δεν αποτελεί καλό γνώμονα, καλό σύμμαχο σ' όλη αυτήν την ιστορία, την οποία συζητάμε σήμερα.

Θα σας πω ότι η Ιρλανδία, η οποία ήταν από τις πρώτες χώρες που μπήκε στη διαδικασία των μνημονίων, έχει τον μεγαλύτερο αριθμό ετησίως γεννήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό πρέπει κάτι να σημαίνει. Πραγματικά, πρέπει να καταλάβουμε ποιο είναι ουσιαστικά ένα κοινωνικό κράτος, το οποίο πρέπει να δομηθεί και να προστατεύει τους πολίτες.

Κι εγώ δεν είμαι υπέρ της επιδοματικής πολιτικής, αλλά είμαι υπέρ των σταθερών δομών γύρω από το παιδί και γύρω από την οικογένεια. Αρκεί να τα δούμε στην πράξη, κυρία Υπουργέ, γιατί είσατε δύο χρόνια στην εξουσία.

Θα ήθελα να σας πω ενδεικτικά ότι με την υπερφορολόγηση, την οποία έχετε επιβάλλει, η ιερή πράξη του τοκετού -όταν κάποιος πηγαίνει για να γεννήσει το παιδί του- έχει ΦΠΑ 24%. Αυτή είναι η πραγματικότητα, την οποία αντιμετωπίζουμε και αυτό, βέβαια, δεν είναι λαϊκισμός.

Θα ήθελα, επίσης, να σας πω ότι τα τρία τελευταία χρόνια, σύμφωνα με μία μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας, η βρεφική θνησιμότητα στη χώρα μας ανέβηκε στο 3,8% ανά χίλια παιδιά από το 2,7%, που ήταν πριν από την κρίση. Αυτά είναι προβλήματα, τα οποία πρέπει να μας απασχολούν.

Δεν νομίζω ότι είναι μια αστεία διαδικασία ούτε πρέπει να ρίχνουμε το ανάθεμα μόνο στους δανειστές. Πρέπει να κοιτάξουμε και τις δικές μας ευθύνες, τις διαχρονικές ευθύνες, τις οποίες έχουμε.

Αυτό, κυρία Υπουργέ, είναι ένα ζήτημα, το οποίο δεν απασχολεί μόνο το σήμερα, αλλά θα απασχολήσει κυρίως το μέλλον. Οποιοδήποτε ασφαλιστικό σύστημα και να θέλουμε να χτίσουμε κάτω από αυτά τα δεδομένα και απ' αυτήν την αναλογία μεταξύ εργαζόμενων και συνταξιούχων δεν θα μπορέσει να δομηθεί σωστά, γιατί δεν θα έχουμε ασφαλιστικό σύστημα, γιατί δεν θα έχουμε εκπαιδευτικό σύστημα, γιατί δεν θα έχουμε τη δυνατότητα να φυλάμε τα σύνορά μας στον βαθμό, τον οποίο απαιτείται, αν συνεχίσει αυτή η πορεία του δημογραφικού.

Γι' αυτό, λοιπόν, και για το έθνος και για την πατρίδα είναι απαραίτητο να ξεκινήσουμε όλοι μαζί και να μπορέσουμε να κάνουμε έναν ορθολογικό σχεδιασμό για να βοηθήσουμε και να καταφέρουμε να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Κι εγώ ευχαριστώ.

Παρακαλώ, κυρία Φωτίου, έχετε και πάλι τον λόγο.

**ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ (Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):** Χαίρομαι, κύριε Βουλευτά, που το βλέπετε έτσι σφαιρικά το θέμα. Πιστεύω ότι πράγματι από το επιδοματικό κράτος, που είχε εγκαθιδρυθεί όλα αυτά τα χρόνια, θα προχωρήσουμε σ' ένα κράτος υπηρεσιών στον τομέα της πρόνοιας, όπως πολύ σωστά είπατε κι εσείς.

Βέβαια, ακούστε. Λέτε ότι η θνησιμότητα των βρεφών ανέβηκε τα τελευταία, τα τρία μάλιστα τελευταία, χρόνια, με βάση τη μελέτη της World Bank. Ξέρετε πολύ καλά ότι η μελέτη ήταν το 2014 και αφορά τα προηγούμενα χρόνια. Αυτό είναι το ένα στοιχείο. Δεν χρειάζεται τώρα να κάνουμε αυτού του τύπου τις αντιπαραθέσεις.

Υπάρχουν προβλήματα, όπως σωστά είπατε κι όπως ξεκίνησα να αναφέρω. Το πρώτο βήμα που θα κάνουμε εμείς είναι να εξαγγείλουμε πολύ σύντομα την ίδρυση περισσότερων βρεφικών σταθμών, διότι αυτό ανέδειξε το περσινό σύστημα που εφαρμόσαμε με το voucher. Ανέδειξε αυτό που ήταν κρυμμένο κάτω από το χαλί, ότι δηλαδή η χώρα δεν έχει βρεφικούς σταθμούς. Αυτό το μελετάμε στο Υπουργείο μαζί με το Υπουργείο Εσωτερικών

και μαζί με το Ανάπτυξης, για να μπορέσουμε να πολλαπλασιάσουμε τον αριθμό των βρεφικών σταθμών. Αυτό είναι το ένα.

Το παιδί μετά και μετά τον νηπιακό σταθμό θα πάει στο σχολείο. Θέλουμε, λοιπόν, ένα δημοτικό δημόσιο, αναβαθμισμένο.

Πώς αναβαθμισμένο, κύριε Κατσαφάδο; Έτσι όπως λέμε εμείς, με το ολοήμερο σχολείο. Το παιδί, δηλαδή -αυτό που κάναμε πέρσι- θα μένει στο σχολείο μέχρι τις τέσσερις η ώρα και στις τέσσερις η ώρα θα μπορεί να πάει στα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, στα οποία πέρσι δώσαμε 29 εκατομμύρια και τα οποία φέτος θα τα ανασχεδιάσουμε. Είμαστε σε συνεννόηση με την ΚΕΔΕ, ώστε να μεταφερθούν μέσα στα σχολεία τα ΚΔΑΠ.

Γιατί αυτό που θέλουμε είναι να νιώθει ασφάλεια κάθε γονιός ότι άφησε το παιδί του στο σχολείο του το απόγευμα και έμεινε εκεί μέχρι τις 20.00' το βράδυ. Άρα, θα ανασχεδιάσουμε και όλον τον θεσμό των ΚΔΑΠ.

Γιατί για το δημόσιο σχολείο, όπως και για το δημόσιο νοσοκομείο, όπου εκεί η μητέρα δεν πληρώνει για τον τοκετό, ή εν πάση περιπτώσει πληρώνει ανάλογα με τα εισοδήματά της, εμείς θέλουμε να εξασφαλίσουμε σε αυτή τη μεγάλη πλειοψηφία του λαού, η οποία δεν έχει εισοδήματα πάνω από σαράντα πέντε χιλιάδες ευρώ τον χρόνο, αυτές τις υπηρεσίες ώστε να νιώθει ασφαλής.

Αφού, λοιπόν, κάνουμε τα σχολεία στην κάθε γειτονιά τέτοια κέντρα ασφάλειας και εκπαίδευσης με ειδικά προγράμματα, όπως ξέρετε πάρα πολύ καλά, που θα τα αναβαθμίσουμε, και αυτή τη δουλειά κάνουμε με το Υπουργείο Παιδείας, θέλουμε μετά να μπαίνει στο δημόσιο πανεπιστήμιο.

Γιατί εάν πρέπει να έχει ο κάθε γονιός στο μυαλό του να πληρώνει διδάκτρα, δεν κάνει παιδί. Και γι' αυτό, όπως ξέρετε, θα αλλάξουμε και το σύστημα εισαγωγής στα δημόσια πανεπιστήμια και είναι αυτό που δουλεύουμε, έτσι ώστε να καταργηθεί η λαίλαπα του εσάει φροντιστηρίου από το δημοτικό μέχρι να μπει το παιδί στο πανεπιστήμιο.

Ξέχασα να πω ότι ένα από τα θέματα που δουλεύουμε πολύ -και το ξέρετε και το ξέρει και ο ελληνικός λαός- είναι τα σχολικά γεύματα. Δηλαδή, πρέπει ο κάθε γονιός να νιώθει ασφάλεια ότι θα πάει το παιδί του στον βρεφικό σταθμό, στο νηπιαγωγείο, στο σχολείο και θα έχει ένα ζεστό γεύμα και μετά θα μένει και στο κέντρο δημιουργικής απασχόλησης.

Αυτό δίνει ασφάλεια στον πληθυσμό για να μπορέσει να προχωρήσει ένα παιδί ακόμη περισσότερο. Καμμία άλλη πολιτική δεν πρόκειται να του δώσει ασφάλεια. Και χαίρομαι που σε αυτό θα είστε σύμμαχοι.

Όμως, παράλληλα θα φέρουμε νόμους για την αναδοχή και την υιοθεσία, ώστε τα παιδιά και οι γονείς, οι οποίοι θέλουν να υιοθετήσουν ένα παιδί, αλλά και οι ανάδοχοι οικογένειες, να μην περιμένουν τρία και τέσσερα χρόνια για να βρουν ένα παιδί. Και αυτά τα παιδιά είναι πολύτιμα και πρέπει να τα φροντίζουμε.

Ελπίζω ότι μέχρι τον Φεβρουάριο θα έχουμε φέρει και τον νόμο που θα επιταχύνει την αναδοχή και την υιοθεσία, αφού με ρωτάτε τι σκοπεύουμε να κάνουμε.

Τέλος, το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης, που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από αυτόν τον μήνα, ενσωματώνει πολιτικές για τα παιδιά. Για παράδειγμα, για τα απροστάτευτα παιδιά διπλάζουμε τις παροχές μέσα από το ΚΕΑ. Εκεί που έπαιρνε δηλαδή πενήντα ευρώ το παιδί, τώρα θα παίρνει εκατό.

Για τις πολυμελείς οικογένειες, όπως ξέρετε, υπάρχει συγκεκριμένη πρόνοια πόσα περισσότερα χρήματα θα παίρνουν.

Επομένως, ένα μεγάλο κομμάτι δυστυχώς του πληθυσμού, δηλαδή επτακόσιες με οκτακόσιες χιλιάδες άνθρωποι, θα μπορούν να έχουν μια συγκεκριμένη παροχή, μαζί με ένα πλήθος άλλων πολιτικών. Για παράδειγμα, λειτουργεί το ΤΕΒΑ, το ταμείο απόρων για τα τρόφιμα, για τις πολύτεκνες και τις τρίτεκνες οικογένειες.

Όπως ξέρετε, όλες οι πολιτικές μας συγκλίνουν σε αυτό το επίπεδο. Με αυτήν την έννοια, πιστεύω ότι είναι πολύ ενδιαφέρουσα αυτή η συζήτηση που κάνουμε εδώ και ότι θα μπορέσουμε να πάμε σε ένα μεγάλο σχεδιασμό πολιτικών για το παιδί. Και από ό, τι βλέπω, θα έχουμε και την Αξιωματική Αντιπολίτευση σύμμαχο σε όλο αυτό το πράγμα. Γιατί μόνο έτσι μπορεί ίσως να αναστρέψουμε αυτό το κλίμα.

Βλέπετε ότι εγώ δεν μίλησα καθόλου για την κρίση. Μίλησα για πολιτικές που έπρεπε να χαράσσονται και να έχουν γίνει τα χρόνια της ευμάρειας. Όμως, έστω με τα λίγα, τώρα ήρθε η ώρα να τα καταφέρουμε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Αναπληρώτριας Υπουργού)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Παρακαλώ, ολοκληρώστε, κυρία Υπουργέ.

**ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ (Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Σχεδιάζουμε να τα εφαρμόσουμε όλα αυτά και χρειάζονται βέβαια χέρια και μυαλά ανθρώπων για να τα κάνουμε.

Όμως, εμείς θέλουμε να ξέρουμε, το κόμμα σας -που θα είναι, όπως βλέπω, σύμμαχο- όσον αφορά τις προσλήψεις τι θέση έχει; Διότι χρειαζόμαστε χέρια για να κάνουμε αυτή την πολιτική. Βλέπετε ότι για τους βρεφικούς, τους παιδικούς σταθμούς, για όλες τις πολιτικές για το παιδί θα χρειαζόμαστε προσλήψεις. Τι άποψη έχετε; Δεν μπορεί μονίμως να καταφεύγουμε στα ΕΣΠΑ, γιατί είναι μόνο τα συγχρηματοδοτούμενα με τα οποία μπορούμε να παίρνουμε κάποιους ανθρώπους. Πέστε μας ευθέως: Θα είσαστε στο πλευρό μας για τις προσλήψεις ή θα ποιείτε τη νήσσαν; Μήπως θα είσαστε και υπέρ της μείωσης του δημόσιου τομέα;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ:** Κυρία Υπουργέ, λέτε «θα». Το θέμα δεν είναι τι «θα...».

**ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ (Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):** Δεν προλάβω να κάνουμε σε ενάμιση χρόνο όσα έπρεπε να κάνουμε σε σαράντα. Να με συγχωρείτε, απολογούμαι. Απολογούμαι, δεν προλάβαμε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ:** Να απολογηθείτε μόνο για τον ενάμιση χρόνο!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

Προχωρούμε στην πρώτη με αριθμό 316/9-1-2017 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Ιωαννίνων του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Μερόπης Τζούφη προς την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με το «Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση δεκαπέντε χιλιάδων ατόμων που βρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, ηλικίας άνω των πενήντα ετών».

Στην ερώτηση θα απαντήσει η Αναπληρώτρια Υπουργός κ. Αντωνοπούλου.

Ορίστε, κυρία Τζούφη, έχετε τον λόγο.

**ΜΕΡΟΠΗ ΤΖΟΥΦΗ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, αγαπητοί συνάδελφοι, καλή χρονιά σε όλους μας!

Κύριε Υπουργέ, όπως ήδη αναφέρθηκε, το θέμα της ερώτησής μου αφορά στην αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος της ανεργίας μιας ιδιαίτερα «ευάλωτης» κοινωνικής ομάδας, που είναι οι μεγάλη σε ηλικία άνθρωποι, άνω των πενήντα ετών.

Θα μου επιτρέψετε εισαγωγικά, επειδή γίνεται αρνητική συζήτηση από την Αντιπολίτευση, θα έλεγα, αντιστροφής της πραγματικότητας, παρά τα κατατεθειμένα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, χωρίς βεβαίως να επιχαίρουμε, δεδομένου του παραμένοντος πολύ μεγάλου προβλήματος της ανεργίας, να πω δυο κουβέντες για τις προσπάθειες που έκανε η Κυβέρνηση και προφανώς το Υπουργείο σας για την αντιμετώπιση εν τω συνόλω αυτού του προβλήματος.

Να θυμίσω εδώ στους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης ότι η ανεργία κατά την περίοδο διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ ανέβηκε από το 7% στο 27% στη διάρκεια αυτών των σκληρών μνημονιακών χρόνων, ενώ στα δυο χρόνια της δικής μας Κυβέρνησης, για την οποία διαρκώς μας εγκυλούν, μειώθηκε κατά τέσσερις μονάδες. Ουσιαστικά μιλάμε για αύξηση των θέσεων εργασίας κατά διακόσιες χιλιάδες από τον Ιανουάριο του 2015 έως σήμερα, ενώ υπάρχουν -και είναι κατατεθειμένα- και πιο ειδικά στοιχεία μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2016, που συγκριτικά δείχνουν τη μείωση των ποσοστών των ανθρώπων που βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση.

Η διαδικασία, βεβαίως, αντιμετώπισης αυτού του προβλήμα-

τος γνωρίζουμε ότι είναι επίπονη. Εξακολουθεί να υπάρχει το ασφυκτικό πλαίσιο που βιώνει η χώρα μας. Φαίνεται, όμως, ότι αρχίζει να αποδίδει. Βεβαίως, σημαντική συνεισφορά σε αυτό έχουν τα προγράμματα που σχεδιάστηκαν ή επανασχεδιάστηκαν και προωθήθηκαν από το Υπουργείο σας και μέσω του ΟΑΕΔ.

Ενδεικτικά είναι τα προγράμματα για ανέργους τριάντα έως σαράντα εννέα ετών, που περιλαμβάνουν δέκα χιλιάδες, είκοσι εννέα έως εξήντα πέντε ετών, που περιλαμβάνουν είκοσι τρεις χιλιάδες, τα προγράμματα κοινωνικού χαρακτήρα, το πρόγραμμα για τις τέσσερις χιλιάδες προσλήψεις στα νοσοκομεία, όπως επίσης και το πρόγραμμα, στο οποίο αναφέρομαι, που προβλέπει την επιχορήγηση ιδιωτικών επιχειρήσεων, ΚΟΙΝΣΕΠ., συνεταιρισμών και γενικά εργοδοτών που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα, με σκοπό την πρόσληψη ανέργων ηλικίας άνω των πενήντα ετών, που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του οργανισμού, για χρονικό διάστημα άνω των δώδεκα ετών.

Η διάρκεια της συνολικής επιχορήγησης είναι εννέα μήνες, με δυνατότητα επέκτασης. Το ύψος της επιχορήγησης ανέρχεται περίπου στο 50% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους του ωφελουμένου, με ανώτατο όριο τα 500 ευρώ, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται ακαθάριστες πραγματικές μηνιαίες αποδοχές, οι εισφορές που βαρύνουν τον εργοδότη και οι αποζημιώσεις των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και επιδόματος αδείας.

Ωστόσο, από την εμπειρία μου ιδιαίτερα από τη δική μου περιοχή, η οποία αναφέρθηκε, δηλαδή την περιοχή του Νομού Ιωαννίνων, η συμμετοχή στο συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι χαμηλή, με αρκετές θέσεις να παραμένουν κενές, παρά το γεγονός ότι, όπως είπαμε, η δέσμη αυτή αφορά σε μια ευάλωτη εργατική, ηλικιακή ομάδα, δηλαδή στις ηλικίες που βρίσκονται κοντά στη σύνταξη, που σε περίπτωση που χάσουν τη δουλειά τους είναι πάρα πολύ δύσκολο ή σχεδόν αδύνατο να βρουν επόμενη εργασία.

Με αφορμή, λοιπόν, αυτό, θα ήθελα να μας ενημερώσετε για την εξέλιξη του εν λόγω προγράμματος γενικά στην Ελλάδα, αλλά και πιο ειδικά, όπως επίσης και για τις πιθανές λύσεις, ώστε το πρόγραμμα αυτό να μπορέσει να στελεχωθεί πλήρως, πιθανά αλλάζοντας τις προϋποθέσεις συμμετοχής, ώστε να αρθούν τα όποια αντικίνητρα.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Και εγώ ευχαριστώ.

Παρακαλώ, κυρία Αντωνοπούλου, έχετε τον λόγο.

**ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ (Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):** Κύριε Πρόεδρε, κυρία Τζούφη, θέλω να σας ευχαριστήσω για την ερώτηση που έχετε υποβάλει, γιατί μου δίνεται η ευκαιρία να ενημερώσω το Σώμα, αλλά και τους πολίτες, πάνω σε αυτό το θέμα το οποίο έχει πρώτηση σημασία για το Υπουργείο μας και συνολικά για την Κυβέρνησή μας.

Πρώτα απ' όλα να ενημερώσω ότι το πρόγραμμα αυτό έχει ήδη μια απορρόφηση τριών χιλιάδων πεντακοσίων θέσεων. Δεν είναι αμελητέο, διότι αυτό σημαίνει ότι τρεις χιλιάδες πεντακόσιες οικογένειες που είχαν συμπολίτες μας οι οποίοι ήταν άνεργοι και πάνω από πενήντα ετών, έχουν πλέον βρει μία θέση εργασίας.

Πράγματι, όμως, δεν είμαστε ικανοποιημένοι, παρ' ότι -και επιτρέψτε μου να επισημάνω- αυτό είναι ένα από τα προγράμματα τα οποία είναι ανοιχτά. Δεν υπάρχει, δηλαδή, μία ημερομηνία που λήγει το πρόγραμμα. Είναι ανοιχτά, έτσι ώστε να ανταποκρινόμαστε στη διαρκή ανάγκη που υπάρχει για να κάνουμε προσλήψεις σε αυτόν τον πληθυσμό, που, όπως πολύ σωστά αναφέρατε, βρίσκεται κοντά στη συνταξιοδότηση.

Έχουμε, λοιπόν, συμπολίτες μας που έχουν να εργαστούν τουλάχιστον δύο, τρία, τέσσερα χρόνια πολλές φορές και βρίσκονται κοντά στη συνταξιοδότηση. Γι' αυτό έχουμε βγάλει μία δέσμη προγραμμάτων, που ίσως μας δοθεί η ευκαιρία κάποια άλλη στιγμή να συζητήσουμε. Θέλω, όμως, να επικεντρωθώ στο συγκεκριμένο πρόγραμμα στο οποίο αναφερθήκατε.

Για να γίνουν κατανοητά τα περιθώρια που έχουμε σε τέτοιου είδους προγράμματα και οι αλλαγές που φέρνουμε, επιτρέψτε

μου να κάνω μία σύντομη παρέκβαση για να ενημερώσω.

Τα προγράμματα αυτά, όπως ξέρετε, επιδοτούνται από κοινωνικούς πόρους. Εδώ, λοιπόν, έχουμε δύο διαδρομές, δύο περιπτώσεις: Η μία είναι να υπαχθούμε στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, ο οποίος έχει ένα αυστηρό πλαίσιο και αφορά μεγάλες επιχειρήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο μπορεί κανείς να χρηματοδοτήσει μία επιχείρηση μέχρι και με 5 εκατομμύρια στην τριετία.

Επίσης, υπάρχει το «de minimis», το οποίο αφορά μικρές επιχειρήσεις, δηλαδή τις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν μέχρι και είκοσι άτομα. Εκεί είναι πολύ πιο χαλαρές οι συνθήκες μέσα στις οποίες μπορεί κανείς να κάνει προσλήψεις.

Η πρώτη μας ιδέα, λοιπόν, ήταν να πάμε σε μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν τη δυνατότητα να προσλάβουν πιο μαζικά. Βλέποντας, όμως, ότι δεν υπήρχε η απορρόφηση που θέλουμε να πετύχουμε, αποφασίσαμε και αλλάξαμε το πρόγραμμα ήδη και το έχουμε σπάσει σε δύο κομμάτια: Το ένα αφορά πέντε χιλιάδες άτομα ηλικίας πενήντα ετών και άνω, που θα συνεχίσει να λειτουργεί βάσει του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού. Το άλλο θα αφορά δέκα χιλιάδες, οι οποίοι θα μπορούν να προσλαμβάνονται με τις εξής διαφορές από το πρώτο πρόγραμμα:

Αντί να πρέπει να αποδεικνύει μια επιχείρηση ότι μέσα σε δώδεκα μήνες η πρόσληψη που κάνει ανεβάζει τον μέσο όρο των εργαζομένων, θα επιτρέπουμε σε οποιαδήποτε μικρή και πολύ μικρή επιχείρηση να προσλάβει στον βαθμό που δεν έχει απολύσει στους τρεις προηγούμενους μήνες. Στις σημερινές συνθήκες της κρίσης, όπως καταλαβαίνετε, αυτό θα διευκολύνει πολλές επιχειρήσεις για να μπορέσουν να συμμετέχουν.

Η δεύτερη αλλαγή που φέραμε, είναι ότι μέχρι τώρα στο πλαίσιο που λειτουργούσε ο ΟΑΕΔ, έπρεπε ένας άνεργος να είναι εγγεγραμμένος σε ένα ΚΠΑ και η επιχείρηση η οποία θα τον προσλάβει, να έχει τον ίδιο ταχυδρομικό τομέα, ας το πούμε έτσι. Δεν θα μπορούσε, δηλαδή, κάποιος να έχει απολυθεί στη Θεσσαλονίκη και να βρει δουλειά σε μια άλλη πόλη, σε άλλον νομό, άλλη περιφέρεια. Δεν μπορούσε να βρει ούτε σε μία γειτονική περιοχή. Αυτό, λοιπόν, το αλλάξαμε.

Για να σας πω πού βρισκόμαστε σήμερα, αυτή η έγκριση του ανασχεδιασμένου προγράμματος βρίσκεται στην αρχή της αποκεντρωμένης μονάδας κρατικών ενισχύσεων. Ευελπιστώ, δε, ότι μέσα στην εβδομάδα θα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία, ώστε αυτές οι αλλαγές να ενσωματωθούν μετά την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου την επόμενη εβδομάδα από τον ΟΑΕΔ.

Κάποια στιγμή, όπως είπα και πριν, θα είχε μεγάλο ενδιαφέρον να σας ενημερώσω και για άλλες δράσεις που αφορούν αυτήν την πολύ ευαίσθητη ηλικία, διότι πραγματικά το πρόβλημα των νέων είναι σημαντικότερο στη χώρα μας. Όμως, και το πρόβλημα επανένταξης των ανέργων σε πολύ μεγάλη ηλικία είναι σημαντικό και το αντιμετωπίζουμε με πρόγραμμα, με στόχο και είμαστε σίγουροι ότι σύντομα θα έχουμε πολύ καλά αποτελέσματα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ.

Κυρία Τζούφη, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

**ΜΕΡΟΠΗ ΤΖΟΥΦΗ:** Κυρία Υπουργέ, θέλω να σας ευχαριστήσω για την απάντησή σας και κυρίως για την ουσία της, που μιλάει για επανασχεδιασμό αυτών των τόσο κρίσιμων προγραμμάτων και για τους μεγάλους ηλικίας ανθρώπους, αφού φαίνεται ότι στον τομέα μείωσης της ανεργίας, όπως είπα και εισαγωγικά και όπως επισημάνετε και εσείς, υπάρχουν σημάδια βελτίωσης.

Θα μου επιτρέψετε εδώ να επισημάνω ότι ενώ καταγράφεται στο τρίτο τρίμηνο του 2016 σημαντική μείωση της συνολικής ανεργίας -και το ξέρετε πολύ καλύτερα αυτό από εμένα- σε αυτές τις ηλικίες -για να δώσω μεγαλύτερη έμφαση- δεν έχουμε μείωση της ανεργίας, αλλά αύξηση. Έτσι, λοιπόν, στις ηλικίες σαράντα πέντε έως εξήντα τεσσάρων ετών το 2016 έχουμε ένα ποσοστό 18,5% από 18,4% που ήταν το 2015. Και, βεβαίως, το ποσοστό αυτό είναι ακόμα χειρότερο στις ηλικίες άνω των εξήντα πέντε ετών.

Συνεπώς, με τις προτεινόμενες από εσάς αλλαγές, αλλά και τη διάθεση να υπάρξει μία ευρύτερη συζήτηση για το τι κάνουμε γι' αυτές τις ηλικιακές ομάδες, στις οποίες ακόμα στηρίζονται πάρα πολλές οικογένειες -είναι παραγωγικές ηλικίες- με δεδομένα και τα ζητήματα της ανεργίας των νέων ανθρώπων- θα μπο-

ρέσουμε να βοηθήσουμε στην καλύτερη απορρόφηση όλων αυτών των πρώην εργαζομένων, που αντιμετωπίζουν πλέον ιδιαίτερες δυσκολίες, ώστε να καλύψουν τουλάχιστον τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα και να μπορέσουν να περάσουν στην επόμενη φάση, να πάρουν τη σύνταξή τους, στην οποία, όπως γνωρίζουμε πολύ καλά, στηρίζονται πάρα πολλές οικογένειες λόγω των δυσκολιών που υπάρχουν ακόμη.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Κι εγώ ευχαριστώ. Κυρία Αντωνοπούλου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

**ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ (Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):** Δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω με όλα όσα είπατε και να ενημερώσω -αφού μου δίνεται η ευκαιρία- για ένα καινούργιο, συγκεκριμένο πρόγραμμα για ηλικίες πενήντα πέντε έως εξήντα επτά ετών.

Εδώ θα γίνονται προσλήψεις για δώδεκα μήνες, οι οποίες μπορούν να ανανεωθούν για άλλους δώδεκα μήνες από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Άρα, πέρα από τον ιδιωτικό τομέα, θα έχουμε προσλήψεις και στο δημόσιο τομέα, στο βαθμό που υπάρχουν κάποιες θέσεις εργασίας σε δήμους, αλλά όχι μόνο.

Ο σχεδιασμός μας έχει το εξής χαρακτηριστικό: Όταν δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας με τις οποίες υποστηρίζουμε εν γένει τον ιδιωτικό τομέα, η συνεισφορά από την πλευρά του κράτους φτάνει στο επίπεδο των 381 ευρώ. Στην περίπτωση της ηλικίας πενήντα και άνω, στον ιδιωτικό τομέα φτάνει στα 500 ευρώ το μήνα. Προσπαθούμε, όμως, να ανεβάσουμε αυτό το ποσό και για το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

Έτσι, λοιπόν, στο επόμενο πρόγραμμα που θα βγει για δέκα χιλιάδες ανθρώπους μέσα στο Φεβρουάριο, θα έχουμε ένα ανώτερο όριο μέχρι και 600 ευρώ, στο βαθμό που αυτό αντιστοιχεί στο 50% του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους.

Είμαστε ανοιχτοί και θέλουμε να ακούσουμε οποιαδήποτε εποικοδομητική πρόταση μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση του προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι πολίτες και από τους Βουλευτές ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, αλλά και από την Αντιπολίτευση.

Ευχαριστώ πολύ και πάλι για την ευκαιρία που μου δώσατε να μιλήσουμε σήμερα για αυτό το σημαντικό θέμα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα τα εξής:

Πρώτον, την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 172/73 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής: «Σύσταση και συγκρότηση της Επιτροπής του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους».

Δεύτερον, την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 173/74 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής: «Σύσταση και συγκρότηση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων».

Τρίτον, την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 174/75 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής: «Σύσταση και συγκρότηση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής για την Παρακολούθηση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης».

Τέταρτον, την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 175/76 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής: «Σύσταση και συγκρότηση της «Υποεπιτροπής για τη μελέτη και αντιμετώπιση του προβλήματος των νερκατικών» της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.»

Πέμπτον, την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 176/77 από 11 Ιανουαρίου 2017 απόφαση του Προέδρου της Βουλής: «Σύσταση και συγκρότηση της Υποεπιτροπής με θέμα «Το χρέος και η απομείωσή του» της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων.»

Οι σχετικές αποφάσεις έχουν αναρτηθεί στην Κοινοβουλευτική Διαφάνεια και θα καταχωριστούν στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης.

(Στο σημείο αυτό κατατίθενται για τα Πρακτικά οι προαναφερθείσες αποφάσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Πρωτ: 172

Αριθμ.

Διεκπ: 73

**ΑΠΟΦΑΣΗ**

**ΘΕΜΑ:** Σύσταση και συγκρότηση της Επιτροπής του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. το άρθρο 31Α σε συνδυασμό με τα άρθρα 31 παρ. 3 και 5 και 29 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής,
2. τις υπ' αρ. 5148, 5149, 5150, 5151, 5152, 5153, 5154 και 5155 από 22 Δεκεμβρίου 2016, επιστολές μας προς τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων,
3. το υπ' αρ. πρωτ. 5191/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., το υπ' αρ. πρωτ. 47/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ν.Δ., το υπ' αρ. πρωτ. 5163/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Λαϊκός Σύνδεσμος – Χρυσή Αυγή», το υπ' αρ. πρωτ. 5202/2016 έγγραφο της Κ.Ο. της Δημοκρατικής Συμπράταξης ΠΑΣΟΚ - ΔΗΜΑΡ., το υπ' αρ. πρωτ. 5176/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του Κ.Κ.Ε., το υπ' αρ. πρωτ. 5170/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Ανεξάρτητοι Έλληνες - Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία», το υπ' αρ. πρωτ. 5166/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ» και το υπ' αρ. πρωτ. 17/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ένωσης Κεντρώων.

**αποφασίζουμε**

1. Τη σύσταση της προβλεπόμενης από το άρθρο 31Α του Κανονισμού της Βουλής Επιτροπής του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους για την Β' Σύνοδο της ΙΖ' Βουλευτικής Περιόδου.
2. Τη συγκρότηση της ως άνω Επιτροπής ως εξής:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ  
ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1. Αντωνίου Χρήστος
2. Γάκης Δημήτρης
3. Γιαννακίδης Στάθης
4. Μάρδας Δημήτριος
5. Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
6. Μπάρκας Κώστας
7. Μπυγιάλας Χρήστος
8. Μπόλαρης Μάρκος
9. Παπαδόπουλος Αθανάσιος
10. Παυλίδης Κώστας
11. Βεσυρόπουλος Απόστολος
12. Σταϊκούρας Χρήστος
13. Σταμάτης Δημήτριος
14. Τσιάρας Κωνσταντίνος
15. Φορτσάκης Θεόδωρος
16. Καρακώστας Ευάγγελος
17. Κουτσούκος Ιωάννης
18. Καραθανασόπουλος Νικόλαος
19. Καμμένος Δημήτριος
20. Δανέλλης Σπύρος
21. Κατσιαντώνης Γεώργιος

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ  
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ  
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ  
α.α.



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Πρωτ: 173

Αριθμ.

Διεκτ: 74

**ΑΠΟΦΑΣΗ**

**ΘΕΜΑ:** Σύσταση και συγκρότηση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. το άρθρο 31B σε συνδυασμό με τα άρθρα 31 παρ. 3 και 5 και 29 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής,
2. τις υπ' αρ. 5135, 5136, 5137, 5138, 5139 και 5140 από 22 Δεκεμβρίου 2016 επιστολές μας προς τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων,
3. το υπ' αρ. πρωτ. 5189/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., το υπ' αρ. πρωτ. 45/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ν.Δ., το υπ' αρ. πρωτ. 5165/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Λαϊκός Σύνδεσμος – Χρυσή Αυγή», το υπ' αρ. πρωτ. 5202/2016 έγγραφο της Κ.Ο. της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ - ΔΗΜΑΡ., το υπ' αρ. πρωτ. 5177/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του Κ.Κ.Ε. και το υπ' αρ. πρωτ. 5169/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Ανεξάρτητοι Έλληνες - Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία»,

**αποφασίζουμε**

1. Τη σύσταση της προβλεπόμενης από το άρθρο 31B του Κανονισμού της Βουλής Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων για την Β' Σύνοδο της ΙΖ' Βουλευτικής Περιόδου.
2. Τη συγκρότηση της ως άνω Επιτροπής ως εξής:

## ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΟΠΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1. Βαγιωνάκη Ευαγγελία
2. Βαρεμένος Γεώργιος
3. Καβαδία Ιωαννέτα (Αννέτα)
4. Καραγιαννίδης Χρήστος
5. Μπαλλής Συμεών
6. Ντζιμάνης Γεώργιος
7. Ρίζος Δημήτριος
8. Ριζούλης Αντρέας
9. Τριανταφύλλου Μαρία
10. Τσίρκας Βασίλειος
11. Γεωργιάδης Σπυρίδων - Αδωνις
12. Δαβάκης Αθανάσιος
13. Καβαδάς Αθανάσιος
14. Κεφαλογιάννης Ιωάννης
15. Τασούλας Κωνσταντίνος
16. Παππάς Χρήστος
17. Θεοχαρόπουλος Αθανάσιος
18. Παφίλης Αθανάσιος
19. Κατσίκης Κωνσταντίνος
20. Δανέλλης Σπυρίδων
21. Σαρίδης Ιωάννης

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ





ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Πρωτ: 174

Αριθμ.

ΔΙΕΚΤ: 75

#### ΑΠΟΦΑΣΗ

**ΘΕΜΑ:** Σύσταση και συγκρότηση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής για την Παρακολούθηση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. το άρθρο 31Γ σε συνδυασμό με τα άρθρα 31 παρ. 3 και 5 και 29 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής,
2. τις υπ' αρ. 5127, 5128, 5129, 5130, 5131, 5132, 5133 και 5134 από 22 Δεκεμβρίου 2016, επιστολές μας προς τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων,
3. το υπ' αρ. πρωτ. 5190/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., το υπ' αρ. πρωτ. 44/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ν.Δ., το υπ' αρ. πρωτ. 5162/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Λαϊκός Σύνδεσμος – Χρυσή Αυγή», το υπ' αρ. πρωτ. 5202/2016 έγγραφο της Κ.Ο. της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ – ΔΗΜΑΡ, το υπ' αρ. πρωτ. 5175/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του Κ.Κ.Ε., το υπ' αρ. πρωτ. 5169/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Ανεξάρτητοι Έλληνες - Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία», το υπ' αρ. πρωτ. 5168/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ» και το υπ' αρ. πρωτ. 17/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ένωσης Κεντρώων,

#### αποφασίζουμε

1. Τη σύσταση της προβλεπόμενης από το άρθρο 31Γ του Κανονισμού της Βουλής Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής για την Παρακολούθηση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης για την Β' Σύνοδο της ΙΖ' Βουλευτικής Περιόδου.
2. Τη συγκρότηση της ως άνω Επιτροπής ως εξής:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ  
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

1. Βαρδάκης Σωκράτης
2. Βέππας Δημήτριος
3. Βράντζα Παναγιώτα
4. Θεωνάς Ιωάννης
5. Καστόρης Αστέριος
6. Μορφίδης Κωνσταντίνος
7. Παπαδόπουλος Αθανάσιος
8. Παπαηλιού Γεώργιος
9. Σιμορέλης Χρήστος
10. Στογιαννίδης Γρηγόριος
11. Βρούτσης Ιωάννης
12. Γιακουμάτος Γεράσιμος
13. Μηταράκης Παναγιώτης (Νότης)
14. Οικονόμου Βασίλειος
15. Παπακώστα – Σιδηροπούλου Αικατερίνη
16. Χατζησάββας Χρήστος
17. Χριστοφιλοπούλου Παρασκευή
18. Κατσώτης Χρήστος
19. Παπαχριστόπουλος Αθανάσιος
20. Μπαργιώτας Κωνσταντίνος
21. Φωκάς Αριστείδης

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ  
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ  
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ  
α.α.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be "N. Voutsas", written over the official stamp.



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Πρωτ: 175

Αριθμ.

Διεκτ: 76

**ΑΠΟΦΑΣΗ**

**ΘΕΜΑ:** Σύσταση και Συγκρότηση της «Υποεπιτροπής για τη μελέτη και αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών» της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ****ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ.8 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 31 παρ. 3 και 5 και 29 παρ. 5, του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό),
2. την υπ' αρ. 18949/13029/9.12.2016 απόφασή μας «Σύσταση και συγκρότηση των Διαρκών Επιτροπών Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και Παραγωγής και Εμπορίου» για την Β' Σύνοδο της ΙΖ' Βουλευτικής Περιόδου,
3. τις υπ' αρ. 5121, 5122, 5123, 5124, 5125 και 5126 από 22 Δεκεμβρίου 2016 επιστολές μας προς τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων,
4. το υπ' αρ. πρωτ. 5193/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., το υπ' αρ. πρωτ. 43/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ν.Δ., το υπ' αρ. πρωτ. 5161/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Λαϊκός Σύνδεσμος – Χρυσή Αυγή», το υπ' αρ. πρωτ. 5202/2016 έγγραφο της Κ.Ο. της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ – ΔΗΜΑΡ, το υπ' αρ. πρωτ. 5178/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του Κ.Κ.Ε. και το υπ' αρ. πρωτ. 5171/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Ανεξάρτητοι Έλληνες - Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία»,

**αποφασίζουμε**

1. Τη σύσταση της προβλεπόμενης στο άρθρο 32 παρ.8 του Κανονισμού της Βουλής «Υποεπιτροπής για τη μελέτη και αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών» της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την Β' Σύνοδο της ΙΖ' Βουλευτικής Περιόδου.
2. Τη συγκρότηση της ως άνω Υποεπιτροπής ως εξής:

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ  
ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

1. Βαρδάκης Σωκράτης
2. Γεννιά Γεωργία
3. Ηγουμενίδης Νικόλαος
4. Θραψανιώτης Μανώλης
5. Καΐσας Γιώργος
6. Μανιός Νίκος
7. Μιχαηλίδης Ανδρέας
8. Μουσταφά Μουσταφά
9. Σιμορέλης Χρήστος
10. Στογιαννίδης Γρηγόριος
11. Βαγιωνάς Γεώργιος
12. Γιακουμάτος Γεράσιμος
13. Γιαννάκης Στέργιος
14. Γιόγιακας Βασίλειος
15. Σαλμάς Μάριος
16. Αϊβατίδης Ιωάννης
17. Χριστοφιλοπούλου Παρασκευή
18. Λαμπρούλης Γιώργος
19. Παπαχριστόπουλος Αθανάσιος
20. Μπαργιώτας Κωνσταντίνος
21. Μεγαλοοικονόμου Θεοδώρα

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ  
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ  
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

α.α.



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Πρωτ: 176  
Αριθμ.  
Διεκτ: 77

**ΑΠΟΦΑΣΗ**

**ΘΕΜΑ:** Σύσταση και Συγκρότηση της Υποεπιτροπής με θέμα «Το χρέος και η απομείωσή του» της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. τις διατάξεις του άρθρου 34 παρ.7 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 31 παρ. 3 και 5 και 29 παρ. 5, του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό),
2. την υπ' αρ. 17375/12081/8.11.2016 απόφασή μας «Σύσταση και συγκρότηση των Διαρκών Επιτροπών Μορφωτικών Υποθέσεων και Οικονομικών Υποθέσεων» για την Β' Σύνοδο της ΙΖ' Βουλευτικής Περιόδου,
3. τις υπ' αρ. 5141, 5142, 5143, 5144, 5145, 5146 και 5147 από 22 Δεκεμβρίου 2016 επιστολές μας προς τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων,
4. το υπ' αρ. πρωτ. 5192/2016 έγγραφο της Κ.Ο. του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., το υπ' αρ. πρωτ. 46/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ν.Δ., το υπ' αρ. πρωτ. 5164/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Λαϊκός Σύνδεσμος – Χρυσή Αυγή», το υπ' αρ. πρωτ. 5202/2016 έγγραφο της Κ.Ο. της Δημοκρατικής Συμπαρατάξης ΠΑΣΟΚ – ΔΗΜΑΡ, το υπ' αρ. πρωτ. 5171/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «Ανεξάρτητοι Έλληνες - Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία», το υπ' αρ. πρωτ. 5167/2016 έγγραφο της Κ.Ο. «ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ» και το υπ' αρ. πρωτ. 17/2017 έγγραφο της Κ.Ο. της Ένωσης Κεντρώων.

**αποφασίζουμε**

1. Τη σύσταση, από τα μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων, Υποεπιτροπής για την Β' Σύνοδο της ΙΖ' Βουλευτικής Περιόδου.
2. Τη συγκρότηση της ως άνω Υποεπιτροπής ως εξής:

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ»  
ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

1. Αντωνίου Χρήστος
2. Γιαννακίδης Ευστάθιος
3. Θεωνάς Ιωάννης
4. Μιχελογιαννάκης Ιωάννης
5. Μπαλαούρας Μάκης
6. Μπιγιάλας Χρήστος
7. Παυλίδης Κωνσταντίνος
8. Πρατσόλης Αναστάσιος
9. Σηφάκης Ιωάννης
10. Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
11. Βεσυρόπουλος Απόστολος
12. Καρασμάνης Γεώργιος
13. Μπούρας Αθανάσιος
14. Σταϊκούρας Χρήστος
15. Σταμάτης Δημήτριος
16. Καρακώστας Ευάγγελος
17. Κουτσούκος Γιάννης
18. Καμμένος Δημήτριος
19. Αμυράς Γεώργιος
20. Κατσαντώνης Γεώργιος

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ  
Η ΠΡΟΪΣΤΗΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ  
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ  
α.α.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Προχωρούμε με τη συζήτηση της δεύτερης με αριθμό 311/4-1-2017 επίκαιρης ερώτησης πρώτου κύκλου του Βουλευτή Λακωνίας της Νέας Δημοκρατίας κ. Αθανασίου Δαβάκη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τις αποζημιώσεις στους ελαιοπαραγωγούς λόγω ακαρπίας και δάκου.

Θα απαντήσει ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Αποστόλου.

Παρακαλώ, κύριε Δαβάκη, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, από το καλοκαίρι που μας πέρασε -αρχές Ιουνίου- είχα καταθέσει μία σχετική αναφορά προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, που προερχόταν από έγγραφο του Δήμου Σπάρτης, το οποίο απεστέλλετο προς τον ΕΛΓΑ και το Υπουργείο και ανέφερε τα ζητήματα ζημιάς και αποζημίωσης λόγω της μειωμένης καρπόδεσης των ελαιοδέντρων.

Σε αυτό το κείμενο της αναφοράς, το οποίο ήταν πολύ σημαντικό, μου απάντησε ο κύριος Υπουργός ότι έχει διαπιστωθεί το πρόβλημα και έχει συσταθεί επιτροπή που εξέδωσε πόρισμα που επιβεβαίωσε το φαινόμενο της μειωμένης καρπόδεσης σε όλη την επικράτεια.

Είναι ένα φαινόμενο το οποίο πραγματικά δεν έχει εμφανιστεί ξανά σε τέτοια έκταση και χωρίς να γνωρίζει κανένας πού βρίσκονται όλες αυτές οι καταστάσεις οι οποίες έχουν οδηγήσει σε αυτό το τραγικό αποτέλεσμα, δεδομένου ότι πολλά ελαιοτριβεία στην περιοχή μου -αλλά και σε όμορες περιοχές, στη Μεσσηνία και στην Αρκαδία, με λιγότερη, βέβαια, δυνατότητα ελαιοσυλλογής- δεν άνοιξαν.

Φθάσαμε και σε αυτό το επίπεδο, κύριε Υπουργέ.

Καταθέσαμε, λοιπόν, αυτή την αναφορά. Μας απαντήσατε έτσι. Πλέον αυτού, όμως, δεν έχουμε κάτι νεότερο.

Παράλληλα, δε, με το γεγονός της ακαρπίας, το οποίο μπορεί να είναι το γλοιοσπόριο ή η κερκόσπορα -ακούμε τώρα νέες ασθένειες- καθώς και άλλα ζητήματα φυλλοπτώσεως, τα οποία οδηγούν σε αυτό το αποτέλεσμα, δεν βλέπουμε κάτι περισσότερο. Έρχεται και η περίπτωση της μεγάλης δακοπληξίας η οποία υπήρξε στην παραγωγή -άλλο τεράστιο ζήτημα, το οποίο πρέπει να δείτε- και φθάνουμε στο σημείο σήμερα να έχουμε αυτά τα μεγάλα ποσοστά μειωμένης παραγωγής, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το εισόδημα των Ελλήνων αγροτών, των Λακώνων αγροτών, των ελαιοπαραγωγών της χώρας, τα οποία, δυστυχώς, δεν μπορούν να αποκατασταθούν.

Ερωτώ, λοιπόν: Τι θα πράξετε, προκειμένου να μετριαστούν αυτές οι τεράστιες απώλειες στους Λάκωνες, στους Έλληνες ελαιοπαραγωγούς; Προτίθεστε να εντάξετε όλη αυτή τη διαδικασία σε ένα ΠΣΕΑ -αυτά τα γνωστά που ζητάμε- ή σε κάποιο «de minimis» πρόγραμμα, το οποίο έχω ακούσει και προ ημερών να αναφέρετε στην τηλεόραση;

Επίσης, προτίθεστε -αφού μίλησα και για τον δάκο- να δράσετε, ώστε να υπάρξει αλλαγή του συστήματος της δακοκτονίας, να υπάρξει κάτι διαφορετικό, καθώς βγαίνει το ποσό από εσάς και πηγαίνει στις περιφέρειες; Υπάρχει περίπτωση να γίνεται από τις περιφέρειες ή από κάποιον άλλον φορέα, αλλά όχι μ' αυτά τα τεράστια προβλήματα τα οποία αντιμετωπίσαμε και φέτος στη Λακωνία;

Αυτά είναι τα ερωτήματα, απλά και ευθύνοπα, και ζητώ εναγωνίως τις απαντήσεις σας.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Και εγώ ευχαριστώ.

Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, βάζετε πολλά ζητήματα, τα οποία δεν αφορούν μόνο τη Λακωνία, αλλά όλη τη χώρα.

Όντως -όπως και εσείς διαπιστώσατε, αλλά διαπιστώνουμε και εμείς- υπάρχει το συγκεκριμένο φαινόμενο. Η επόμενη φάση είναι πώς θα καλύψουμε τις επιπτώσεις που υπάρχουν από το συγκεκριμένο φαινόμενο.

Κατ' αρχάς, ο ΕΛΓΑ, σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο, αυτές τις περιπτώσεις των φυσικών κινδύνων δεν μπορεί να τις καλύ-

ψει. Αυτό αναφέρει ο κανονισμός. Για να εντάξουμε τους συγκεκριμένους στα ΠΣΕΑ, πρέπει να πληρούνται ορισμένοι όροι και προϋποθέσεις που προβλέπονται και από τον κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων αλλά και από τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές.

Εμείς, λοιπόν, εκτός από αυτούς τους βασικούς όρους, θα πρέπει να δούμε και κατά πόσο έχει υπάρξει ζημία στη συγκεκριμένη καλλιέργεια, στο συγκεκριμένο προϊόν. Δηλαδή, πρέπει οπωσδήποτε να είναι σε ποσοστό πάνω από το 30%. Αυτό, όμως, πρέπει να το διαπιστώσουμε στη συγκομιδή της ερχόμενης χρονιάς -αυτής, δηλαδή, που διανύουμε τώρα- και να το συγκρίνουμε με τα τρία προηγούμενα χρόνια, για να μπορέσουμε να αποδείξουμε ότι υπάρχει η ζημία.

Προσέξτε, ταυτόχρονα πρέπει να αποδειχθεί ότι εμείς, από τη δική μας πλευρά, χρησιμοποιήσαμε τα κατάλληλα μέτρα, για να αντιμετωπίσουμε την προσβολή που υπάρχει.

Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ότι είναι πολύπλοκο.

Όσον αφορά την περίπτωση του δάκου που αναφέρετε, τουλάχιστον από ό,τι στοιχεία μάς δίνουν οι περιφερειακές ενότητες, οι οποίες έχουν τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα, τα πήγαν καλά. Μάλιστα, ακόμα και στις περιπτώσεις που δεν τους καλύπτουν τα χρήματα που τους έχουμε εγκρίνει, ερχόμαστε μετά και καλύπτουμε τις επιπλέον δαπάνες.

Σας το λέω αυτό ιδιαίτερα για την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, που τα στοιχεία δείχνουν ότι για το 2016 ο προϋπολογισμός του προγράμματος δακοκτονίας ήταν 1.054.000 ευρώ -ποσό μεγαλύτερο από τις συνολικές δαπάνες του 2015 που ήταν 635.000 ευρώ- με διαθέσιμο προϋπολογισμό τότε -του 2015- 1.145.000 ευρώ. Παρ' όλα αυτά, και το 2016 τους δώσαμε όχι μόνο το συγκεκριμένο ποσό που σας είπα προηγούμενα, αλλά και άλλες 100.000 ευρώ, δηλαδή 1.155.000 ευρώ.

Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ότι αυτές τις δαπάνες τις καλύψαμε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, μήηκαν πάρα πολλά ζητήματα και πρέπει οπωσδήποτε να δοθεί απάντηση.

Βεβαίως, μπαίνει το ζήτημα τι θα κάνουμε με την ακαρπία. Ξέρετε ότι η ακαρπία, όπως έχει διαπιστώσει και η αρμόδια επιτροπή, οφείλεται σε ένα σύνολο δυσμενών συνθηκών και άλλων αιτιών, οι οποίες και αυτές δεν καλύπτονται από τον ΕΛΓΑ.

Για να ενταχθεί ένας κίνδυνος στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛΓΑ, θα πρέπει οπωσδήποτε να προηγηθεί εκπόνηση ανάλογης επιστημονικής μελέτης, θα πρέπει να υπάρχει μελέτη η οποία να δείχνει ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ασφαλιστικές εισφορές για τη βιωσιμότητα του συγκεκριμένου οργανισμού.

Γι' αυτό, λοιπόν, συστήσαμε, όπως αναφέρατε και εσείς, μια επιστημονική επιτροπή με τη συμμετοχή των πανεπιστημίων της χώρας μας, της Διεύθυνσης Αγροτικής Έρευνας του «ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ» και εκδόθηκε ένα πρώτο πόρισμα. Τι λέει αυτό το πρώτο πόρισμα; Αποφασίστηκε η διενέργεια αναλογιστικής μελέτης. Όμως, τις ζημιές που έχουν σχέση με την ακαρπία, που είπατε, προς το παρόν δεν μπορούμε να τις αντιμετωπίσουμε, μέχρι να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία. Μπορούμε, όμως, αυτές να τις δούμε μέσα από τα ΠΣΕΑ, μέσα από δυνατότητες σύνταξης ενός φακέλου, ο οποίος θα πάει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να εγκριθεί. Θα πρέπει να έχουμε τεκμηριώσει, όπως σας είπα, το ύψος της ζημιάς. Βεβαίως, δεν είναι απλό. Χρειάζονται αντίστοιχα μετεωρολογικά στοιχεία, χρειάζεται να δούμε αντίστοιχα τι έχουμε από πλευράς, όπως σας είπα, προηγούμενων χρόνων, με δύο προϋποθέσεις. Η μία προϋπόθεση είναι να εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η άλλη, να υπάρχει δημοσιονομική κάλυψη από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Η μεν Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν εγκρίνει ποσά συνολικά σε όλη τη χώρα πάνω από 15.000.000 - 16.000.000 ευρώ τον χρόνο και ο κρατικός προϋπολογισμός ανάλογα με τη δυνατότητα που έχει.

Έχετε βάσει και άλλα ζητήματα, τα οποία θα απαντήσω στη δευτερολογία μου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ορίστε, κύριε Δαβάκη, έχετε και πάλι τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς δεν έβαλα πολλά ζητήματα, αλλά δύο βασικά: την ακαρπία και τον δάκο.

Όσον αφορά βέβαια την ακαρπία, θα έλεγα ότι είναι αποτέλεσμα καταστάσεως, το οποίο δεν γνωρίζουμε ακόμα γιατί έχει προέλθει. Σας είπα για το γλοιοσπόριο και την κερκόσπορα κ.λπ., οι οποίες είναι νεοφανείς ασθένειες, για τις οποίες θα έπρεπε με εργαλίδες ρυθμούς οι υπηρεσίες του Υπουργείου να ξέρουν τι γίνεται.

Από την απάντησή σας διαπιστώνω ότι ο Έλληνας ελαιοπαραγωγός είναι στη μοίρα του, στη μοίρα αυτού και στη μοίρα των γεωπόνων, που, εδώ που τα λέμε, ουδείς γνωρίζει τι μπορεί να του παράσχουν, για να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα.

Αναφέρατε τον κανονισμό του ΕΛΓΑ. Ο κανονισμός του ΕΛΓΑ μπορεί να αλλάξει σε ορισμένες περιπτώσεις, διότι ο καύσωνας είναι αποζημιώσιμος κίνδυνος. Υπήρξε καύσωνας κατά την περίοδο της καρπόδεσης των ελαιόδεντρων και, δυστυχώς, δεν υπήρξε αυτή η αντιμετώπιση από την πλευρά των υπηρεσιών.

Θεωρώ ότι πρέπει να δείτε ορισμένα πράγματα, για τα οποία μέχρι στιγμής από την απάντησή σας δεν κατάλαβα ότι θα υπάρξει η σωστή αντιμετώπιση.

Είπατε για τα ΠΣΕΑ. Τα ΠΣΕΑ, όπως πολύ καλά ξέρετε, θέλουν τέσσερα χρόνια, δύο χρόνια να εγκριθούν, έναν χρόνο να υπάρξει απόφαση σε επίπεδο χώρας και έναν χρόνο για να πληρωθούν, εάν υπάρχει και η δημοσιονομική δυνατότητα, όπως πολύ σωστά είπατε. Από εκεί και μπρος, πού πάμε;

Το ερώτημά μου είναι απλό: Θα μπορέσουμε, πρώτον, να αποτυπώσουμε το αίτιο; Αυτό μπορεί να συμβεί και του χρόνου. Πώς δημιουργείται αυτή η κατάσταση; Από εκεί και πέρα, θα μπορέσετε να δώσετε μια καλύτερη προοπτική στους Λάκωνες, στους Έλληνες ελαιοπαραγωγούς; Διότι παντού έχει υπάρξει αυτό το πρόβλημα, σε πολλές περιοχές. Αλλού μπορεί να είναι λιγότερο και αλλού περισσότερο. Όμως, υπάρχει και άρχισε να εμφανίζεται ενδεχομένως λόγω της μεγάλης κλιματικής αλλαγής η οποία έχει επέλθει, αλλά και λόγω ζητημάτων που έχουν να κάνουν με την ιδιοσυστασία και τη φυτοπαθολογική σύνθεση του εδάφους. Κανένας δεν ξέρει.

Όμως, εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά αυτά τα πορίσματα, οι κύριοι που είναι στα γραφεία σας πρέπει να δίνουν και τις ανάλογες εφαρμογές και λύσεις, για να ερχόμαστε εμείς και να ξέρουμε τι να λέμε και στον κόσμο.

Αυτή τη στιγμή έχουμε τεράστια μείωση εισοδήματος και τεράστια αύξηση του κόστους παραγωγής των αγροτών με διάφορες πειραματικές μεθόδους, που προσπαθούν μέσω των γεωπόνων και μέσω άλλων πληροφοριών να βάλουν πάνω στα χωράφια τους. Για παράδειγμα, ακούμε να ρίχνουν ασβέστες στα χωράφια. Καταλαβαίνετε ότι όλα αυτά συντείνουν στην περαιτέρω εξαθλίωση του αγροτικού τομέα που έχει επέλθει τα τελευταία χρόνια.

Θέλω να ξέρετε ότι αυτά τα «πήγαμε καλά» όσον αφορά τη δακοκτονία, δεν νομίζω ότι είναι και πολύ ακριβή, διότι εμείς ακούμε άλλα παράπονα από τον κόσμο, σχετικά με τη δακοκτονία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Όταν μάλιστα ακούμε περίπου ότι το 50% των δημοτικών διαμερισμάτων θέλει να ενταχθεί στα προγράμματα δακοκτονίας, πρέπει να το δούμε συνολικά το θέμα.

Πρέπει να αλλάξει το πρόγραμμα της δακοκτονίας, όσον αφορά τις εφαρμογές του. Επίσης, πρέπει να αλλάξει όσον αφορά τις ιστορικές αναφορές του πληθυσμού του δάκου. Πρέπει να δείτε κάπως διαφορετικά τα πράγματα. Αυτά τα 17.000.000 - 18.000.000 ευρώ, τα οποία βγάξετε κάθε φορά – εκ των οποίων τα 7.000.000 - 8.000.000 παίρνει μόνο η Κρήτη, κάτι που δεν ξέρω και πρέπει να το δείτε – πρέπει να τα καταναίμε με κάποιον άλλον τρόπο σε σχέση με την εμπειρία που έχετε αποκομίσει μέχρι στιγμής.

Αν εσείς τώρα μου λέτε ότι είστε ευχαριστημένος από το πρόγραμμα δακοκτονίας όπως γίνεται, από εκεί και μπρος ουδείς γνωρίζει για τα επερχόμενα αποτελέσματα.

Θα ήθελα δε να πω ότι ο ΕΛΓΑ της Τρίπολης πρέπει να απαντά στα ερωτήματα των ενδιαφερομένων παραγωγών, όπως είναι το ζήτημα της καρπόδεσης, αλλά και το ζήτημα του καύσωνα του Ιουνίου του 2016, ο οποίος για τους περισσότερους είναι η γε-

ναιουργός αιτία του προβλήματος.

Κύριε Υπουργέ, με λίγα λόγια, θα μπορέσουμε να αποζημιώσουμε ή να αλλάξουμε ενδεχομένως τον κανονισμό του ΕΛΓΑ για τέτοιου είδους περιπτώσεις; Μη στηρίζομαστε στον κανονισμό του ΕΛΓΑ, γιατί στη βόρεια Ελλάδα, για παράδειγμα, για τα ελάφια αλλάξατε, απ' ό,τι γνωρίζω, τον κανονισμό του ΕΛΓΑ.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Γιατί τον αλλάξαμε;

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Για τα ελάφια. Υπήρξε αυτή η τοποθέτηση για τα ελάφια από του Βήματος της Βουλής.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Κύριε Δαβάκη, σας παρακαλώ, μην πάμε σε άλλο θέμα.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Τελείωσα, κύριε Πρόεδρε. Σας ευχαριστώ.

Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ότι αυτό το ζήτημα πρέπει να το δούμε πραγματικά. Φοβάμαι ότι, εάν δεν υπάρξουν οι δέουσες αποφάσεις και οι δέουσες αντιμετώπισεις, τα ίδια θα έχουμε και του χρόνου και του παραχρόνου.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ευχαριστώ, κύριε Δαβάκη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Κύριε συνάδελφε, ελάφια υπάρχουν στη νότιο Ελλάδα. Εάν υπήρχαν ελάφια στη βόρεια Ελλάδα, δεν θα έμενε κανένα ζωντανό, διότι η πανίδα της περιοχής δεν το επιτρέπει.

Η περίπτωση που αναφέρατε είναι στη Ρόδο. Δυστυχώς προέκυψε ένα πρόβλημα, το έχετε πληροφορηθεί ότι λειτούργησαν –θα έλεγα αισχρά– οι συγκεκριμένοι που εξαφάνισαν ένα ζώο που αποτελεί σύμβολο για τη Ρόδο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Ένας το έκανε.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Κύριε συνάδελφε, να ξεκαθαρίσουμε ένα πράγμα, ότι η δακοκτονία εφαρμόζεται με ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, το οποίο δεν το συντάσσουμε εμείς από τα γραφεία. Οι περιφερειακές ενότητες. Εμείς κάνουμε κατανομή των χρημάτων με βάση δειγματοληπτικά στοιχεία, με βάση μελέτες που έχουν κάνει στην περιφέρεια και με βάση κυρίως στοιχεία που μας δίνουν ποια είναι η κατάσταση του δακοπληθυσμού, ποια είναι η κατάσταση του ελαιοδάκου, ποιες είναι οι καιρικές συνθήκες που διαμορφώνονται σε κάθε περιοχή και με βάση αυτά αποφασίζουμε, έχοντας και συγκεκριμένο ποσό το οποίο θα δώσουμε. Ξέρετε, το συγκεκριμένο ποσό δεν είναι από το πουθενά ούτε από τον κρατικό προϋπολογισμό ούτε από το Υπουργείο. Είναι συγκεκριμένα χρήματα από το Υπουργείο Εσωτερικών, τα οποία λειτουργούν στη λογική της ανταποδοτικότητας. Αυτά είναι τα χρήματα, δεν έχουμε άλλα χρήματα επιπλέον να μοιράσουμε.

Βεβαίως, σας είπα προηγουμένως ότι τα νούμερα που αφορούσαν ιδιαίτερα την Λακωνία, το 2015 απορροφήθηκαν τα μισά χρήματα από αυτά που τους είχαμε προβλέψει. Το 2016 ξαναβάλαμε τα χρήματα που είχαμε από το 2015, υπήρξαν μεγαλύτερες ανάγκες, δώσαμε άλλες 100.000 ευρώ. Το εάν υπάρχουν ζητήματα, το εάν εφαρμόζεται ή όχι το πρόγραμμα καλά είναι ένα θέμα το οποίο μπορούμε να το συζητήσουμε. Ακούστε με, μπορούμε να το συζητήσουμε, αλλά πρώτα θα πρέπει να δούμε και την ευθύνη που υπάρχει από πλευράς περιφερειακών ενότητων στη συγκεκριμένη διαδικασία.

Αλλά θα είμαι και λίγο σκληρός και προς τους αγρότες. Επιτέλους, σε μία τέτοια διαδικασία, οφείλουν και οι ίδιοι να συμμετέχουν και να την παρακολουθούν. Αυτά όσον αφορά τη δακοκτονία.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Ξεκίνησε τον Ιούνιο η δακοκτονία στη Λακωνία, αυτό τα λέει όλα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Παρακαλώ, κύριε Δαβάκη, μη διακόπτετε.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Τώρα, από εκεί και πέρα, το εάν αυτές οι ζημιές καλύπτονται από τα ΠΣΕΑ και πώς γίνεται η διαδικασία, σας παρακαλώ, θα ήθελα να πω ένα πράγμα. Δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η σύνταξη του φακέλου, διότι δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η διαδικασία καταγραφής των στοιχείων που απαιτούνται για να

συνταχθεί ο φάκελος. Το προχωράμε. Ξέρετε, με τα ΠΣΕΑ κάπου κατορθώσαμε και ο διπλός έλεγχος που απαιτούσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πλέον να έχει φύγει από τη μέση. Ένας έλεγχος. Άρα δηλαδή σημαίνει ότι τουλάχιστον ο χρόνος πληρωμής, εφόσον και οι δημοσιονομικές συνθήκες το επιτρέπουν. Τι δηλαδή, πρέπει να κρυβόμαστε μεταξύ μας; Δεν ξέρουμε ότι υπάρχει δημοσιονομικό πρόβλημα και ότι η χώρα βιώνει μία κρίση; Εύκολα είναι να βρεθούν τα συγκεκριμένα χρήματα; Αλλά, παρ' όλα αυτά, σας λέω ότι θα μειωθεί στο μισό, σε σχέση με τον τρόπο που γινόντουσαν οι προηγούμενες πληρωμές.

Τώρα, όσον αφορά την ακαρπία, υπάρχει μία επιστημονική επιτροπή και έχει καταλήξει κάπου. Αυτή την ώρα να ξέρετε ότι γίνεται μία ολόκληρη συζήτηση σε επίπεδο Συμβουλίου Υπουργών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου το θέμα της κλιματικής αλλαγής έχει αναδειχθεί ως ένα από τα πολύ σοβαρά ζητήματα. Ενώ βρίσκονταν πριν από έναν χρόνο στην άποψη -εννών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή- ότι η γεωργία δημιουργεί προβλήματα στο κλίμα, στην κλιματική αλλαγή, η εικόνα που υπάρχει τώρα είναι ότι εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής υπάρχουν επιπτώσεις στη γεωργία. Μία από αυτές είναι η ακαρπία.

Τώρα, ξέρετε, από εκεί και πέρα πόσες φορές επιμένουμε ότι, ναι, καταλήξατε σε αυτή τη διαπίστωση, αλλά δεν πρέπει αυτή η διαπίστωση να βρει πόρους για να στηρίξει τους αγρότες που υφίστανται τη συγκεκριμένη ζημία; Είναι ένα ζητούμενο και είναι ένα ζήτημα το οποίο εμείς από τη δική μας πλευρά διαρκώς βλέπουμε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αλλά οι χρόνοι εκεί είναι εντελώς διαφορετικοί, αγαπητέ συνάδελφε. Εδώ υπήρξε η κρίση στον γαλακτοκομικό τομέα και μετά από έναν χρόνο βρέθηκε ένα κονδύλιο.

Μακάρι του χρόνου τέτοια εποχή να έχει θεσμοθετήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κονδύλια που θα καλύπτουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία. Θα είμαστε, ιδιαίτερα στο κομμάτι αυτό, πάρα πολύ κερδοσίοι.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Ο κ. Καλογήρου, ο Γενικός Γραμματέας της Κυβέρνησης, γνωστοποιεί στη Βουλή ότι δεν θα συζητηθούν, λόγω κωλύματος των αρμοδίων Υπουργών, αλλά θα επαναπροσδιοριστούν για συζήτηση, οι εξής επίκαιρες ερωτήσεις:

Η τέταρτη υπ' αριθμόν 317/9-1-2017 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Αττικής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ιωάννη Γκιόκα προς τον Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, σχετικά με την καθυστέρηση στην καταβολή δεδουλευμένων πρώην συμβασιούχων της ΕΡΤ. Ο κ. Παππάς αναφέρει ανειλημμένες υποχρεώσεις.

Η πέμπτη υπ' αριθμόν 313/ 5-1-2017 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Β' Πειραιώς της Ένωσης Κεντρώων κ. Θεοδώρας Μεγαλοοικονόμου προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με τον κίνδυνο να μείνουν χωρίς θεραπείες τα παιδιά και οι έφηβοι της ειδικής αγωγής, λόγω κωλύματος του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας κ. Πολάκη, εξαιτίας φόρτου εργασίας.

Τέλος, δεν θα συζητηθεί λόγω απουσίας του αρμοδίου Υπουργού στο εξωτερικό και η πρώτη υπ' αριθμόν 91/5-10-2016 ερώτηση του Δ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Α' Αθηνών της Νέας Δημοκρατίας κ. Νικήτα Κακλαμάνη προς τον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής, σχετικά με το πρόγραμμα ενοικίασης διαμερισμάτων σε πρόσφυγες από την «Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών» (ΕΑΤΑ).

Επίσης έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής καταθέτει την έκθεσή της στην πρόταση του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων: «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής – Μέρος Κοινοβουλευτικό (ΦΕΚ 106 Α'/24.6.1987) και Μέρος Β' (ΦΕΚ 51 Α'/10.4.1997), όπως ισχύουν».

Προχωρούμε στην τρίτη με αριθμό 314/5-1-2017 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Αρκαδίας της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ κ. Οδυσσέα Κωνσταντινίδη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τις καθυστερήσεις στην αποζημίωση των πληγέντων αγροτών της Αρκαδίας από τη θεομηνία της 25<sup>ης</sup> Ιουνίου.

Κύριε Κωνσταντινίδη, έχετε τον λόγο.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, συναντηθήκαμε πάλι για το ίδιο θέμα στις 7 Οκτωβρίου του 2016. Έχουν περάσει επτά μήνες από τη μεγάλη κλίμακα θεομηνία που έπληξε την Αρκαδία και που είχε ως αποτέλεσμα ολική καταστροφή σε καλλιέργειες, οπωροφόρα, κηπευτικά, σε ζωικό κεφάλαιο, μελίσσια και πολλά άλλα.

Στις 7 Οκτωβρίου -αναφέρω τι είχατε δεσμευθεί εσείς και τίποτα παραπάνω- είχατε πει ότι το διαθέσιμο ύψος κρατικών ενισχύσεων είναι στα 15 εκατομμύρια και ότι μεταφέρονται τα πορίσματα εκείνης της εβδομάδας από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στον ΕΛΓΑ. Έχουν περάσει τρεις μήνες. Αναφέρατε ότι γίνονται προσπάθειες να καταβληθούν οι ενισχύσεις μέσω ΠΣΕΑ και για άλλες απώλειες εισοδήματος που δεν καλύπτονται από τον ΕΛΓΑ, όπως τα εισοδήματα των επόμενων χρόνων, η καταστροφή εξοπλισμού και παγίων εγκαταστάσεων. Είπατε πως όταν ξεκινήσει το πρόγραμμα 2014, θα δοθεί η δυνατότητα για δαπάνες αποκατάστασης ζημιών. Για το ασφαλιστρο του ΕΛΓΑ -και θα σας πω γιατί το αναφέρω- είπατε ότι δυστυχώς δεν μπορεί να γίνει συμψηφισμός, ακόμη και στις καταστροφές.

Σήμερα, επτά μήνες μετά την καταστροφή και τρεις μήνες μετά την ερώτηση και τις δεσμεύσεις σας, πού βρίσκόμαστε; Το θέμα δεν είναι να πούμε βαριές κοβέντες ή στιδήποτε, κύριε Υπουργέ. Η πραγματικότητα είναι ότι, αν συνεχιστεί αυτή η διαδικασία και δεν πληρωθούν χθες, όχι αύριο -κι εσείς το είπατε ότι η καταστροφή είναι ολική-, δεν θα έχει μέλλον η παραγωγή μας στην περιοχή της Αρκαδίας.

Μέχρι τώρα έχουν γίνει ελάχιστες πληρωμές. Αν θέλετε, έχει γίνει ελάχιστη πληρωμή μετά από επτά μήνες, ούτε στο 5%. Αν έχετε στοιχεία, θα σας παρακαλούσα να μας τα καταθέσετε, γιατί από εσάς θα το περιμέναμε.

Δεύτερον, θέλω να δεσμευτείτε σε ποιον χρονικό ορίζοντα θα αποπληρωθούν αυτοί οι άνθρωποι.

Θέλω επίσης να σας βάλω και ένα θέμα, κύριε Υπουργέ: να ξανασκεφτείτε τον συμψηφισμό, γιατί πρόκειται για μια έκτακτη κατάσταση και μαθαίνω, αν δεν κάνω λάθος και αν έχετε το στοιχείο, ότι από τις δύο μικρές περιοχές που πληρώθηκε ούτε το 5% των πληρωμών, πιθανότατα να μην μπόρεσαν να πληρωθούν από το 5% ούτε το 1,5%, γιατί είχαν θέματα με τον ΕΛΓΑ.

Άρα, κύριε Υπουργέ, οι δεσμεύσεις σας αυτές ισχύουν για ΠΣΕΑ, ΕΛΓΑ, νέο πρόγραμμα;

Τρίτον, θα ολοκληρωθούν οι πληρωμές και σε ποιο διάστημα; Επίσης, επειδή είπατε μέχρι 15 εκατομμύρια, μήπως πληρωθούν κάποιοι και οι υπόλοιποι δεν αποπληρωθούν τελικά, γιατί, αν συνεχίσετε τις πληρωμές με αυτόν τον ρυθμό, λίγο πριν από τα Χριστούγεννα στο 5% και Ιανουάριο, θα φτάσετε Ιούνιο και τότε δεν θα μπορεί να προχωρήσει η παραγωγή.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Κύριε συνάδελφε, ή δεν έχετε πληροφορηθεί σωστά τα πράγματα ή να μην το πω.

Εδώ σας είχα πει τον Οκτώβριο και έχω εδώ τη φράση: «Αυτή την ώρα πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ του ΟΠΕΚΕΠΕ που θα αποσταλούν στον ΕΛΓΑ τέλη Οκτωβρίου. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους κριθέντες ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.».

Ξέρετε πόσο διαρκούσε πριν από το 2016 αυτή η διαδικασία; Έναν με ενάμιση χρόνο. Είπατε εσείς για επτά μήνες. Λοιπόν, σας πληροφορώ ότι ήδη από το τέλος του Δεκέμβρη είχαμε πληρωμές στους ασφαλιστικά ενήμερους. Να το ξεκαθαρίσω αυτό το πράγμα, διότι ο συμψηφισμός δεν είναι μια εύκολη διαδικασία, όταν έχετε μια χρονιά η οποία είναι από τις χειρότερες και όταν ήδη ξεκινάμε την καινούργια χρονιά με πολύ δύσκολες συνθήκες. Άρα θα φτάσουμε σε κάποια λογική, η οποία θα λέει: «Δώσε μου ποσό που δικαιούμαι, για να σε πληρώσω.» Απο πού; Ξέρετε κι εσείς όλοι ότι ο ΕΛΓΑ λειτουργεί ανταποδοτικά.

Ερχόμαστε, λοιπόν, και σας λέω ότι πληρώθηκαν τον Δεκέμ-

βρη 300.000 σε δικαιούχους και εντός Ιανουαρίου και μέχρι τα μέσα Φεβρουαρίου θα ολοκληρωθεί η πληρωμή όλων αυτών που καλύπτονται από τον ΕΛΓΑ, δηλαδή μιλάμε σε μια διαδικασία οκτώ μηνών από την ώρα που συνέβησαν. Γιατί το λέω αυτό; Διότι, όπως σας έχω πει και άλλες φορές, είναι μια διαδικασία που δεν είναι εύκολη. Ξεκινώντας από τις υποβολές των αιτήσεων, από τις προεκτιμήσεις, από τις εξατομικεύσεις να έρθουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ, διότι εδώ πρέπει να γίνει ο σχετικός έλεγχος, να ξαναπάμε στον ΕΛΓΑ, να δούμε πότε θα βγουν τα πορίσματα. Είναι μια διαδικασία η οποία απαιτεί χρόνο. Βεβαίως μέσα σε ένα διάστημα επτά μηνών το να πληρώνονται αυτές οι ζημιές δεν έχει υπάρξει ξανά.

Τώρα, επειδή αναφέρεστε και σε άλλα θέματα που έχουν σχέση με τα ΠΣΕΑ, έχουν σχέση με τις διαδικασίες...

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Εσείς θα μας το πείτε.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Εγώ θα σας πω, βεβαίως. Το είπα και προηγουμένων.

Τα ΠΣΕΑ είναι μια διαδικασία η οποία προϋποθέτει τη στοιχειοθέτηση ενός φακέλου και βεβαίως αυτός ο φάκελος για να στοιχειοθετηθεί πρέπει να έχει και στοιχεία συγκριτικής της χρονιάς και βεβαίως πρέπει να συσχετισθεί με τα προηγούμενα χρόνια, να σταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για να εγκριθεί.

Προηγούμενα υπήρχαν δύο έλεγχοι και γι' αυτό είχαμε διαδικασίες δύο και τριών χρόνων. Ο έλεγχος είναι ένας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και βεβαίως, εφόσον το επιτρέπουν οι δημοσιονομικές συνθήκες της χώρας, να γίνουν οι πληρωμές. Μην κοροϊδεύετε μεταξύ σας. Αν ανατρέξουμε στα προηγούμενα χρόνια, τέσσερα και πέντε χρόνια, ερχόμαστε και πληρώνουμε ακόμα ΠΣΕΑ του 2012 και του 2013.

Άρα, λοιπόν, αναγνωρίστε επιτέλους ότι έχει μπει τάξη στα πράγματα, στις πληρωμές, πόσω μάλλον όταν ο ΕΛΓΑ είναι ένα ταμείο το οποίο λειτουργεί αποκλειστικά ανταποδοτικά και όταν το 2016 έχουμε μια χρονιά πάρα πολύ δύσκολη.

Άρα, λοιπόν, από τη δική μας πλευρά ξεκαθαρίζουμε ότι αυτό που δεσμευτήκαμε το κάνουμε και μέχρι τα μέσα Φεβρουαρίου όλες οι ζημιές του Ιουνίου της Αρκαδίας από τις συγκεκριμένες πλημμύρες θα έχουν καλυφθεί για τους ασφαλιστικά ενήμερους αγρότες.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα οκτώ μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 5<sup>ο</sup> Γυμνάσιο Χαλανδρίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριε Κωνσταντίνου, έχετε τον λόγο.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, έχετε δεχτεί πίεση για την Αρκαδία -και νομίζω και για τους άλλους νομούς- από την πρώτη μέρα κι όχι απλά πίεση «πολιτικάντικη», όπως κάνατε τα προηγούμενα χρόνια εσείς. Θα μπορούσα να σας αναφέρω αυτά που λέγατε για την Ευρώπη, δηλαδή ότι περιμέναμε να την αλλάξετε, αλλά δεν την αλλάξατε ακόμα. Εγώ σε αυτή τη λογική δεν θα μπω, γιατί αυτά τα ζητήματα αφορούν ανθρώπους, οι οποίοι θέλουν να επιβιώσουν και, αν δεν επιβιώσουν, δεν θα μπορέσει να υπάρχει παραγωγή στη χώρα και ειδικότερα στην Αρκαδία, στην περιοχή μου. Εσείς μιλήσατε για τα ΠΣΕΑ, περιμένουμε να δούμε πότε θα γίνει.

Εγώ, κύριε Υπουργέ, ελπίζω αυτά που είπατε να γίνουν πράξη, σχετικά με την πληρωμή. Βεβαίως, δεν μας είπατε οι 300.000 για πόσους ανθρώπους είναι, σε πόσους ασφαλιστικά ενήμερους. Εμείς σας λέμε την πρότασή μας. Αφού έχετε τα στοιχεία, δώστε τα μας. Είναι σε πέντε, σε δέκα, σε εκατό, σε πεντακόσιους; Για να καταλάβουμε και τι γίνεται.

Το δεύτερον, σας λέμε και κάτι πάλι: Από αυτή τη διαδικασία

ο συμψηφισμός δεν θα δημιουργήσει πρόβλημα. Αυτά τα λεφτά που έχετε να δώσετε θα τα πάρει ο ΕΛΓΑ και πιθανόν να πάρουν ένα μέρος και οι αγρότες. Δεν θέλετε να το κάνετε αυτό. Θα κριθείτε γι' αυτό. Θα κριθείτε και θα σας κρίνουν και οι αγρότες, όχι μόνο της Αρκαδίας, γι' αυτή τη στάση σας. Είναι δικαίωμά σας αυτά που λέγατε πριν να μην τα λέτε τώρα και να μην τα υλοποιείτε.

Θα πάτε και στην Αρκαδία το επόμενο δεκαπενθήμερο και άρα θα δείτε, θα γνωρίσετε και θα ακούσετε τους ανθρώπους εκεί. Ελπίζω με έναν ωραίο τρόπο, με έναν δημοκρατικό τρόπο κι όχι με αυτά που κάνατε εσείς, να μιλήσουν και να σας πουν ακριβώς τι συμβαίνει στην Αρκαδία και πού βρίσκονται όλον αυτόν τον καιρό. Σας ερωτώ και σας λέω και πάλι πως θα φανεί αν η δέσμευσή σας θα τηρηθεί ή όχι.

Συνεχίζω όμως και λέω ότι, αν κάνετε τον συμψηφισμό, δεν θα το κλείσετε, γιατί θα αποκλειστεί στην Αρκαδία τουλάχιστον το 50% των αγροτών. Θα αποκλειστούν. Δεν χάνει κανένας, κύριε Υπουργέ. Ούτε ο ΕΛΓΑ ούτε οι αγρότες, γιατί από αυτά τα λεφτά που είναι να πάρουν οι αγρότες, θα πάνε πρώτα στον ΕΛΓΑ -και το ζητούν οι ίδιοι οι αγρότες αυτό- και μετά ό,τι απομείνει θα πάει σε αυτούς. Άρα δεν καταλαβαίνω γιατί μια Κυβέρνηση, η οποία θέλει να είναι κοντά στον αγροτικό πληθυσμό κι η οποία θέλει να αλλάξει τη λάθη του παρελθόντος, δεν το κάνει πράξη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο και πάλι.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Κύριε συνάδελφε, πραγματικά θέλετε να διαλύσετε έναν ασφαλιστικό φορέα, που αυτή την ώρα έχει έναν ευρύτερο δημόσιο χαρακτήρα στον αγροτικό χώρο.

Για περιπτώσεις μη πληρωμής ασφαλιστάνων όπου έχουν υποστεί ζημιές αγρότες, έχουμε συζητήσει μαζί τους πολλές φορές, «ελάτε να σας ρυθμίσουμε τις συγκεκριμένες οφειλές σας, δώστε μας μία δόση, για να μπορέσουμε να μπούμε στη λογική που λέτε».

Από και και πέρα, αν εφαρμοστεί πανελλαδικά μία τέτοια άποψη, αντιλαμβάνεστε ότι όλοι πλέον θα περιμένουν πότε θα υποστούν ζημιά, για να τη συμψηφίσουν με το ασφάλιστρο που είναι να πληρώσουν. Γιατί θέλετε να αποφύγετε μια πραγματικότητα την οποία εσείς υπηρετήσατε κατά κόρον τα προηγούμενα χρόνια;

Δεύτερον, εγώ θα σας δώσω τα στοιχεία για το πού πήγαν οι 300.000 ευρώ.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** ... (δεν ακούστηκε)

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Δεν είναι δυνατόν να κουβαλάω ατομικές καταστάσεις στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, όταν θέτετε τόσα ζητήματα. Θα σας τα δώσω, δεν έχω κανένα πρόβλημα. Θα δείτε τις πληρωμές φέτος σε σχέση με προηγούμενα χρόνια.

Το 2016 έγινε στον αγροτικό χώρο μια επανάσταση που δεν την έχετε αντιληφθεί και από πλευράς πληρωμών. Ξέρετε ότι πληρώσαμε 3,7 δισεκατομμύρια πληρωμές που είχατε σε εκκρεμότητα από το 2012, το 2007, το 2008; Σας παρακαλώ. Επιτέλους, ας αναγνωρίσετε κι εσείς κάτι που αφορά τον αγροτικό χώρο, για τον οποίο κι εσείς καίγεστε κι εμείς καιγόμαστε να τον κρατήσουμε όρθιο. Πραγματικά χαίρομαι, γιατί είδα ότι ζητήσατε και προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση. Να έλθουμε στη Βουλή και να τα πούμε, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα, για να πληροφορηθεί όλη η ελληνική κοινωνία τι κάνατε εσείς και τι κάνουμε εμείς στον αγροτικό χώρο.

Άρα, λοιπόν, ας δώσουμε αυτό το ραντεβού και θα δείτε με στοιχεία όχι μόνο αριθμητικά, την εικόνα της αγροτικής οικονομίας σήμερα με τις προϋποθέσεις που εμείς υπηρετούμε, πώς θα είναι τα πράγματα την επόμενη μέρα. Αυτό είναι το κυρίαρχο και σ' αυτό θα δούμε και τις δικές σας απόψεις.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

#### ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Αποφάσεις Βουλής: συζήτηση και ψήφιση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του Συντάγματος και του άρθρου 118 του Κανονισμού της Βουλής, της πρότασης: «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής».

Προτείνω να λάβει τον λόγο ένας εισηγητής ή μία εισηγήτρια από κάθε κόμμα για δέκα λεπτά και, αν επιθυμεί κάποιος Βουλευτής να ομιλήσει, να λάβει τον λόγο για πέντε λεπτά.

Τον λόγο έχει η εισηγήτρια της Πλειοψηφίας κ. Κοζομπόλη για δέκα λεπτά.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, κατά την παρούσα κοινοβουλευτική περίοδο, από την πρώτη κιόλας συνεδρίαση της Επιτροπής Κανονισμού, όλα τα μέλη συνομολογήσαμε την αναγκαιότητα τροποποίησης του Κανονισμού και μάλιστα της επικαιροποίησης του πρώτου μέρους και τη γενική αναμόρφωση του δεύτερου μέρους του Κανονισμού. Συνεπεί σε ό,τι συμφωνήσαμε τότε, ξεκινήσαμε με θέματα επείγοντα χαρακτήρα αρχικά, εκκρεμείς συμβάσεις εργασίας, θέματα προσωπικού κ.λπ. και στη συνέχεια ρυθμίστηκαν -με συναινετικές διαδικασίες πάντα- μονιμότερα ζητήματα.

Σήμερα βρισκόμαστε στο στάδιο εκείνο που έχουν υποβληθεί προτάσεις απ' όλα τα μέλη της επιτροπής και από τον Πρόεδρο της Βουλής και είναι αντικείμενο επεξεργασίας τόσο από τους υπηρεσιακούς παράγοντες όσο και από την Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής και είμαστε έτοιμοι το επόμενο χρονικό διάστημα, αφού τεθούν σε διαβούλευση, να ολοκληρωθούν οι τροποποιήσεις που έχουμε συναποφασίσει.

Υπάρχει, όμως, η αναγκαιότητα πρόταξης κάποιων τροποποιήσεων και είναι αυτές που έρχονται σήμερα προς ψήφιση. Οι προς ψήφιση τροπολογίες αφορούν και στα δύο μέρη του Κανονισμού, στο πρώτο, το κοινοβουλευτικό, και στο δεύτερο, που αφορά στην οργάνωση των υπηρεσιών και του προσωπικού της Βουλής.

Στο πρώτο μέρος τροποποιούνται δύο διατάξεις, αυτή του άρθρου 13 του Κανονισμού, με την οποία διευρύνεται το σώμα Διάσκεψης των Προέδρων με την προσθήκη ενός ακόμα μέλους, του ή της Προέδρου της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής.

Αυτό κρίθηκε αναγκαίο, αφού οι Ανεξάρτητοι Βουλευτές, όντως περισσότεροι από πέντε, ζήτησαν και θα έχουν εκπροσώπηση στη Διάσκεψη των Προέδρων. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται η ισορροπία της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας.

Επίσης, τροποποιείται από το πρώτο μέρος, το κοινοβουλευτικό, η διάταξη του άρθρου 70Α του Κανονισμού, προκειμένου να δύνανται να ασκήσουν το δικαίωμα ψήφου στις ονομαστικές ψηφοφορίες και οι γυναίκες Βουλευτές που βρίσκονται σε κατάσταση κυήσεως κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα πριν από τον τοκετό και το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Στο διάστημα αυτό που καθορίστηκε σε έναν μήνα πριν και έναν μήνα μετά τον τοκετό θα έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν το δικαίωμά τους οι συγκεκριμένες Βουλευτές, είτε με επιστολική ψήφο είτε με αποστολή τηλεομοιοτυπίας.

Το δεύτερο μέρος του Κανονισμού της Βουλής ως γνωστόν περιέχει διατάξεις για την οργάνωση των υπηρεσιών της Βουλής και την κατάσταση του προσωπικού της. Το μέρος αυτό έχουμε συμφωνήσει ότι χρειάζεται ριζική αναμόρφωση και εν συνεχεία κωδικοποίηση των διατάξεων, ώστε να μην είναι διάσπαρτες σε διάφορα κείμενα, με τελικό σκοπό να θεσμοθετήσουμε ένα απλό νομοθέτημα, που θα εξασφαλίζει και εύρυθμη λειτουργία της Βουλής και των υπηρεσιών της αλλά και απόλυτη διαφάνεια.

Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις τροποποιούνται βασικά τέσσερις διατάξεις, αλλά με τον ίδιο σκοπό. Σκοπός των τροποποιήσεων είναι η εναρμόνιση του Κανονισμού της Βουλής με τον ν.4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις. Οι διατάξεις που εναρμονίζουν αυτό το μέρος του Κανονισμού με τον ν.4412/2016 γίνονται με απόλυτο σεβασμό στην αυτονομία της Βουλής. Εδώ το σημαντικό είναι ότι η Βουλή δεν εντάσσεται στις κεντρικές κυ-

βερνητικές αρχές, αλλά τηρείται ανάλογα η διαδικασία των δημόσιων συμβάσεων όπως αυτή θεσμοθετήθηκε με τον ν.4412/2016 που προανέφερα.

Τροποποιείται το άρθρο 19 για να προστεθεί στη Διεύθυνση Προμηθειών, Διαχειρίσεως Υλικού και Παγίων Παροχής Υπηρεσιών.

Το άρθρο 21 τροποποιείται για να αντικατασταθεί το εδάφιο 1, ώστε η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών να είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης της Βουλής, στην εκπόνηση μελέτης από την ίδια τη Βουλή για τα κτήρια της, καθώς και για τη συντήρησή τους, τη λειτουργία των κτηρίων και τη λειτουργία των οχημάτων.

Για τον σκοπό αυτό και με το ίδιο πνεύμα τροποποιούνται τα άρθρα 149 και 152 με τα οποία προβλέπεται αντί του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) ή Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) να γίνεται η χρήση της διαδικτυακής πύλης της Βουλής. Προβλέπεται, κατόπιν κοινής απόφασης του Προέδρου της Βουλής και του Υπουργού Οικονομίας, η διασύνδεση των συστημάτων αυτών -ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ- με τη διαδικτυακή πύλη της Βουλής.

Επίσης, συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής Επιτροπή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών και ορίζεται ο τρόπος συγκρότησής της και η διάρκεια της θητείας των μελών της. Η επιτροπή αυτή έχει ως αποκλειστική αρμοδιότητα την επίλυση, μετά από την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, των διαφορών που αφορούν το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων της Βουλής.

Τέλος, υπάρχει και ένα τρίτο μέρος τροποποιήσεων, που σχετίζεται με θέματα που αφορούν το Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Με πρόσφατη τροπολογία του Κανονισμού, τον Αύγουστο, η επιλογή των μελών του Υπηρεσιακού Συμβουλίου πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι την τελευταία Πέμπτη του Μαρτίου του 2017. Εδώ ζητείται μια παράταση μέχρι τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους, καθώς κάποιες προσφυγές, που για την επίλυσή τους έχει επιληφθεί το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, έχουν επιφέρει καθυστέρηση.

Τέλος, αποκαθίσταται μια αβλεψία στη συγκρότηση της Επιτροπής Επιλογής Γενικών Διευθυντών, που ως αναπληρωτής του Προέδρου είχε οριστεί ένα μέλος ΔΕΠ της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, ενώ το ορθό είναι ένα μέλος ΔΕΠ ενταγμένο στο Εθνικό Μητρώο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

Κλείνοντας, να υπογραμμίσω ότι κατά κύριο λόγο όλες οι τροποποιήσεις που προτείνονται σήμερα να ψηφιστούν και που θα γίνουν, είναι με ένα συναινετικό πνεύμα και κατά κύριο λόγο ομόφωνο.

Εισηγούμαι τη ψήφιση των σημερινών προτεινόμενων τροποποιήσεων.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Κοζομπόλη.

Εισηγητής από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας είναι ο κ. Τραγάκης.

Παρακαλώ, κύριε Τραγάκη, έχετε τον λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή των Ελλήνων είναι ο κορυφαίος αντιπροσωπευτικός θεσμός της δημοκρατίας μας. Η κοινοβουλευτική διαδικασία πρέπει να διασφαλίζει και να διευκολύνει την ανάδειξη και την προβολή της ορθής πολιτικής και ιδεολογικής αντιπαράθεσης. Η λειτουργία της Βουλής δεν αρκεί να είναι θεσμική, νομιμοποιητική και επικυρωτική, πρέπει να είναι και δημιουργική.

Ο Κανονισμός της Βουλής όπως ορίζει το Σύνταγμα, ειδικά ως προς το κοινοβουλευτικό μέρος του, διασφαλίζει την ελεύθερη και δημοκρατική λειτουργία της. Μερικές διαπιστώσεις που μπορούμε να κάνουμε για τον Κανονισμό της Βουλής είναι ότι, συγκρινόμενος με τους κανονισμούς άλλων κοινοβουλίων, μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα λεπτομερής και με υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας ως κείμενο.

Σε παλαιότερη εισήγησή μου σε ό,τι αφορά την αλλαγή του

Κανονισμού της Βουλής, εγώ είχα δηλώσει ότι η αλλαγή πρέπει να είναι μία: Να εφαρμόζεται αποκλειστικά και από το Προεδρείο, αλλά και από τους συναδέλφους Βουλευτές, ο Κανονισμός της Βουλής. Αυτό και μόνο το άρθρο θα έφτανε για να ολοκληρωθεί μια διαδικασία αλλαγής του Κανονισμού σε ό,τι αφορά το κοινοβουλευτικό μέρος.

Ο Κανονισμός είναι ένα κείμενο αυστηρό, αλλά και ζωντανό, προσαρμοζόμενο στην καθημερινή χρήση και στην πολιτική πρακτική. Γι' αυτόν, ακριβώς, τον λόγο -και παρ' όλο που έχει την ισχύ τυπικού νόμου- φτιάχνεται σε κάθε του αναθεώρηση με το σκεπτικό ότι οι ρυθμίσεις του δεν είναι μόνιμες όπως εκείνες του Συντάγματος, αλλά έχει την ευελιξία και τη δυνατότητα ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες να διαμορφώνει τον χαρακτήρα του, άλλοτε ως πιο ρευστό κι άλλοτε ως πιο συμπαγή, ως προς την ερμηνεία των διατάξεών του.

Θα αναφερθώ, κατ' αρχάς, στο δεύτερο μέρος του Κανονισμού, που αναφέρεται στον ν.4412, που εξασφαλίζει την αυτονομία της Βουλής. Κακώς, πολλοί από εμάς αναφέρονται σε αυτοτέλεια της Βουλής. Δεν υπάρχει αυτοτέλεια της Βουλής. Υπάρχει αυτονομία της Βουλής. Και όπως πολύ σωστά ο σεβαστός μας καθηγητής, ο κ. Μαυριάς, έχει πει -δεν είναι τώρα εδώ, αλλά το έχει γράψει σε σύγγραμμά του- η Βουλή είναι το καθαυτό όργανο που παράγει νόμους, άρα έχει κατοχυρωμένη αυτονομία.

Επομένως για την κατοχύρωση αυτής της αυτονομίας έρχονται ορισμένες διατάξεις οι οποίες εναρμονίζουν τον ν.4412/2016 περί δημοσίων συμβάσεων και προμηθειών έργων του δημοσίου, που με λίγα λόγια κατοχυρώνει αυτή την αυτονομία της Βουλής και δίνει το δικαίωμα στη Βουλή να μπορεί και τα έργα τα οποία ενεργούνται εκ μέρους της Βουλής, αλλά και οι προμήθειες οι οποίες ενεργούνται εκ μέρους της Βουλής, να είναι σε ιδιαίτερο -γιατί πολλοί νομίζουν ότι δεν υπάρχει- ηλεκτρονικό σύστημα και όχι στο σύστημα ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ που υπάγεται το υπόλοιπο δημόσιο. Αυτό εξασφαλίζει την αυτονομία της Βουλής και σε αυτό είμαστε όλοι σύμφωνοι.

Όπως είπαμε και για την εξέταση των προδικαστικών προσφυγών, με μία προσθήκη, κύριε Πρόεδρε, την οποία δεν είδα να έχει μπει, την οποία είχα ζητήσει εχθές στην επιτροπή, δηλαδή το σημείο που λέει «υπάρχει ένα μέλος του επισημοτικού προσωπικού της Επισημοτικής Υπηρεσίας της Βουλής», να αντικατασταθεί από «ένα μέλος του Επισημοτικού Συμβουλίου της Βουλής». Το είχα ζητήσει και νόμιζα ότι είχε γίνει αποδεκτό. Δεν το βλέπω στο τελικό κείμενο.

Όπως, επίσης, είχα ζητήσει να αλλάξει η θητεία για το Επισημοτικό Συμβούλιο της Βουλής, η οποία προβλέπεται να είναι μονοετής, και να γίνει τριετής, όπως η θητεία όλων των άλλων. Να το δούμε και αν είναι δυνατόν, σήμερα κιόλας, να το διορθώσουμε.

Τώρα, για τις τεχνικές προδιαγραφές και την τεχνική επάρκεια, είναι συμπληρωματικά των υπολοίπων και νομίζω ότι αναφέρθηκε η κ. Κοζομπόλη και δεν θα κάνω τον κόπο να αναφερθώ.

Θα αναφερθώ, όμως, αναλυτικά στο άρθρο 6, κύριε Πρόεδρε- όλα τα άλλα τα ψηφίζουμε- διότι συνήθως ο Κανονισμός της Βουλής ψηφίζεται ομόφωνα, αλλά είχα διατηρήσει μια επιφύλαξη σε ό,τι αφορά το άρθρο 6.

Αυτή μου την επιφύλαξη μου την επιβεβαιώνω και σήμερα. Θα ψηφίσουμε «παρών», διότι η διάταξη αυτή, η οποία δίνει μια παράταση μέχρι την αναμονή της απόφασης του αιτήματος της κυρίας Νομικού Συμβούλου του Κράτους που υπάρχει στη Βουλή να πάει σε τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, έχω την αίσθηση ότι προσπαθεί να λύσει μάλλον ένα εσωτερικό πολιτικό πρόβλημα της Βουλής νομικίστικα. Όλοι γνωρίζουμε τι κρύβεται πίσω από αυτή την παράταση.

Προχθές, κύριε Πρόεδρε, δημοσιεύτηκε μια απόφασή σας -και μάλιστα αυτό θα το καταθέσω στη Βουλή, διότι δημοσιεύτηκε προχθές, στις 10 Ιανουαρίου, και δεν είχαμε γνώση, εγώ σήμερα έλαβα γνώση αυτού- με την οποία παρατείνεται κατά σαράντα ημέρες η κατάθεση των πινάκων σε ό,τι αφορά της προαγωγές των υπαλλήλων της Βουλής. Αυτό σας το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Τραγάκης, καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκε-

ται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Για αυτό, λοιπόν, στο άρθρο 6 θα κρατήσουμε αυτή την επιφύλαξη. Βέβαια, υπάρχει μια δυσκολία απόφασης, διότι υπήρξε πράγματι μια απόφαση του Επισημοτικού Συμβουλίου. Υπήρξε μια διαδικασία, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό και η διαδικασία αυτή ακολουθήθηκε. Μετά από κλήρωση βγήκε μια επιτροπή, η οποία ανέδειξε εκείνους οι οποίοι θα είναι μέλη για να κρίνουν τις προαγωγές των Γενικών Διευθυντών, των Διευθυντών της Βουλής.

Σε αυτό, λοιπόν, κρατάμε μια επιφύλαξη, θα δηλώσουμε «παρών» και θα το παρακολουθούμε βήμα προς βήμα, γιατί υπήρξε και μια ανακοίνωση σήμερα ενός εκ των συνδυασμών της Βουλής, της Ενωτικής Δράσης Εργαζομένων Βουλής, η οποία εμένα τουλάχιστον με άφησε έκπληκτο. Και αυτό το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Τραγάκης καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα ανακοίνωση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Θα μου δοθεί όμως τώρα η ευκαιρία, κύριε Πρόεδρε, να αναφερθώ και στο πρώτο τμήμα του Κανονισμού της Βουλής, που νομίζω πως είναι και το κυριότερο και μας ενδιαφέρει περισσότερο από όλους, διότι ο Κανονισμός της Βουλής πρέπει να βελτιωθεί, πρέπει να εκσυγχρονιστεί, πρέπει να δημιουργηθούν εκείνες οι προϋποθέσεις, ώστε να έχουμε έναν Κανονισμό που να μην έχει αστερίσκους, διότι η τελευταία αναθεώρηση που είχαμε κάνει στον Κανονισμό ήταν πριν από πέντε χρόνια περίπου.

Έχουν διαμορφωθεί καινούργιες συνθήκες. Υπάρχουν δυσεφάρμοστες διατάξεις, πρέπει να γίνει κάποιος εξορθολογισμός σε ορισμένες ρυθμίσεις και πρέπει να δοθεί η δυνατότητα ουσιαστικοποίησης της λειτουργίας της Βουλής, που αποτελεί η απεξάρτηση από την κηδεμονία της Κυβέρνησης. Νομίζω ότι το κύριο μέλημά μας θα πρέπει να είναι να έχουμε έναν Κανονισμό που να έχει απεξαρτηθεί από την κηδεμονία της εκάστοτε κυβέρνησης.

Ένας δεύτερος σκοπός και στόχος μας θα πρέπει να είναι η στενότερη διασύνδεση ευθέως ανάμεσα στη μεσολάβηση της Κυβέρνησης με τους ενωσιακούς θεσμούς. Εμείς παίζουμε τον κυρίαρχο ρόλο, γιατί εμείς εδώ νομοθετούμε και εδώ επικυρώνουμε όλες τις συμβάσεις που φέρνουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θεωρούμε, λοιπόν, θετική αυτή τη γόνιμη διαβούλευση για την προώθηση ενός νέου Κανονισμού της Βουλής που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εξελίξεις και απαιτήσεις.

Θα ήθελα επ' ευκαιρία, επειδή έχω υποβάλει μια πρόταση εκ μέρους του κόμματός μου, της Νέας Δημοκρατίας, για την αναθεώρηση, επιγραμματικά να αναφέρω κάποια πράγματα για να σας δώσω ορισμένα ερεθίσματα ως σκέψη. Κατ' αρχάς, θα σας μεταφέρω μια προσωπική μου άποψη από τη μακρά εμπειρία μου εδώ στο Κοινοβούλιο σε ό,τι αφορά το θέμα των ασθενειών που περάσαμε, κύριε Πρόεδρε, για την κύηση και την λοχεία, ένα μήνα για τις έγκυες Βουλευτίνες μας.

Έχω την αίσθηση ότι αυτό το μέτρο μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες περιπτώσεις -το ζήτησα και στην επιτροπή- για αποδεδειγμένη βαρύτατη ασθένεια συναδέλφου Βουλευτή, ο οποίος θα μπορεί με επιστολική ψήφο να ψηφίσει και όταν θα υπάρχει σοβαρότατος λόγος ασθένειας, γιατί θα υπάρξουν και τέτοιες περιπτώσεις.

Δεν θα ξεχάσω την περίπτωση του 1985, τότε με την μυστική ψηφοφορία της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας για τον κ. Σαρτζετάκη, ότι συνάδελφος Βουλευτής ήρθε εδώ διασωληνωμένος για να ψηφίσει.

Παίρνοντας αφορμή αυτό θα σας καταθέσω μια προσωπική μου άποψη σε ό,τι αφορά την εκλογή του Προέδρου της Βουλής.

Όπως ξέρετε, η εκλογή του Προέδρου της Βουλής και του Προεδρείου της Βουλής γίνεται με μυστική ψηφοφορία, όταν η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας γίνεται με ονομαστική ψηφοφορία, όταν όλοι οι προϋπολογισμοί γίνονται με ονομαστική ψηφοφορία, όταν ακόμα και οι προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης γίνονται με ονομαστική ψηφοφορία.

Εγώ, λοιπόν, θα πρότεινα –είναι προσωπική μου άποψη αυτή– να γίνεται με ονομαστική ψηφοφορία και όχι με μυστική ψηφοφορία και η εκλογή του Προέδρου και του Προεδρείου της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, θα πάρω ένα, δυο λεπτά ακόμα και σας ευχαριστώ πολύ.

Ένα δεύτερο στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ είναι το θέμα της διάρκειας της Επιτροπής Δεοντολογίας. Δημιουργήθηκε ένα θέμα για τη διάρκεια της Επιτροπής Δεοντολογίας, αλλά υπάρχουν και άλλα θέματα, τα οποία πρέπει να επανεξετάσουμε σε ό,τι αφορά την Επιτροπή Δεοντολογίας. Η Επιτροπή Δεοντολογίας πρέπει να δημιουργείται καθ' όλη την περίοδο και όχι μόνο κάθε Σύνοδο απ' ενός και απ' ετέρου να εξετάσουμε την περίπτωση που παρουσιάζεται σε αρκετές περιπτώσεις συναδέλφων Βουλευτών, οι οποίοι είναι μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας και συγχρόνως έχουν υποστεί και τη βάσανο μιας μήνυσης από οποιονδήποτε. Είναι ένα πολύ συχνό φαινόμενο αυτό.

Επίσης, θα ήθελα να προτείνω κάτι για το Προεδρείο ορισμένων επιτροπών. Για παράδειγμα, το Προεδρείο των Επιτροπών Εσωτερικών Θεμάτων, Βιβλιοθήκης και Οικονομικών της Βουλής ήταν πάντοτε διακομματικό. Όσα χρόνια θητεύω στη Βουλή, ήταν πάντοτε διακομματικό. Αυτή την περίοδο, αλλά και από την προηγούμενη περίοδο για πρώτη φορά, δηλαδή από τον Ιανουάριο του 2015 δεν είναι διακομματικό αυτό το Προεδρείο, διότι στο Προεδρείο αυτό συμμετέχουν, όπως γνωρίζετε, οι Κοσμήτορες της Βουλής, οι οποίοι είναι απ' όλα τα κόμματα.

Ένα άλλο το οποίο θα ήθελα να θέσω– και είναι πολύ σημαντικό– είναι το θέμα της αντισυνταγματικότητας των νόμων. Όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό της Βουλής, η αντισυνταγματικότητα συζητείται στην αρχή της κατ' αρχήν συζήτησης στη Βουλή, όταν έρχονται τροποποιήσεις, όταν έρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις εκ μέρους της Κυβέρνησης που είναι διπλάσιες ή τριπλάσιες από το ίδιο το νομοσχέδιο κι έχουν σωρεία αντισυνταγματικών ρυθμίσεων μέσα. Άρα μία σημαντική πρόταση, η οποία πρέπει να περάσει είναι να δίνεται η δυνατότητα να εξεταστεί η αντισυνταγματικότητα και των τροποποιήσεων, αλλά και των νομοτεχνικών βελτιώσεων.

Μια άλλη πρόταση θα κάνω και θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε. Θα αναφερθώ στο θέμα των πάρα πολλών υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων που προβλέπονται από τους νόμους. Υπάρχει νόμος που προέβλεπε εξήντα επτά υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους και δεν έχουν ακόμα εκδοθεί, άρα δεν έχει ισχύ ο νόμος. Αντιλαμβάνεστε τι κενό δημιουργείται.

Η πρότασή είναι η εξής: Συγχρόνως με τον νόμο να κατατίθενται και οι υπουργικές αποφάσεις και οι εγκύκλιοι που προβλέπονται από τον νόμο, ώστε να είναι πλήρης η γνώση όλων μας.

Σε ό,τι αφορά το νομοθετικό, υπάρχουν πάρα πολλές προτάσεις, τις οποίες επιφυλάσσομαι να καταθέσω όταν θα αρχίσουμε να συζητάμε λεπτομερειακά πλέον τον Κανονισμό της Βουλής, όπως επίσης, έχω και πάρα πολλές προτάσεις που μπορώ να καταθέσω σε ό,τι αφορά τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, διότι θα πρέπει και ο κοινοβουλευτικός έλεγχος να βελτιωθεί σε πάρα πολλές περιπτώσεις, αλλά κυρίως στην περίπτωση άρνησης των Υπουργών να παρίστανται στις επίκαιρες ερωτήσεις.

Υπήρξε ημέρα στην οποία προήδρευα και υπήρχαν δώδεκα επίκαιρες ερωτήσεις να συζητηθούν και δεν συζητήθηκε καμμία, λόγω κωλύματος Υπουργών. Το πρόβλημα είναι διαχρονικό, δεν το εντοπίζω τώρα. Η πρότασή μου ήταν και είναι να μπορεί ο ερωτών Βουλευτής να αναπτύξει ακόμα και εν απουσία του Υπουργού επί δίλειπτο την επίκαιρή ερώτησή του. Και θα δείτε μετά απ' αυτό –το εφήμερο εγώ στην πράξη– πόσοι Υπουργοί θα έρχονται και θα απαντούν σε επίκαιρες ερωτήσεις.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την προσοχή σας. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή του χρόνου που μου δώσατε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός):** Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τον λόγο έχει ο κ. Χρήστος Παππάς, ειδικός αγορητής της Χρυσής Αυγής.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Θα μιλήσω από εδώ δι' ολίγον, κύριε Πρόεδρε.

Προτού τοποθετηθούμε σε ό,τι αφορά τον Κανονισμό της Βουλής, θα μου επιτρέψει ο κ. Τραγάκης να κάνω μια καλοπροαίρετη παρατήρηση – διόρθωση.

Η κύση ή λοχεία για τη γυναίκα –υπάρχουν εδώ και γιατροί Βουλευτές και το λέω γιατί έχει ευαισθησία η Χρυσή Αυγή για το θέμα το δημογραφικό, της υπογεννητικότητας, που μαστίζει την πατρίδα μας– δεν είναι ασθένεια. Γιατί αναφερθήκατε σε αυτή ως ασθένεια. Είναι μια ολοκλήρωση του φύλου. Είναι, θα έλεγα, θείο δώρο. Νομίζω ότι θα συμφωνήσετε κι εσείς.

Σε ό,τι αφορά τον Κανονισμό της Βουλής, θέλω να σας πω ότι για το πρώτο μέρος, σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 13, που προκύπτει με την προσθήκη ενός μέλους στη σύνθεση της Διασκέψεως των Προέδρων, δηλαδή προστίθεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής, στην αιτιολογική έκθεση που απέστειλε το γραφείο δεν παρατίθεται ο ακριβής λόγος για τον οποίο προτείνεται αυτή η προσθήκη.

Παρά ταύτα, θεωρούμε ότι η παρουσία του Προέδρου της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής δεν θα επιφέρει κάποιες ουσιαστικές αλλαγές στην λειτουργία του οργάνου. Διατηρούμε, λοιπόν, επιφυλάξεις σχετικά με την ύπαρξη πολιτικών σκοπιμοτήτων σε αυτή την απόφαση. Δηλαδή, γίνεται η αλλαγή στον Κανονισμό για αυτή τη χρονική στιγμή και όχι διαχρονικά. Και γι' αυτό σε αυτό το κομμάτι θα δηλώσουμε «παρών».

Τώρα, αναφορικά με την τροποποίηση του άρθρου 70Α, θεωρούμε ότι είναι θετική η συμμετοχή των εγκύων Βουλευτών, δηλαδή των γυναικών Βουλευτών που βρίσκονται σε στάδιο προχωρημένης κύησης ή λοχείας, που θα συμμετέχουν σε ψηφοφορίες του Κοινοβουλίου, και κρίνεται απαραίτητη αυτή η ευχέρεια.

Θα ρωτήσω, όμως, γιατί αυτό το προνόμιο να ισχύει μόνο για τις εγκύους ή να το επεκτείνω, μόνο για τις γυναίκες του δημοσίου, τις δημοσίες υπαλλήλους; Δηλαδή, οι υπόλοιποι Έλληνες, οι ιδιωτικοί υπάλληλοι ή οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι γυναίκες που αντιμετωπίζουν τη βάσανο και την απειλή της απόλυσης όταν διαπιστωθεί, από τον κακό επαγγελματία, ότι είναι σε κατάσταση εγκυμοσύνης, δεν έχουν δικαιώματα; Επίσης, οι επαγγελματίες, αυτή τη στιγμή βιώνουν μια οικονομική πραγματικότητα χειρότερη από την Τουρκοκρατία της δεκάτης και του χαρταίου. Είναι επαγγελματίες από τους οποίους το κράτος, κυριολεκτικά, αρπάζει το 70% των εσόδων τους. Δεν έχουν, λοιπόν, και αυτοί αυτά τα προνόμια.

Με αυτή την έννοια και σε αυτό το σημείο θα δηλώσουμε «παρών», όχι στην ουσία του, αν είναι σωστό ή όχι.

Στο δεύτερο μέρος προτείνεται η προσθήκη συνολικά επτά άρθρων. Επί της ουσίας, παρατηρούμε την αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του ν.4412, για τις δημόσιες συμβάσεις, δηλαδή τα έργα, τις προμήθειες κ.λπ. Κατ' ουσίαν, δεν παίζει ρόλο η τοποθέτηση κανενός εξ ημών. Είναι απλώς μια εναρμόνιση του Κανονισμού με τον προαναφερόμενο νόμο. Δεν έχει καμμία ουσία και γι' αυτό, και για πολιτικούς λόγους ακόμα περισσότερους, δηλώνουμε «παρών».

Σε ό,τι αφορά γενικά τον Κανονισμό της Βουλής και την τροποποίηση, έχω να πω ότι και ο ελληνικός λαός που μας παρακολουθεί παρατηρεί ότι η εφαρμογή του Κανονισμού της Βουλής γίνεται κατά το δοκούν. Δηλαδή, για ποιον Κανονισμό της Βουλής μιλάμε; Για τον Κανονισμό που δεν εφαρμόζεται; Για τον Κανονισμό που καταστρατηγείται σε κάθε συνεδρίαση; Για αυτόν τον Κανονισμό μιλάμε και θέλετε να τροποποιήσουμε;

Επίσης, μιλάμε για τον Κανονισμό που ευτελίζει την κοινή λογική και θα έλεγα και την κοινοβουλευτική διαδικασία; Ευτελίζει και διακωμωδεί τους Προεδρεύοντες –μου το επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, δεν αναφέρομαι προσωπικά σε εσάς, είναι γενικό– και ο κόσμος γελάει με αυτό το θέαμα, όταν κάθονται, όπως καλή ώρα κάθεστε στην Έδρα σας, και λένε «διακόπτεται η συνεδρίαση για δέκα λεπτά» και σηκώνονται όρθιοι και ξανακάθονται, ξανασηκώνονται και μετά από ένα λεπτό λένε «επαναλαμβάνεται η διακοπή συνεδρίασης».

Εφαρμόζετε, δηλαδή, τον τύπο και γελοιοποιείτε κυριολεκτικά και το Προεδρείο και τις διαδικασίες. Αυτό είναι παρονυχής μπροστά στα υπόλοιπα όργανα που γίνονται σε ό,τι αφορά τον Κανονισμό.

σμό και την καταστρατήγησή του.

Εδώ εσείς είστε της τακτικής του «Γιάννης κερνάει και Γιάννης πίνει». Θέλω να πω ότι εμείς το καταγγέλλουμε. Η αλήθεια είναι ότι είμαστε αυτοί που ήρθαμε τον Μάιο του 2012 χωρίς κοινοβουλευτική εμπειρία -γιατί δεν ήμασταν όμοιοί σας και συνεχίζουμε να παραμένουμε μη όμοιοί σας- και ήμασταν οι πρώτοι που καταγγείλαμε το όργιο της Βουλής των Ελλήνων. Ποιο όργιο εννοώ; Τη μισθοδοσία.

Ποιος άλλος έφερε στη δημοσιότητα το επτασφράγιστο μυστικό του πόσα παίρνει ένας Βουλευτής; Το έκαναν οι Βουλευτές της Χρυσής Αυγής από τούτο το Βήμα. Ποιος άλλος έφερε στη δημοσιότητα το απαράδεκτο καθεστώς των επιτροπών, να πληρώνεται ο Βουλευτής επιπλέον για τη δουλειά που είναι υπόχρεος να κάνει, να συμμετέχει σε επιτροπές; Και μάλιστα σηκώσαμε θόρυβο και από εκεί που για δέκα λεπτά, για μισή ώρα, για μία ώρα συνεδρίαση σε μία επιτροπή, η αποζημίωση της συμμετοχής ήταν 350 ευρώ -όταν 350 ευρώ για τον τυχερό που έχει δουλειά στις μέρες του μνημονίου είναι ένας μισθός- το κάνατε 75 ευρώ.

Και υπάρχει η πρεμούρα -με συγχωρείτε για την έκφραση, αλλά το παρατηρώ και στις επιτροπές που δεν έχουν δημοσιότητα, που δεν έχουν κάλυψη από το κανάλι της Βουλής, αλλά και στη Διάσκεψη των Προέδρων, που θα αναφερθώ στη συνέχεια να μην το πάρουν τα κανάλια αυτό, να μην μας πουν κάτι παραπάνω. Υπάρχει αυτός ο φόβος σε όλους. Το έχω ακούσει σε κάθε κοινοβουλευτική σύνοδο, όχι τώρα με τη λεγομένη Αριστερά, αλλά και με τη λεγομένη Δεξιά.

Κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά τις επιτροπές: Εδώ ο Κανονισμός είναι μέρος του Συντάγματος. Και έτσι πρέπει να είναι. Εφαρμόζεται το Σύνταγμα; Εφαρμόζεται ο Κανονισμός της Βουλής; Όχι. Γιατί και εσείς και όλοι οι Προεδρεύοντες, και όχι τώρα αλλά και πριν, έχει τύχει να λέτε: «κατά παράδοση, κατά απόφαση της Ολομέλειας». Βάζετε, δηλαδή, την ολομέλεια παραπάνω και από τον Κανονισμό. Να βάλουμε, λοιπόν, την Ολομέλεια παραπάνω και από το Σύνταγμα, να μην έχουμε διαδικασίες αναθεώρησης του Συντάγματος κ.λπ.. Να πούμε ότι η Ολομέλεια λέει «κάντε αυτό». Ό,τι μας συμφέρει, τη στιγμή που μας συμφέρει. Ή υπάρχει Κανονισμός και εφαρμόζεται ή τα κάνετε όπως τα θέλετε. Ο Κανονισμός, λοιπόν, πρέπει να υπάρχει και να εφαρμόζεται.

Και εάν θέλουμε και υπάρχει ένα αδιέξοδο ή οτιδήποτε, θα πρέπει τότε και μόνο να αλλάξει ή να δοθεί μια λύση όχι από την Επιστημονική Υπηρεσία, αλλά από τους εκπροσώπους του ελληνικού λαού, με τα 3/5 της Βουλής, με τους εκατόν ογδόντα Βουλευτές. Διότι και η Νομική Υπηρεσία της Βουλής είναι υπάλληλοι και δεν είναι εκπρόσωποι του έθνους και μπορεί να υπάρχουν και άλλες αγκυλώσεις και σχέσεις των εκάστοτε κυβερνήσεων με τη νομική υπηρεσία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνω.

Αναφέρθηκε ο κ. Τραγάκης στην Επιτροπή Δεοντολογίας και παίρνω αφορμή απ' αυτό. Γιατί στη Βουλή των Ελλήνων πέρα από την Επιτροπή Εθνικής Άμυνας -και το δέχομαι, είναι σωστό αυτό- να εφαρμόζεται το απόρρητο της διαδικασίας και η μη δημοσιοποίηση του περιεχομένου της επιτροπής, η μη τηλεοπτική κάλυψη; Γιατί στις υπόλοιπες επιτροπές να μην λαμβάνει γνώση ο ελληνικός λαός; Γιατί να μην υπάρχει κάλυψη, δηλαδή, στην Επιτροπή Δεοντολογίας; Γιατί να είναι μόνο ο Βουλευτής, ο εκπρόσωπος του ελληνικού λαού, αυτός ο οποίος θα έχει πρόσβαση στα Πρακτικά της Επιτροπής Δεοντολογίας; Ο ελληνικός λαός, όμως, δεν μπορεί να ξέρει.

Εγώ από τη χθεσινή επιτροπή -και εάν θέλετε κάντε το και θέμα, κύριε Πρόεδρε- δημοσιοποίησα τα Πρακτικά της Επιτροπής Δεοντολογίας από το μπλογκ μου και από το μπλογκ της Χρυσής Αυγής, για να ξέρει ο ελληνικός λαός τι γίνεται μέσα εκεί.

Όπως, επίσης, πρέπει να γνωρίζει ο ελληνικός λαός τι γίνεται ακριβώς στη Διάσκεψη των Προέδρων. Δεν μπορεί να λέμε, κύριε Πρόεδρε, ότι μόνο όταν είναι δημοσίως χαρακτήρα θα πρέπει να υπάρχει κάλυψη της Διασκέψεως των Προέδρων. Όλη η Βουλή είναι δημοσίως χαρακτήρα και ο ελληνικός λαός πρέπει να ξέρει

ακριβώς τι γίνεται στην ελληνική Βουλή, όσο και αν θέλουν κάποιοι να σκεπάζουν το τι γίνεται εδώ και να κατηγορούν αυτοί οι κάποιοι εμάς, που ήρθαμε να τους ξεσκεπάσουμε.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Τον λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του κόμματος Το Ποτάμι, ο κ. Λυκούδης. Λόγω του ότι θα με αντικαταστήσει στην Έδρα, θα προηγηθεί του συνάδελφου κ. Κεγκέρογλου.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΛΥΚΟΥΔΗΣ (Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ και τον συνάδελφο κ. Κεγκέρογλου για την παραχώρηση της σειράς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή είναι ο αντιπροσωπευτικός θεσμός της δημοκρατίας μας. Είναι ένας θεσμός με κορυφαία σημασία και θεσμική και νομιμοποιητική και επικυρωτική. Ακριβώς επειδή έχει πολύ μεγάλη σημασία ως τέτοιος θεσμός, πρέπει να δούμε και τα διπλά χαρακτηριστικά που έχει στη δομή του.

Ο Κανονισμός της Βουλής είναι ένα κείμενο, το οποίο δεν μπορεί παρά να είναι αυστηρό, γιατί αλλιώς δεν είναι λειτουργικό. Δεν μπορεί να έχουμε έναν χαλαρό Κανονισμό της Βουλής, γιατί έτσι δεν μπορεί να υπάρξει ουσιαστική λειτουργία του Κοινοβουλίου. Αλλά, παράλληλα, ακριβώς επειδή η θεσμική του λειτουργία έχει τεράστια σημασία, δεν μπορεί παρά να είναι και ένα ζωντανό κείμενο, δηλαδή ένα κείμενο που να υφίσταται τις αναγκαίες επανατοποθετήσεις και αναδιατάξεις των άρθρων του και των διατάξεών του. Υπ' αυτή την έννοια ορθώς αντιμετωπίζουμε πάρα πολλές φορές την ανάγκη να ξαναδούμε πλευρές και σημεία του Κανονισμού.

Σήμερα έχουμε προτεινόμενες διατάξεις που αφορούν συγκεκριμένα ζητήματα και τα οποία τίθενται προς έγκριση από την Ολομέλεια. Εμείς συμφωνούμε με τις προτεινόμενες διατάξεις του πρώτου μέρους, που έχουν σχέση με την προσθήκη στη Διάσκεψη των Προέδρων που πρέπει να γίνει, και με τη διευκόλυνση στη συμμετοχή στις ψηφοφορίες των Βουλής των συναδέλφων μας εγκύων Βουλευτών. Όπως, επίσης, συμφωνούμε στο δεύτερο μέρος με τις προτεινόμενες διατάξεις που προσαρμόζουν στις παρούσες συνθήκες διάφορες λειτουργικές πλευρές.

Θα μπορούσα εδώ να κλείσω αυτή την παρατήρηση, αλλά θέλω να πω δυο λόγια, να ονοματίσω κυρίως πλευρές που πρέπει στον Κανονισμό της Βουλής να προσελκύσουν το ενδιαφέρον μας και την προσοχή μας σε μια επόμενη συνάντηση και στην Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής και μετά, ενδεχομένως, με προτάσεις στην Ολομέλεια.

Υπάρχουν τρεις βασικοί τομείς που θέλουν πάρα πολύ μεγάλη προσοχή και το ενδιαφέρον μας. Ο πρώτος τομέας, που νομίζω ότι έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία να σκύψουμε απάνω του για να δούμε, ενδεχομένως, διορθώσεις, είναι η διαχείριση του χρόνου στη συζήτηση του νομοθετικού μας έργου στη Βουλή.

Κύριε Πρόεδρε, όλο το τελευταίο διάστημα -και νομίζω ότι δεν κάνω λάθος- υπάρχει μια επαρκής παρουσία στο Βήμα και ανάληψη των απόψεων των συναδέλφων μου Βουλευτών, διότι, όμως, εξαντλούμε με απίστευτο τρόπο την ημερήσια διάταξη, δηλαδή τον χρόνο που έχουμε μπροστά μας. Πάμε μέχρι τη 1.00' ή 2.00' πρωινή, για να κατορθώσουμε να παρουσιαστούν οι απόψεις του συνόλου των Βουλευτών.

Αυτό γιατί; Γιατί υπάρχει ένας καταϊγισμός στην κάλυψη του χρόνου από πλευράς Υπουργών, Υφυπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων, εισηγητών και ειδικών αγορητών από τα κόμματα. Το σύνολο αυτού του χρόνου είναι απίστευτα εκτεταμένο. Η χρονική άνεση την οποία έχουν να εκθέσουν τις απόψεις τους οι θεσμικοί παράγοντες των κομμάτων, που είναι όσοι ανέφερα πριν, είναι υπερβολικός σε σχέση με τη δυνατότητα που πρέπει να έχουν και οι Βουλευτές να παίρνουν τον λόγο και να μιλούν.

Νομίζω, λοιπόν, ότι πρέπει να γίνει μια αναδιάρθρωση του τρόπου με τον οποίο συζητούνται τα νομοθετήματα στη Βουλή.

Ο δεύτερος μεγάλος τομέας που νομίζω ότι πρέπει να προσελκύσει το ενδιαφέρον μας είναι ο τρόπος με τον οποίο ασκείται ο κοινοβουλευτικός έλεγχος.

Είπε πριν ο συνάδελφος, ο κ. Τραγάκης, το θέμα το οποίο

ήθελα να θίξω και εγώ. Δεν είναι δυνατόν να έχουμε τόσες πολλές απουσίες Υπουργών, όταν ασκείται ο κοινοβουλευτικός έλεγχος και τόσες πολλές αναβολές των επικαιρών ερωτήσεων, έτσι που πολλές φορές μια επίκαιρη ερώτηση, αναβαλλόμενη για τρίτη φορά, να καθίσταται μη επίκαιρη, να μην υπάρχει δηλαδή κανένας λόγος για να τη συζητήσεις μετά.

Πρέπει να βρούμε έναν τρόπο, για να αλλάξει αυτό. Δεν ξέρω εάν η πρόταση του κ. Τραγάκη, που εγώ την βρίσκω ενδιαφέρουσα, προσκρούει σε άλλου τύπου «κλειστές» πλευρές του Κανονισμού μας. Δηλαδή, εάν μπορεί να εκθέτει την επίκαιρη ερώτησή του ο Βουλευτής και απόντος του Υπουργού. Έτσι ενδεχομένως μπορεί να αλλάξει και το κλίμα κατά την άσκηση του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Από εκεί και πέρα, ο τρίτος μεγάλος τομέας που νομίζω ότι πρέπει να μας απασχολήσει είναι ο τομέας των τροπολογιών. Πρέπει να συνεννοηθούμε με πάρα πολύ μεγάλη σαφήνεια, αλλά και αυστηρότητα, πώς κατατίθενται οι τροπολογίες, πού κατατίθενται οι τροπολογίες, πώς και με ποιον τρόπο γίνονται δεκτές, τι συμβαίνει και πώς αντιμετωπίζουμε τις εκπρόθεσμες τροπολογίες, προφανώς με μια απόκλιση από την αυστηρότητα που πολλές φορές έχει αυτό το ζήτημα και εάν, ενδεχομένως, πιεζόμαστε αντικειμενικά από διάφορα ζητήματα. Όμως, ο τρόπος με τον οποίο τώρα έρχονται προς συζήτηση οι τροπολογίες στη Βουλή νομίζω ότι κανέναν δεν βοηθά. Δεν βοηθά την Κυβέρνηση, δεν βοηθά την Αντιπολίτευση και δεν βοηθά συνολικά την άσκηση του νομοθετικού έργου και την κοινοβουλευτική διαδικασία.

Ένα τελευταίο ζήτημα στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ, αλλά που πολύ φοβάμαι ότι δεν μπορεί να οριστεί με την οποιαδήποτε προσπάθεια και με καμιά αυστηρότητα του Κανονισμού, είναι η παραβίαση του χρόνου που έχει κάθε Υπουργός ή απλός Βουλευτής, για να καταθέσει τις απόψεις του, τον χρόνο που του δίνει ο Κανονισμός. Αυτό το θέμα κάπως πρέπει να το λύσουμε μέσα σε μια συνεννόηση άλλου τύπου μεταξύ μας, ως μέλη του ελληνικού Κοινοβουλίου.

Είναι αδύνατο να συνεχιστεί αυτό το οποίο όλοι γνωρίζουμε και αυτό το οποίο και εγώ έχω βιώσει πολλές φορές από την Έδρα διευθύνοντας συζητήσεις. Είναι αδύνατον, δηλαδή, να συνεχιστεί αυτή η λογική, κανείς σχεδόν από τους Βουλευτές ή τους Υπουργούς ή τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους να μην θεωρεί ότι είναι υποχρεωμένος να μιλήσει περίπου στα λεπτά που του δίνει ο Κανονισμός ή βάσει της συνεννόησης που έχει γίνει. Λέω περίπου, δεν λέω αυστηρά. Όταν, δηλαδή, καλείται να μιλήσει για επτά λεπτά, να μιλήσει επτά, οκτώ ή και εννιά λεπτά. Όμως, η ανάπτυξη μιας πολιτικής ομιλίας από τα έξι λεπτά στα δώδεκα είναι συνήθης πρακτική.

Λέω ότι αυτό δεν μπορεί να λυθεί, υποθέτω, με κανενός είδους διάταξη, διότι διατάξεις υπάρχουν. Του αφαιρείται ο λόγος ή του κλείνεις το μικρόφωνο. Δεν γίνεται αυτός όμως, διότι έτσι δεν μπορούμε να κάνουμε μια συζήτηση μέσα σε ένα καλό κλίμα. Πρέπει, πάντως, να γίνει συνειδητή όλων μας ότι μπορεί να υπάρχει σχετική παρέκκλιση από τον χρόνο ή πολλές φορές και από το θέμα που συζητάμε, αλλά αυτή η κατάφωρη παραβίαση του χρόνου, αλλά πολλές φορές και η συζήτηση εκτός θέματος, πλήρως εκτός θέματος, κατά τη διάρκεια της ομιλίας ενός συναδέλφου δεν μπορεί να συνεχιστεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Πάντως, να μου επιτρέψετε να πω, κύριε Λυκούδη, ότι η καλύτερη απόδοση στο να προσέρχονται οι Υπουργοί και να απαντούν στις ερωτήσεις ήταν στο καθεστώς σύμφωνο με το οποίο οριζόταν μια ημέρα ανά Υπουργείο. Οπότε, εάν δεν ερχόταν ο Υπουργός, ερχόταν ο Αναπληρωτής Υπουργός ή ο Υφυπουργός. Πάντως, κάποιοι θα ερχόταν, διότι αλλιώς θα έμενε μεγάλο κενό, όταν θα ήταν, λόγου χάρι, η ημέρα του Υπουργείου Οικονομικών και δεν θα ερχόταν κανείς για να απαντήσει. Αυτό το καθεστώς είχε αποδώσει περισσότερο απ' ό,τι τα άλλα καθεστώτα όσον αφορά αυτό το θέμα.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΛΥΚΟΥΔΗΣ (Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Κύριε Πρόεδρε, τώρα υπάρχει το φαινόμενο να μην έρχεται ο Υπουργός, να μην έρχεται ο Αναπληρωτής Υπουργός, να μην έρχεται και ο Υφυπουργός.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ακριβώς.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΛΥΚΟΥΔΗΣ (Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Και όχι μία φορά, αλλά δυο ή τρεις. Εγώ έχω καταθέσει ερώτηση, η οποία ανεβλήθη για τρίτη φορά και την απέσυρα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Έτσι θα εκτίθεται το Υπουργείο περισσότερο βέβαια, οπότε θα αναγκάζεται κάποιος να έρχεται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα επτά μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 5<sup>ο</sup> Γυμνάσιο Χαλανδρίου.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριε Κεγκερογλου, σας ζητούμε συγνώμη, αλλά θα δώσουμε τον λόγο στον κ. Γεωργιάδη, ο οποίος ήταν σε μια άλλη επιτροπή.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Σήμερα είμαστε γαλαντόμοι!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός):** Ωραία!

Ο κ. Γεωργιάδης έχει τον λόγο.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ευχαριστώ και ευχαριστώ και όλους τους συναδέλφους οι οποίοι παραχωρούν τη θέση τους. Δύο λεπτά θα κάνω, δεν θα καθυστερήσω πάρα πολύ. Θα ψηφίσουμε και κατευθείαν θα τοποθετηθούμε και με την ψήφο μας, καθώς σε όλα τα άρθρα τείνουμε θετικά.

Αναφορικά με το άρθρο 1, καλοδεχούμενος, όπως έχει ειπωθεί, στη Διάσκεψη των Προέδρων ο πρόεδρος των Οικονομικών, καθώς μπορεί να υπάρχει κάτι σημαντικό το οποίο θα θέλει να θέσει. Κακό δεν κάνει.

Το άρθρο 2 είναι δεκτό βέβαια, όσον αφορά το θέμα. Επιτέλους, λύνεται και το θέμα περί εγκύων, αν και εφόσον –υπόθεση κάνουμε– κάποια εγκυμονούσα έχει κάποιο θέμα ασθένειας. Οδηγείται έτσι σε άλλο κομμάτι, οπότε πάμε στο θέμα της ασθένειας και καλύπτουμε και τις εγκύους.

Στο δεύτερο μέρος ορθή η αποσαφήνιση βάσει των προσόντων για το άρθρο 5 και για το άρθρο 6, δεν θα εναντιωθούμε στη διάταξη, καθώς όπως φαίνεται θα δώσει μια λύση, παρά θα παραπεστεί ή θα διαιωνίσει κάποια κατάσταση.

Προχωράμε με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις για το άρθρο 2. Ας συσταθεί, όπως αναφέρεται, η επιτροπή και ας δούμε τι έργο μπορεί να παράξει στο θέμα των προδικαστικών προσφυγών, αρκεί, βέβαια, στην πορεία να μην επιφορτιστεί επιπλέον αρμοδιότητες ή αυξηθούν τα μέλη, όπως συνήθως συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΛΥΚΟΥΔΗΣ)

Αναφορικά με το άρθρο 4, αναμένουμε τις διευκρινίσεις σχετικά με το θέμα της λέξης «παρέκκλισης». Να διευκρινιστεί. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να είναι πιο συγκεκριμένο αυτό για τις διατάξεις που διέπουν το δημόσιο.

Για τα άρθρα 5 και 6 εμείς είμαστε θετικοί και γενικότερα, όπως σας είπα, επί του συνόλου της πρότασης τείνουμε θετικά.

Κάποια γενικά σχόλια θα ήθελα να πω για ένα λεπτό, αναφορικά με την εκπροσώπηση των Ανεξάρτητων Βουλευτών στη Διάσκεψη των Προέδρων. Βεβαίως εφόσον έχουν φτάσει αυτή τη στιγμή τους επτά, είναι επιτακτικό να γίνει αυτό. Από την άλλη θα πρέπει να μας προβληματίσει το θέμα ότι διαφωνούν αρκετοί συνάδελφοι και ανεξαρτητοποιούνται. Μπορεί να είναι προσωπικές φιλοδοξίες, μπορεί να είναι το σιδηρόπλοιο αλλά βλέπουμε ότι σε λίγο μπορεί να φτάσουν τους δέκα και να φτιάξουν δική τους Κοινοβουλευτική Ομάδα εντός του Κοινοβουλίου.

Επιπλέον αναφορικά με την προτεινόμενη διάταξη σχετικά με την επιστολική ψήφο των Βουλευτών όσον αφορά κάποιο κοινοβουλευτικό έργο που έχουν, το στηρίζουμε και εμείς. Θεωρούμε ότι τα κομματικά καθήκοντα συνάδουν με το κοινοβουλευτικό έργο του κάθε Βουλευτή. Δεν θεωρούμε ότι θα γίνει κάποια κατάχρηση. Έτσι και αλλιώς βλέπουμε και ποιοι έχουν την πρόθεση να έρθουν να ψηφίσουν αντί να στείλουν επιστολική ψήφο. Όμως δεν θα πρέπει να αγνοείται η βούληση του Βουλευτή και να θε-

ωρείται ως ήσσονος σημασίας το έργο του που παράγει εν τη απουσία του από τη Βουλή. Άρα καλό θα είναι, να γίνουν δεκτές και αυτές οι προτάσεις όσον αφορά τις επιστολικές ψήφους.

Επίσης θα θέλαμε να προτείνουμε και μια πρόταση, που κάναμε και κατά τη διάρκεια της επιτροπής, την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, αναφορικά με την εκπροσώπηση των κομμάτων στις Διαρκείς Επιτροπές. Είδαμε ότι τόσο με τη δική μας ανεξαρτητοποίηση, από το κόμμα μας Βουλευτή, όσο και από Το Ποτάμι και λόγω της μείωσης των κοινοβουλευτικών δυνάμεων, έχουμε χάσει τέσσερις Βουλευτές σε επιτροπές. Αυτό το γεγονός όσον αφορά τις Διαρκείς Επιτροπές, μας δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα στην παρακολούθηση και στην εύρυθμη λειτουργία του κοινοβουλευτικού μας έργου.

Φρονούμε ότι θα μπορούσε να υπάρξει μια νέα αντιμετώπιση του συγκεκριμένου θέματος, που θα δίνει την δυνατότητα, να μην υστερούμε ως Κοινοβουλευτική Ομάδα στην επιτέλεση των καθηκόντων μας, για λόγους που δεν οφείλονται σε δική μας βούληση ή υπαιτιότητα.

Τέλος με την παρέμβαση αυτή απευθύνομαι στην υπηρεσία του νομοθετικού έργου. Ζητούμε επιτέλους να υπάρξει ένας καλύτερος προγραμματισμός όσον αφορά τα επείγοντα και τα κατεπείγοντα. Καταλαβαίνετε ότι αυτό δημιουργεί αλυσιδωτές αντιδράσεις στο εσωτερικό της Βουλής, τόσο για τους υπαλλήλους οι οποίοι μπορεί να χρειαστεί να ξημεροβραδιάζονται εδώ, για να μας παρέχουν ένα εύρυθμο κοινοβουλευτικό έργο, όσο και για εμάς τους Βουλευτές όπου τελευταία στιγμή καλούμαστε να διαβάσουμε πολυάριθμες σελίδες για ένα σχέδιο νόμου. Καλό είναι αυτό να γίνεται, εάν απαιτείται πραγματικά, αλλά όχι να είναι πανάκεια, όπως έχουμε συνηθίσει κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, γιατί δεν εξυπηρετεί κανέναν.

Δεν θεωρούμε ότι πιεζόμαστε από κάποιους και μπορούμε να έχουμε τα νομοσχέδια υπό τη φυσιολογική διαδικασία. Καλό θα είναι να υπάρξει ένας καλύτερος προγραμματισμός για την καλύτερη διευκόλυνση όλων μας.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ και τους συναδέλφους, που μου παραχώρησαν τη θέση τους. Όπως είπα ξανά, επί του συνόλου εμείς είμαστε θετικοί και ψηφίζουμε όλα τα άρθρα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συναδέλφε.

Κύριε Κεγκερόγλου, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η Βουλή, ο βασικός θεσμός της δημοκρατίας και του αντιπροσωπευτικού μας συστήματος πρέπει να είναι μέριμνά μας και συνεχώς να αναβαθμίζεται, να αναβαθμίζονται οι λειτουργίες του και, κυρίως, να έχουμε στόχο την καλή νομοθέτηση και τον αποτελεσματικό κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Στα ζητήματα αυτά τα τελευταία χρόνια έχουμε φαινόμενα κατάχρηστων πρακτικών. Όσον αφορά τη νομοθέτηση με τη διαδικασία των τροπολογιών αλλά και των συμπύκνων των χρόνων συζήτησης και στις επιτροπές και στην Ολομέλεια, το νομοθετικό έργο έχει υποβαθμιστεί. Η έννοια της καλής νομοθέτησης έχει πάει περίπατο. Βεβαίως η επίκληση της μη κανονικότητας από την πλευρά της Κυβέρνησης και του ότι στο μέλλον όταν θα έρθει αυτή η κανονικότητα, θα τηρούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται για την καλή νομοθέτηση, νομίζω ότι δεν έχει αντίκρισμα. Και δεν έχει αντίκρισμα, γιατί δεν γίνεται, κατά την άποψή μας, σωστός προγραμματισμός από την πλευρά της Κυβέρνησης, ούτως ώστε να μην εκβιάζει ουσιαστικά τη Βουλή, με προθεσμίες που αφορούν τη χώρα.

Σχετικά με το θέμα των τροπολογιών για το οποίο έχει γίνει πάρα πολλή συζήτηση. Δεν μπορεί να συνεχίζεται η κατάχρηση και κάθε φορά που έχουμε σωρεία τροπολογιών, που υπερβαίνουν τον αριθμό των άρθρων του νομοσχεδίου που συζητείται, να έχουμε επίκληση της μιας περίπτωσης που έγινε το 1865 ή το 1975.

Δεν μπορεί η ανάγκη σήμερα για την αναβάθμιση του νομοθετικού έργου να παραβλέπεται και αντ' αυτού να πολλαπλασιάζονται τα φαινόμενα των (ν)τροπολογιών, με «ν» μπροστά. Πάντα υπήρχαν -ειπώθηκε από τον κ. Τραγάκη- φαινόμενα. Ναι αλλά τώρα έχουμε φθάσει στην κατάχρηση.

Έχουμε καταθέσει πρόταση, για την οποία θα επιμενούμε στην Επιτροπή Κανονισμού. Τροπολογίες Βουλευτών κατατίθενται στην επιτροπή που επεξεργάζεται το νομοσχέδιο. Βεβαίως στην Ολομέλεια ο Υπουργός δικαιούται να κάνει αποδεκτές βουλευτικές τροπολογίες, αλλά μόνο εφόσον έχει τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται για την έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και μόνο εφόσον είναι εμπρόθεσμες και εφόσον είναι σχετικές με το νομοσχέδιο.

Θα επιμενουμε σε αυτό, γιατί πρέπει να κλείσει αυτή η «τρύπα» επιτέλους, ανεξαρτήτως από το πότε άνοιξε και από το πότε μεγεθύνθηκε, ανεξαρτήτως του πότε ξεκίνησε αυτή η καταχρηστική πρακτική.

Τα Υπουργεία μπορούν για τις αναγκαίες τροπολογίες, να είναι έγκαιρα προετοιμασμένα και να φέρουν υπουργικές τροπολογίες σύμφωνα με τον Κανονισμό. Από εκεί και πέρα αυτό το απαράδεκτο το οποίο συνέβη και κατά τη συζήτηση του τελευταίου νομοσχεδίου πριν τις γιορτές, πρέπει να πάρει τέλος. Γι' αυτό θα επιμενουμε και περιμένουμε τη δεύτερη φάση τροποποίησης του Κανονισμού, που θα αφορά το νομοθετικό έργο.

Ένα θέμα που συναρτάται με το νομοθετικό έργο είναι οι τροπολογίες, ακόμα και οι υπουργικές, στις διεθνείς συμβάσεις. Είναι ντροπή μια διεθνής σύμβαση, η οποία δημοσιεύεται και στη χώρα ή στις χώρες με τις οποίες έχουμε συνυπογράψει, να περιλαμβάνει και μια ρύθμιση για τον τρόπο διάθεσης των λυμάτων, να περιλαμβάνει μια ρύθμιση για ζητήματα εσωτερικά. Αυτό είναι απαράδεκτο και δεν θα πρέπει να γίνεται, μόνο και μόνο γιατί εκτιθέμεθα πέρα από το εσωτερικό και στο εξωτερικό και στην κάθε χώρα με την οποία έχουμε συνάψει αυτή τη διεθνή σύμβαση.

Όσον αφορά το θέμα του κοινοβουλευτικού ελέγχου, υπάρχει κατάχρηση από τους Υπουργούς, από την Κυβέρνηση και από την κυβερνητική πλευρά. Θα πρέπει, βεβαίως, να υπάρξει επεξεργασία κανόνων, που θα διασφαλίζουν ότι αυτή η κατάχρηση η οποία γίνεται σήμερα, θα περιοριστεί στα ζητήματα που έχουν να κάνουν με ανωτέρα βία, με υποχρεώσεις του Υπουργού στο εξωτερικό ή οτιδήποτε άλλο. Κι εκεί υπάρχουν προτάσεις και σκέψεις, οι οποίες έχουν εκφραστεί απ' όλες τις πλευρές. Οφείλουμε να το πράξουμε.

Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος είναι βασική λειτουργία του Κοινοβουλίου και σε μια περίοδο όπου είναι φτωχό το νομοθετικό έργο για πολλούς λόγους, αυτή η διαδικασία κοινοβουλευτικού ελέγχου πρέπει να είναι περισσότερο δυναμική και δημιουργική, ούτως ώστε να δίνονται λύσεις μέσα από αυτή, για τα ζητήματα που αφορούν την κοινωνία, τη χώρα και τους πολίτες.

Κατάχρηση μπορεί να υπάρχει και από Βουλευτές. Μπορεί να υπάρχει, κύριε Πρόεδρε, -και κατά την τοποθέτησή σας αναφερθήκατε- και στα ζητήματα του χρόνου. Βεβαίως. Όμως, κοιτάξτε, δεν θα ξεκινήσετε από τον περιορισμό του χρόνου τη σκέψη. Το λέω επειδή αναφερθήκατε και εσείς και μπορεί να έχει αναφερθεί και από άλλα μέλη του Προεδρείου ή να το έχετε συζητήσει με ταξί σας. Θα ξεκινήσετε από την εφαρμογή του Κανονισμού ως προς τον χρόνο. Βεβαίως είστε ελαστικοί, προς όφελος του διαλόγου, πολλές φορές. Αυτό όμως αντί να είναι προς όφελος του διαλόγου είναι εις βάρος του διαλόγου και της έκφρασης των Βουλευτών. Επομένως η υπέρβαση, η κατάχρηση του χρόνου -τα δέκα λεπτά να γίνονται δεκαοχτώ- από οποιονδήποτε είτε Βουλευτή είτε Υπουργό είτε παρεμβαίνοντα Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο, είναι εις βάρος του διαλόγου.

Άρα θα πρέπει να βάλουμε μία γραμμή, ότι μέχρι εδώ η παραβίαση του χρόνου. Να αρχίσει να τηρείται ο χρόνος με μία συγκεκριμένη ελαστικότητα, την οποία θα έχει στη διάθεσή του ο Προεδρεύων. Να είναι, όμως, συγκεκριμένη. Όχι όταν είναι ο κ. Κουράκης να μας αφήνει καμιά δεκαριά λεπτά, ενώ έχουμε επτά λεπτά κι εσείς παραδείγματος χάριν -τυχαία είναι τα ονόματα- που είστε περισσότερο αυστηρός, να μας αφήνετε από επτά λεπτά να μιλάμε μόνο οχτώ λεπτά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Αφήνω είκοσι λεπτά, δυστυχώς.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι δυστυχώς.

Άρα ξεκινάμε από την τήρηση του χρόνου. Εάν με την τήρηση του Κανονισμού δούμε ότι υπάρχει θέμα χρόνου, τότε θα σκε-

φτούμε μείωση. Το λέω αυτό, επειδή έχουν διαρρεύσει κάποιες απόψεις που έχουν κατατεθεί, να είναι στην ευχέρειά σας να κάνετε το επτάλεπτο τρίλεπτο, αναλόγως με το εάν θα σας βγει ή δεν θα σας βγει η κατάσταση, δηλαδή ανάλογα με το αν μπορεί να συνεχιστεί η διαδικασία με την τροπή που θα έχει πάρει το νομοσχέδιο ή η οποία συζήτηση στη Βουλή. Νομίζω ότι δεν πρέπει να προχωρήσει αυτή η σκέψη αλλά να δούμε από την αρχή την εφαρμογή του Κανονισμού.

Έρχομαι τώρα σε αυτά τα οποία εισάγει η επιτροπή για συζήτηση στην Ολομέλεια και με την επισήμανση ότι πρώτα θα έπρεπε να έχουμε ασχοληθεί με το σοβαρό θέμα του νομοθετικού έργου και του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση μετά την εξήγηση που έδωσε ο κύριος Πρόεδρος ότι θα έρθει στο άμεσο επόμενο διάστημα, μπαίνουμε στη συζήτηση που αφορά μερικές ρυθμίσεις οι οποίες έχουν έρθει.

Εμείς έχουμε εκφράσει διαφωνία σε δύο ζητήματα. Κατ' αρχάς θα πρέπει να πω ότι το ζήτημα της χώρας σήμερα, το μεγάλο πρόβλημα της χώρας είναι η έλλειψη εθνικής συνεννόησης, η έλλειψη συναίνεσης, η έλλειψη διαδικασιών που θα φέρουν αποτέλεσμα προς όφελος της χώρας και του πολίτη. Αυτό έχει να κάνει και με τις λειτουργίες του Κοινοβουλίου και, κυρίως, με τις λειτουργίες της Διάσκεψης.

Είμαστε η παράταξη η οποία μαζί και με άλλες δυνάμεις μέσα στη Διάσκεψη των Προέδρων, σπάσαμε μια συγκεκριμένη διαδικασία η οποία ήταν ατέρμονη και οδηγούσε στη μη λειτουργία του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου στη χώρα. Και η μη ύπαρξη αυτού του συμβουλίου είναι εις βάρος της δημοκρατίας.

Δώσαμε, λοιπόν, δείγματα γραφής σε αυτό και δεν ήταν ανάγκη να υπάρχει ούτε υπέρ, πλειοψηφία κυβερνητική του ενός κόμματος ούτε των δύο πρώτων κομμάτων που δεν είχαν καταφέρει να συνεννοηθούν. Οι υπόλοιποι, λοιπόν, αναγκάσαμε με τις μικρές μας δυνάμεις και υπήρξε αυτή η συνεννόηση.

Αυτό πρέπει να τηρείται, γι' αυτό διαφωνούμε με το άρθρο 1, το οποίο έρχεται να αυξήσει τον αριθμό των μελών της Διάσκεψης μονομερώς και λέμε ότι θα το ψηφίσουμε μόνο με μια πρόθεση. Επειδή η εισήγηση αφορούσε τη διάταξη αυτή λόγω του ότι θα εκπροσωπηθούν με ανεξάρτητο Βουλευτή οι Ανεξάρτητοι Βουλευτές στη Διάσκεψη, αυτή η διάταξη πρέπει να ενεργοποιείται μόνο σε αυτή την περίπτωση. Εάν μπει αυτό, που ήταν η αιτιολογία μέσα στη Διάσκεψη των Προέδρων -δεν ξέρω αν ήταν και στην Επιτροπή Κανονισμού-, τότε το αποδεχόμαστε, όχι όμως ως γενική διάταξη και ανεξάρτητη από οτιδήποτε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Βεβαίως ήταν οξύμωρο το ότι στην παρατήρησή μου στη Διάσκεψη των Προέδρων, ανέλαβε να απαντήσει και να υποστηρίξει την κυβερνητική πλειοψηφία ο κ. Τραγάκης, εκπρόσωπος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και αυτό είναι ενδεικτικό της αντίληψης των δύο κομμάτων όσον αφορά τη σύνθεση της Διάσκεψης των Προέδρων.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι αυτό πρέπει να μπει.

Και το δεύτερο άρθρο στο οποίο θα ψηφίσουμε «παρών», είναι το άρθρο που αφορά τα υπηρεσιακά συμβούλια, την παράταση χρόνου, διότι δεν δόθηκαν οι απαραίτητες εξηγήσεις στο ερώτημά μας «Γιατί χρειάζεται αυτή η μεταφορά χρόνου;» και γι' αυτό θα ψηφίσουμε «παρών».

Κατά τα λοιπά αναμένουμε τη διαδικασία που θα αφορά την αναβάθμιση του νομοθετικού έργου και την αποτελεσματικότητα του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Παφίλη, έχετε τον λόγο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Φυσικά δεν μπορεί να έχει κανένας αντίρρηση όσον αφορά τη συζήτηση για τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, ωστόσο αυτό που είναι βασικό, είναι το αν εφαρμόζεται ο Κανονισμός ή όχι, αυτός ο Κανονισμός που υπάρχει και με τα προβλήματα και τις αδυναμίες που μπορεί να έχει.

Είναι φανερό ότι και παλαιότερα αλλά και τα τελευταία χρόνια, ειδικά μετά το 2009, -και ορισμένοι ας μην παριστάνουν τις αθώες περισσότερες- και η σημερινή Κυβέρνηση βέβαια, όχι μόνο

δεν εφαρμόζουν τον Κανονισμό αλλά έχουν ξεφύγει. Φυσικά οι εξηγήσεις είναι δεδομένες, όμως στην πράξη αυτό συμβαίνει. Αυτό αφορά τα επείγοντα και τα κατεπείγοντα νομοσχέδια, καθώς πλέον σπάνια βρίσκεις νομοσχέδιο που να έρχεται για συζήτηση με κανονική διαδικασία. Αφορά επίσης αυτό το καθεστώς των τροπολογιών -θα γίνει φαντάζομαι θέμα σε έργα θεατρικά που θα παρουσιαστούν στο μέλλον-, δηλαδή το ότι έρχονται σαράντα και πενήντα τροπολογίες ή τροπολογίες εκατό σελίδων, ανεξάρτητα από τις εξηγήσεις που μπορεί να δίνονται, όπως επίσης αφορά και τα θέματα του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Επομένως το πρώτο και το ζητούμενο είναι να εφαρμόζεται ο Κανονισμός που υπάρχει σήμερα.

Τώρα για τις τροποποιήσεις εμείς θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε τη δική μας άποψη ως Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, έχοντας σαφή αντίληψη και για το τι μπορεί να λύσει αυτή η Βουλή όχι μόνο με τη συγκεκριμένη σύνθεση συνολικότερα, αλλά και για το τι μπορεί να λύσει ένα αστικό κοινοβούλιο.

Ωστόσο σε αυτό το πλαίσιο εμείς τασσόμαστε κατά οποιουδήποτε περιορισμού είτε αυτός αφορά στη συζήτηση στις επιτροπές, τις ημέρες που διατίθενται στην επεξεργασία των νομοσχεδίων είτε αφορά τον περιορισμό, επίσης, στην Ολομέλεια της Βουλής είτε αφορά τις ομιλίες και τις τοποθετήσεις.

Όλα αυτά συνολικά αποβαίνουν εις βάρος δύο πραγμάτων. Το πρώτο και το βασικό, κατά τη δική μας άποψη, είναι ότι πρέπει να υπάρχει ο ανάλογος χρόνος, ώστε να μπορεί ο λαός να ενημερώνεται για το τι φέρνει η Κυβέρνηση, για να μπορούν οι φορείς, τα συνδικάτα, οι σύλλογοι, ό,τι είναι, να οργανώσουν και την απάντησή τους. Γιατί το θέμα δεν είναι να ψηφίζεις μια φορά στα τέσσερα ή στα δύο χρόνια, που θεωρείται απαύγασμα της δημοκρατίας, αλλά το θέμα είναι να δίνεται η δυνατότητα στο οργανωμένο κίνημα, στο μαζικό κίνημα να μπορεί να απαντά καθημερινά απέναντι στις αντιλαϊκές πολιτικές, οι οποίες δεν έχουν τελειωμό.

Άρα η βασική μας κατεύθυνση είναι ότι πρέπει να δίνεται η δυνατότητα, να μην περιοριστεί ο χρόνος αλλά το αντίθετο, να δοθεί περισσότερος στην επεξεργασία των νομοσχεδίων, ώστε να μπορεί να απαντήσει το μαζικό κίνημα.

Αυτό είναι το πιο σημαντικό για εμάς, γιατί εκεί θα δοθούν λύσεις ή θα δημιουργηθούν προϋποθέσεις για πιέσεις, ώστε να μπορεί να αποσπάσουν έστω κάποια ημίμετρα -ας το πούμε έτσι- εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα.

Το δεύτερο είναι, ότι δεν δεχόμαστε κανέναν περιορισμό στον χρόνο ομιλιών στη Βουλή. Θα το επαναλάβω. Δεν θα καταντήσουμε Ευρωκοινοβούλιο, όπου έχεις ένα λεπτό για να πεις για την εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή για οποιοδήποτε θέμα. Σας λέω και την εμπειρία μας, που και άλλοι Ευρωβουλευτές θα την έχουν. Στα πεντέμισι χρόνια ο μεγαλύτερος χρόνος που πήρα ήταν δύομισι λεπτά μια φορά. Συνήθως ήταν ένα ή ενάμισι λεπτό. Αυτό είναι κοροϊδία κυριολεκτικά. Και αυτό δεν αφορά το ότι δεν καταλαβαίνουν οι άλλοι Βουλευτές τι λέει κάθε κόμμα, αλλά αφορά το κατά πόσο μπορεί, όσο είναι δυνατόν και όσο παρακολουθεί, ο ελληνικός λαός να αντιλαμβάνεται πλήρως τι ακριβώς λέει το κάθε κόμμα.

Επίσης τίθεται κι ένα ψεύτικο για εμάς ερώτημα. Κόμμα ή Βουλευτές; Έχει μπει ήδη για συζήτηση, δηλαδή, το να περιοριστεί -λέει- ο χρόνος των κομμάτων, δηλαδή των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων και των Αρχηγών των κομμάτων, για να μιλούν πολλοί Βουλευτές.

Θέλω να πω, κατ' αρχάς, ότι αυτό δεν έχει καμμία λογική. Όταν πάει με κανονική διαδικασία ένα νομοσχέδιο και όταν είναι σοβαρό, μπορεί να δοθεί και παράταση και μπορούν να μιλήσουν όσοι θέλουν να μιλήσουν. Ο περιορισμός του χρόνου των Βουλευτών, κυρίως, προέρχεται από το ότι έρχονται νομοσχέδια με τη διαδικασία του επείγοντος και του κατεπείγοντος. Ενώ με την κανονική διαδικασία, αν θέλει η Βουλή, μπορεί να αποφασίσει να συζητηθεί το νομοσχέδιο και για μια μέρα ακόμη.

Άρα αυτό είναι υποκριτικό και είναι υποκριτικό, γιατί σε τελευταία ανάλυση κυβερνητικά κόμματα βάζουν αυτό το θέμα. Έχει μπει στην επιτροπή. Δεν ξέρω αν θα το υποστηρίξουν και άλλα κόμματα. Εμείς είμαστε εναντίον. Για εμάς δεν υπάρχει το δίλημμα «Κόμμα ή Βουλευτής;». Κόμμα είναι, γιατί ο καθένας εκλέ-

γεται με ένα κόμμα, με ένα πολιτικό πρόγραμμα που κατεβάζει κάθε κόμμα και αυτή η θεωρία συνολικά ότι ο Βουλευτής είναι αυτόνομος και εκτός, κατά τη γνώμη μας, κρύβει μεγάλη υποκρισία.

Επομένως για να τελειώνουμε, σ' αυτό το πνεύμα εμείς θα τοποθετηθούμε στη συζήτηση που θα γίνει για την τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής και όχι σ' αυτό που αιωρείται και με βάση τις προτάσεις που έχουν γίνει μέχρι τώρα για fast track διαδικασίες παντού, όπως περιορισμό του χρόνου ομιλίας, του χρόνου επεξεργασίας νομοσχεδίων, του χρόνου ανάμεσα στην πρώτη και τη δεύτερη ανάγνωση των νομοσχεδίων κ.λπ.. Πού πάμε, δηλαδή; Τι φοβόμαστε;

Σε ό,τι αφορά τα συγκεκριμένα άρθρα. Εμείς στο πρώτο άρθρο δεν συμφωνούμε και δεν συμφωνούμε για λόγους γενικότερους. Φαντάζομαι ότι ο καθένας καταλαβαίνει, ότι οι κυβερνήσεις που προκύπτουν, δεν εκφράζουν την πλειοψηφία. Το αντίθετο συμβαίνει. Είναι η μειοψηφία στον ελληνικό λαό. Το ότι έχουν πλειοψηφία, οφείλεται στο μπόιους των πενήντα εδρών, κυρίως, και κατά δεύτερον στο εκλογικό σύστημα που δεν είναι η απλή αναλογική, όπως τη λένε όλοι.

Σ' αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, διαμορφώνονται και οι συσχετισμοί και στη Διάσκεψη των Προέδρων. Και εμείς δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε, στο να προστεθεί άλλος ένας πρόεδρος επιτροπής.

Στα υπόλοιπα άρθρα εκτός από το άρθρο 7 –θα πω γιατί–, δεν έχουμε αντίρρηση. Δηλαδή στο άρθρο 2, στο 3, στο 4, στο 5 και στο 6.

Στο άρθρο 7 δεν συμφωνούμε και δεν συμφωνούμε για γενικότερους λόγους, όχι γιατί δεν πρέπει αυτό να εφαρμοστεί, εφόσον υπάρχει νομοθεσία. Όμως ο καθένας τοποθετείται με βάση και το πώς κρίνει το σύστημα επιλογής των προϊσταμένων στο δ-ημόσιο. Και σ' αυτό το σύστημα επιλογής εμείς ως Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας –δεν θέλω να τα επαναλάβω, είναι γραμμένο στα Πρακτικά ούτε θέλω να «φάω» τον χρόνο– είχαμε τοποθετηθεί «κατά». Επομένως δεν μπορούμε τώρα να συμφωνήσουμε στην εφαρμογή αυτού με το οποίο διαφωνήσαμε και κατά τη γνώμη μας πολύ σωστά διαφωνήσαμε.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επαναλάβω ότι από την πλευρά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, βάζουμε το θέμα εφαρμογής του Κανονισμού και για το επόμενο διάστημα, όσο το δυνατόν περισσότερο. Εξαιρέσεις μπορεί να υπάρχουν. Κανείς δεν είναι παράλογος. Άλλο, όμως, η εξαίρεση και άλλο το να γίνεται η εξαίρεση κανόνας.

Το δεύτερο είναι, ότι εμείς θα είμαστε σφόδρα αντίθετοι στην όποια κατεύθυνση περιορισμού της συζήτησης και κυρίως του χρόνου επεξεργασίας των νομοσχεδίων συνολικά. Σε αντίθετη περίπτωση είμαστε διατεθειμένοι να συμβάλλουμε και εμείς.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ο κύριος Πρόεδρος της Βουλής έχει τον λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα ξεκίνησε μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση, η οποία είναι συνέχεια της συζήτησης, που είχε γίνει για τις αλλαγές στο Β' Μέρος του Κανονισμού της Βουλής, που επίσης ήταν πολύ ενδιαφέρουσα.

Αυτή η συζήτηση θα εξελιχθεί, θα συνεχιστεί και ελπίζουμε να έχει τελειώσει σε έναν μήνα από τώρα, αφού ενδιάμεσα θα γίνουν και συνεδριάσεις της Επιτροπής Κανονισμού, για να φέρνει, ίσως κατά τμήματα, τα ζητήματα σε ό,τι αφορά στη νομοθετική διαδικασία, στην κοινοβουλευτική διαδικασία κ.λπ..

Έχουν κατατεθεί πολύ ενδιαφέρουσες προτάσεις από πολλές πλευρές και όταν θα έρθουν τα οικεία άρθρα και οι διαδικασίες, νομίζω πως θα εξελιχθεί μια πάρα πολύ σοβαρή συζήτηση.

Θέλω να πω ότι ως Προεδρείο της Βουλής και με τη βοήθεια όλων των συναδέλφων, των εκπροσώπων των κομμάτων στη σχετική επιτροπή, είμαστε απολύτως συνεπείς με αυτό που είχαμε πει αναλαμβάνοντας, δηλαδή ότι δεν θα βάζουμε τα θέματα κάτω από το χαλί ούτε θα τα παραπέμπουμε στις ελληνικές ή στις διεθνείς καλές πρακτικές ασχολούμαστε με όλα τα ζητήματα, τα οποία είτε βρίσκονταν σε εκκρεμότητα είτε πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να εξορθολογιστούν και αφορούν και στον Κανονισμό της

Βουλής, όπως και σε όλα τα άλλα τα διοικητικά, λειτουργικά και λοιπά θέματα της Βουλής. Είμαστε εντάξει και στους χρόνους μας σε σχέση με αυτό και νομίζω ότι θα πρέπει να είμαστε ευχαριστημένοι ως προς αυτό το ζήτημα.

Βεβαίως σε ό,τι αφορά ειδικότερα στον Κανονισμό, πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας, ότι η Βουλή καλείται να λειτουργήσει και λειτουργεί τα τελευταία χρόνια με έναν Κανονισμό, που είχε φτιαχτεί σε μια άλλη φάση και καλείται να λειτουργήσει σε μια συγκυρία, όπου, πρώτον, τα κόμματα είναι πολύ περισσότερα. Είναι οκτώ και μάλιστα είχαν γίνει εννέα, όταν οι Ανεξάρτητοι Βουλευτές είχαν φτιάξει ομάδα, γιατί ήταν πάνω από δέκα. Αυτό μπορεί να συμβεί και στην παρούσα περίοδο. Εάν μάλιστα εφαρμοστεί στο προσεχές διάστημα η απλή αναλογική που έχει ψηφιστεί από τη Βουλή, μπορεί να είναι μια Βουλή με περισσότερα κόμματα. Αυτό δεν αντιστοιχεί στον τρόπο και στην αντίληψη που είχε διαμορφωθεί ο Κανονισμός, με τον οποίο λειτουργούσε η Βουλή τα προηγούμενα χρόνια.

Επίσης η Βουλή καλείται να λειτουργήσει και λειτουργεί με βάση συναινέσεις και με βάση ανοχές που υπάρχουν –περί αυτού πρόκειται. Γιατί να κρυβόμαστε μεταξύ μας; Μας ακούει και ο ελληνικός λαός– και πολλές φορές επίσης λειτουργεί –επιτρέψτε μου την έκφραση, ξέρω ότι θα παρεξηγηθεί αλλά δεν με ενδιαφέρει– και με πατέντες που γίνονται με συνεννόηση, για να εξελίσσεται η διαδικασία, μέσα σε μια περίοδο όπου υπάρχουν δεσμεύσεις της χώρας από διεθνείς συμφωνίες. Καλώς ή κακώς υπάρχουν και υπάρχει και διαδικασία ουσιαστικά επιτήρησης, καθώς και διαδικασίες που προκαλούν συμπτώματα ασφυξίας όλη την τελευταία εξάετία στη νομοθετική λειτουργία. Αυτά είναι γεγονότα και καταστάσεις που όλοι και όλες τα γνωρίζουμε.

Άρα, λοιπόν, προσπαθήσαμε και προσπαθούμε, συζητώντας για τον Κανονισμό, να θεωρήσουμε ότι πρέπει να εκσυγχρονιστεί, να εξορθολογιστεί. Δεν μπορεί, όμως, να αντιστοιχιστεί και να εναρμονιστεί με μια κατάσταση, την οποία ελπίζουμε –και εργαζόμαστε όλοι για αυτό– να την ξεπεράσουμε όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Είναι, δηλαδή, φανερό ότι θα πρέπει να επιμείνουμε πάρα πολύ, ο Κανονισμός να έχει την αντίληψη, τη φιλοσοφία, την κουλτούρα –αν θέλετε– και την άνεση, για την οποία μίλησε προηγουμένως ο συνάδελφος κ. Παφίλης και της χρονικής άνεσης και της δυνατότητας για δημιουργική συζήτηση συνθέσεις και τα λοιπά. Επίσης θα πρέπει ο Κανονισμός να έχει και τη δυνατότητα της ισηγορίας, της ισονομίας σε όλες τις πλευρές της δημοκρατικής διαδικασίας.

Εδώ θέλω να αποσαφηνίσω κάτι, διότι ακούστηκαν αρκετά πράγματα και για το κατά πόσο η Βουλή είναι ο πυλώνας της δημοκρατίας και η κατ' εξοχήν και μόνη διαδικασία νομοθέτησης και δικαίωματος νομοθέτησης. Δεν είναι ακριβώς έτσι και το γνωρίζουμε όλοι και όλες, διότι η νομοθετική πρωτοβουλία ανήκει στην Κυβέρνηση.

Ακόμα και στα άρθρα και στις διαδικασίες στις οποίες έχει γίνει προσπάθεια να εξισορροπηθεί αυτό –παραδείγματος χάριν, προτάσεις νόμων κομμάτων, προτάσεις νόμων που μπορούν να γίνουν από Βουλευτές, ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, όπου την πρωτοβουλία την έχουν οι Βουλευτές και τα λοιπά– σε τελευταία ανάλυση είναι η κυβέρνηση η οποία αποφασίζει, εισηγείται, γίνεται μια προ ημερησίας διάταξης συζήτηση.

Δηλαδή αν δείτε όλα τα άρθρα και τη ραχοκοκαλιά αυτού του Κανονισμού, τον οποίο θέλουμε να τροποποιήσουμε και να συζητήσουμε, ο οποίος σε κανονικές –υποτίθεται– περιόδους, σε αυτό που λέμε «κανονικότητα», μεταπολιτευτικές είχε διαμορφωθεί και έχει καταγραφεί, έχει μια αντίληψη, σύμφωνα με την οποία η Βουλή σε πολύ μεγάλο βαθμό παρακολουθεί ως προς τη νομοθετική πρωτοβουλία, για να είμαστε πάρα πολύ σαφείς.

Και σας το λέω, διότι πιστεύω ότι σε όλους τους εκπροσώπους κομμάτων έρχονται –και σε εμένα, ως Πρόεδρο, μάλιστα πολλές φορές έρχονται– κοινωνικοί φορείς, οι οποίοι λένε «πάρτε αυτή την πρωτοβουλία να μπει αυτή η τροπολογία, να μπει αυτή η νομοθεσία». Αυτό δεν μπορεί να γίνει, παρά μόνο και εφ' όσον έρθει διά του αρμοδίου Υπουργού. Μπορούμε να πούμε μόνο την καλή μας κουβέντα, να συνηγορήσουμε ως κόμματα, ως Κοινοβουλευτικές Ομάδες, να έρθουν διά της Κυβέρνησης να εξετασθούν και

να νομοθετήσουμε. Αυτό το λέω απλώς έτσι, για να ξέρουμε και το όριο που το ίδιο το Σύνταγμα εκ των πραγμάτων θέτει, βεβαίως, στον πρώτο πυλώνα της δημοκρατίας και της νομοθετικής διαδικασίας, που είναι η Βουλή.

Ως προς τα συγκεκριμένα -τα οποία σήμερα ελπίζω ότι θα ψηφιστούν απ' ό,τι φάνηκε κιόλας- νομίζω πως έχουν δοθεί όλες οι διασαφηνίσεις.

Για το ζήτημα της Διάσκεψης των Προέδρων είπα και μέσα στη συνεδρίαση, ότι πρέπει να υπάρχει -διότι αυτό, επίσης, διαπνέει τον Κανονισμό σε όλα του τα άρθρα και η Διάσκεψη των Προέδρων είναι Επιτροπή της Βουλής- το τεκμήριο της δυνατότητας, έστω και οριακά, της πλειοψηφίας, έτσι όπως γίνεται και στις Διαρκείς Επιτροπές. Και η Διάσκεψη των Προέδρων έχει το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό να έχει μια σύνθεση, η οποία δεν είναι συγκεκριμένη ως προς τον αριθμό της. Δηλαδή κάθε φορά προκύπτει από το πόσοι πρώην Πρόεδροι της Βουλής είναι ξανά Βουλευτές και μπορεί να είναι παρόντες, πόσοι έχουν διπλές ιδιότητες.

Να σας πω εγώ κάτι, κύριε Κεγκέρογλου, επειδή θέσατε και εκ μέρους του κομματός σας αυτό το ζήτημα. Η κ. Χριστοδουλοπούλου, παραδείγματος χάριν, η οποία είναι στη Διάσκεψη ως Αντιπρόεδρος της Βουλής, είναι ταυτόχρονα Πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας. Και αντί της κ. Χριστοδουλοπούλου έχει έρθει ο κ. Τραγάκης.

Θα μπορούσε, λοιπόν, εάν δεν υπήρχε η διάσταση η στενή, η κομματική για να τηρηθούν οι αριθμοί και αυτή η οριακή πλειοψηφία, να γινόταν μία αντικατάσταση της κ. Χριστοδουλοπούλου, έτσι ώστε να έρθει ένας ακόμα από το κυβερνών κόμμα. Δεν έγινε έτσι. Και σωστά δεν έγινε. Μου έδωσε τη γνωμοδότησή της και η Επιστημονική Επιτροπή και ήρθε στη Διάσκεψη των Προέδρων ο Πρόεδρος κ. Τραγάκης.

Αυτά, δηλαδή, τα ζητήματα πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε κάθε φορά, με βάση την κατάσταση που διαμορφώνεται στη συγκεκριμένη Περίοδο της Βουλής μετά τις εκλογές. Δεν γίνεται διαφορετικά. Γι' αυτό ακριβώς γίνεται και αυτή η πρόταση, εφόσον ξεπέρασαν τους πέντε οι Ανεξάρτητοι Βουλευτές και στέλνουν έναν κατά πλειοψηφία συνάδελφο, τον κ. Θεοχάρη, να συμμετέχει και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής. Περί αυτού πρόκειται.

Επαναλαμβάνω ότι σε μία άλλη Περίοδο της Βουλής, την προηγούμενη, στην οποία συμμετείχα στη Διάσκεψη των Προέδρων, συμμετείχαν δύο, τρεις πρώην Πρόεδροι της Βουλής και άλλαζαν τότε, κύριε Κεγκέρογλου, και οι συσχετισμοί κ.λπ.. Στην επόμενη, ενδεχομένως, μέσω άλλων συσχετισμών που ο ίδιος ο λαός θα έχει δώσει, μπορεί να είναι πολύ διαφορετική αυτή η σύνθεση. Έχει, δηλαδή, αυτή την ιδιαιτερότητα η Διάσκεψη των Προέδρων. Περί αυτού πρόκειται και αυτό ήθελα να το διευκρινίσω.

Τα άλλα θέματα τα οποία εθίγησαν, είναι πάρα πολύ λεπτά. Να υπάρξει, δηλαδή, μία πρόβλεψη και για βαρύτατα ασθενούντες ή για συναδέλφους οι οποίοι -χτύπα ξύλο!- είχαν ένα ατύχημα, για να μπορεί να προσμετράται η ψήφος τους. Δεν είναι εύκολα ζητήματα. Θα τα συζητήσουμε ιδιαίτερα. Για όλα όσα ακούστηκαν, είναι ήδη κατατεθειμένες οι προτάσεις, είναι γνωστές στους εκπροσώπους των κομμάτων και έχουμε και θέσεις -τουλάχιστον εγώ ως Πρόεδρος- διότι δουλέψαμε μέσα στις διακοπές. Είναι θέματα, που είτε είναι ευαίσθητα είτε επιδέχονται αρκετές ερμηνείες είτε χρειάζονται συνθέσεις τις οποίες θα κάνουμε εδώ.

Και γι' αυτό νομίζω ότι η διαδικασία σωστά ξεκίνησε σήμερα, μπήκαν κάποιες προτεραιότητες άμεσες, λειτουργικές θα έλεγε κανείς, και για τη Βουλή, κυρίως στο θέμα των προμηθειών, των διαγωνισμών κ.λπ., που πρέπει να επιλυθεί. Στα άλλα μέσα στον μήνα θα προχωρήσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από τις πτέρυγες του ΣΥΡΙΖΑ και των ΑΝΕΛ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τον λόγο έχει ο κ. Καμμένος.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι σύντομος.

Οι Ανεξάρτητοι Έλληνες, όπως είπαμε και χθες στην εισήγησή μας, στηρίζουμε όλες τις τροποποιήσεις που προτάθηκαν από

το Προεδρείο. Είναι λογικές.

Η σημαντικότερη απ' όλες νομίζω ότι είναι η αυτοτέλεια ή η αυτονομία. Θα συμφωνήσω και με τους δύο όρους, δεν νομίζω ότι κάποιος είναι «χειρότερος» από τον άλλο, να χρησιμοποιούμε για τη Βουλή σε σχέση με την προσπάθεια που πρέπει να κάνει να φτιάξει δημόσιες συμβάσεις, να έχει εποπτεία, επιβλέψη και να συνάπτει τις συμβάσεις αυτές για έργα και μελέτες που αφορούν τη Βουλή.

Οπότε είναι εξαιρετικά σημαντικό, όλα αυτά όπως ψηφίστηκαν και προτάθηκαν, να ανεβαίνουν σε έναν δημόσιο διάλογο, να είναι δημόσια, να υπάρχει μια διαύγεια, μια διαφάνεια για πολύ απλούς δημοκρατικούς λόγους και για την ενημέρωση του κάθε πολίτη οπουδήποτε αυτός βρίσκεται, εντός ή εκτός Ελλάδας, πόσω μάλλον και των ίδιων των Βουλευτών οι οποίοι δεν παρακολουθούν, αν θέλετε, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που έχουν και τις εργασίες της Βουλής όσο έχει να κάνει με τις συμβάσεις που συνάπτει για διάφορα έργα και μελέτες.

Για το ζήτημα των εγκύων συναδέλφων δεν έχουμε να συζητήσουμε κάτι περαιτέρω. Το στηρίζουμε. Είναι εύλογο και λογικό. Συζητήσαμε εχθές και με τον Πρόεδρο όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις ασθενείας, ατυχήματος, χρόνιας παθολογίας. Είναι μια μεγάλη κουβέντα που πρέπει να γίνει, εάν κάποιος ακολουθεί μία φαρμακευτική αγωγή, για παράδειγμα, αν έχει τη διαύγεια για να ψηφίσει με οποιονδήποτε τρόπο εκτός Βουλής είτε δι' αντιπροσώπου. Αυτό σε άλλα κοινοβούλια στην Ευρώπη ή ανά τον κόσμο συμβαίνει, αλλά στην Ελλάδα δεν μπορεί να ψηφίσει δι' αντιπροσώπου παρά μόνο μέσω της επιστολικής ψήφου.

Όλα αυτά θα συζητηθούν στο μέλλον. Νομίζω ότι υπάρχει καλή διάθεση και κατατέθηκαν πάρα πολλές προτάσεις.

Στο πρώτο ζήτημα για την τροποποίηση που αφορά την αύξηση των μελών συμφωνήσαμε, ψηφίσαμε «ναι», εφόσον υπάρχει Κοινοβουλευτική Ομάδα Ανεξαρτήτων Βουλευτών, που εκπροσωπείται αυτή τη στιγμή από τον κ. Θεοχάρη. Και νομίζω ότι όλοι πρέπει να τους ευχηθούμε καλή επιτυχία, διότι πρέπει να συμβάλλουν στο έργο της Βουλής, της δημοκρατίας και του κοινοβουλευτικού ελέγχου προς εμάς, προς την Κυβέρνηση.

Δεν έχουμε άλλες παρατηρήσεις. Αυτό που πρέπει, κλείνοντας, να πω, είναι πως ειδικά για εμάς τους νέους Βουλευτές και για τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες που έχουν μικρή εκπροσώπηση, σημαντικό είναι το κομμάτι της επιστολικής ψήφου αν, για παράδειγμα, έχουμε δύο ή τρεις επιτροπές ή πρέπει από επιτροπή της Βουλής ή από το κόμμα μας να παραστούμε στο εξωτερικό για εργασία της επιτροπής της Βουλής ή του κόμματος.

Θα μπορούσαμε να το βάλουμε αυτό στον Κανονισμό. Εμείς ως Ανεξάρτητοι Έλληνες για παράδειγμα, δεν έχουμε κόμμα. Έχουμε Βουλευτές, μέλη της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας που είναι και Υπουργοί και δεν είναι όλοι στη Βουλή. Θα μπορούσαμε και εμείς να ψηφίζαμε με επιστολική ψήφο, ώστε να μη χαθεί και η εργασία που έχουμε ενταλθεί να κάνουμε στο εξωτερικό.

Το δεύτερο θέμα που συζητήσα, ήταν η ψηφιοποίηση των εγγράφων της Βουλής. Με χαρά άκουσα ότι προχωράει το έργο πολύ γοργά. Είναι πολύ σημαντικό στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, στις εισηγήσεις, στις ομιλίες, στις επίκαιρες ερωτήσεις που κάναμε στους Υπουργούς, όσα καταθέτουμε στη Βουλή να ψηφιοποιούνται, ώστε ανά πάσα στιγμή να μπορούμε να βρούμε αυτά τα στοιχεία και να μην ταλαιπωρούνται οι υπάλληλοι της Βουλής να βρίσκουν τα έγγραφα, να βγάλουν φωτοτυπίες και να έχουμε ένα τεράστιο διαχειριστικό κόστος και όχι μόνο, αλλά να κάνουμε και τη δική μας ζωή πιο εύκολη, για να ανασύρουμε στοιχεία ανά πάσα στιγμή.

Τέλος, έθεσα και το θέμα της κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης με τον αριθμό των Βουλευτών. Υπάρχουν αποχωρήσεις από πολλά κόμματα και τυγχάνει οι Ανεξάρτητοι Έλληνες να έχουν αλλάξει και στη σειρά των εισηγήσεων στη Βουλή. Έθεσα, λοιπόν, το θέμα, του κατά πόσο θα έπρεπε να προβλεφθεί από τον Κανονισμό της Βουλής, άμεσα ή έμμεσα, και η αλλαγή στην εκπροσώπηση στα Προεδρεία της Βουλής. Αυτό έγινε δεκτό. Το στήριξε και ο εισηγητής της Ένωσης Κεντρώων, κ. Γεωργιάδης. Νομίζω ότι είναι κάτι που πρέπει να δούμε.

Ευχαριστώ πολύ. Χρόνια πολλά σε όλους.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τελευταίος έχει ζητήσει τον λόγο ο συνάδελφος κ. Καρράς. Κύριε Καρρά, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΡΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εύχομαι χρόνια πολλά, καλή χρονιά και παραγωγική σε όλους. Έχω αποτελέσει μέλος της Επιτροπής Κανονισμού επί δεκατετράμηνο. Έχω εργαστεί στην Επιτροπή Κανονισμού. Γινόταν, πράγματι, ένας εποικοδομητικός διάλογος και μπορώ να πω και δημοκρατικός. Όμως έχω βγάλει ένα συμπέρασμα –θα μου επιτρέψετε την έκφραση, κύριε Πρόεδρε, την οποία γνωρίζω ότι έχετε συμπαθήσει, γιατί την έχετε χρησιμοποιήσει και εσείς- με μία νομική διαστροφή.

Διαπίστωσα τούτο, ότι ο Κανονισμός και το Σύνταγμα δεν συμβαδίζουν. Γιατί το λέω αυτό; Ίσως έχει συνέπεια ο λόγος μου. Το Σύνταγμα παραπέμπει στον Κανονισμό τα θέματα λειτουργίας της Βουλής αλλά το Σύνταγμα είναι ο υπέρτατος νόμος και ο Κανονισμός της Βουλής πρέπει να συμβαδίζει.

Θέλω να κάνω κάποιες διαπιστώσεις, μεταξύ των οποίων και μία σημειωτική από τη συζήτηση που κάνουμε. Όλος ο Κανονισμός δίνει το προβάδισμα στα κόμματα, ενώ το Σύνταγμα δίνει το προβάδισμα στους Βουλευτές τους οποίους αναγορεύει αντιπροσώπους του έθνους και το μόνο δικαίωμα που αναφέρεται στα κόμματα, είναι για να εκφράζεται η Αρχή της Δεδηλωμένης, ούτως ώστε να λειτουργεί η Κυβέρνηση. Αυτό, όμως, και από παρωχημένους χρόνους έχει μεταφερθεί ήδη στον Κανονισμό της Βουλής.

Θέλω να κάνω κάποιες συντομότερες παρατηρήσεις. Το βλέπω σήμερα στο άρθρο 1. Έρχεται η κυβερνητική πλειοψηφία και λέει τούτο, ότι επειδή οι Ανεξάρτητοι είναι πλέον των πέντε και εκπροσωπούνται στη Διάσκεψη των Προέδρων, να βάλουμε ένα μέλος ακόμα, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής, για να μη διαταραχθεί η ισορροπία. Αυτό συμβαδίζει με τη λειτουργία της Βουλής, μιας Βουλής η οποία πρέπει να είναι χώρος διαλόγου και ιδεών;

Η Βουλή δεν είναι τα κόμματα, κύριε Πρόεδρε. Γιατί αν ακολουθήσουμε τα κόμματα, δεν έχει λόγο να λειτουργεί η Βουλή, δεν υπάρχει λόγος να διαμαρτύρονται οι συνάδελφοι, ότι περιορίζεται ο χρόνος που τους χορηγείται για να εκφράσουν τις απόψεις τους. Συνεπώς το άρθρο 1, το οποίο αποτελεί πλέον το απαύγασμα του περιορισμού του δικαιώματος των Βουλευτών, εγώ προσωπικά δεν μπορώ να το υποστηρίξω.

Θέλω να προχωρήσω, όμως και παρακάτω, να πω δύο, τρεις λέξεις ακόμα. Ποια ήταν τα επιχειρήματα της φημισμένης της φωνής των Βουλευτών και ιδιαίτερα των Ανεξαρτήτων;

Τώρα έχω μια διαφορετική εμπειρία και ακούω πράγματα τα οποία δίνουν μια υποβάθμιση στον ρόλο των Ανεξαρτήτων Βουλευτών και επιπλέον, μεταφέρουν τα κόμματα μέσα στη Βουλή, έτσι ώστε να λειτουργεί η Βουλή μόνο κομματικά και όχι ως χώρος, όπως προείπα, διαλόγου.

Τα επιχειρήματα, λοιπόν, που ακούστηκαν ήταν ότι περιορίζεται ο χρόνος των αγορητών, των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων.

Έχω διατελέσει Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος και μπορώ να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι έχω κάνει και κατάχρηση των δικαιωμάτων μου και πολλές φορές με την ανοχή του Προεδρείου. Δεν σημαίνει, όμως, ότι αυτό το καθεστώς πρέπει να διατηρείται. Για ποιον λόγο; Αν έρχονται τα νομοσχέδια είτε με τη μορφή του κατεπειγόντος είτε του επείγοντος ως πακέτο, για να ψηφιστούν από την κυβερνητική πλειοψηφία, δεν συνεισφέρει η Βουλή πλέον. Δεν έχει ρόλο σημαντικό.

Περαιτέρω, ένα άλλο ζήτημα που τίθεται και θέλω να το πω, είναι το εξής. Ο περιορισμός του ρόλου των Βουλευτών εμφανίζεται και με την ποσόστωση των επίκαιρων ερωτήσεων και επιπλέον και με το δικαίωμα του Ανεξάρτητου Βουλευτή το πότε, ποια ημέρα, αν και εφόσον καταθέσει επίκαιρη ερώτηση, για να συζητηθεί.

Εδώ πέρα, λοιπόν, θα πρέπει να πω -και θα το πω με κάθε συνέπεια- ότι όχι μόνο φαλκιδεύεται το δικαίωμα του Βουλευτή να ασκήσει κοινοβουλευτικό έλεγχο, αν περιμένει ο Ανεξάρτητος τε-

λευταίος στη σειρά να υποβάλει μια ερώτηση και αν περισσεύει -δεν μιλώ για το θέμα της παρουσίας των Υπουργών, έχει εξαντληθεί αυτό- χρόνος για τον Ανεξάρτητο να ασκήσει τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Καταλαβαίνετε ότι δεν συμβαδίζει με το Σύνταγμα καμμία ρύθμιση από αυτές του ισχύοντος Κανονισμού. Ακόμη δε και με την εμπειρία την οποία έχω αποκτήσει στον σύντομο χρόνο δεν θα συμβαδίσει και ο επόμενος Κανονισμός. Όσο και αν είπε ο κ. Βούτσος ότι θα φέρει Κανονισμό στη Βουλή να επικαιροποιήσει και να τον εκσυγχρονίσει, δεν θα συμβαδίζει.

Νομίζω, λοιπόν, ότι πρέπει να ανοίξει μια μεγάλη συζήτηση για το ποιος είναι ο ρόλος του Βουλευτή. Υπάρχει ο ρόλος του Βουλευτή; Έχει μόνο ρόλο να καλύπτει τα κόμματα; Έχει ρόλο διάλογου; Έχει λόγο ανεξαρτησίας γνώμης; Τα θέτω προς προβληματισμό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της πρότασης: «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτή η πρόταση επί της αρχής;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς η πρόταση «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής» έγινε δεκτή επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Εισερχόμεστε στην ψήφιση επί των άρθρων.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 1 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Όχι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Όχι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 1 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 2 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 2 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 3 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 3 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 4 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 4 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 5 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 5 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 6 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 6 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 7 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Όχι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 7 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 8 ως έχει;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Παρών.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Παρών.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο 8 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Εισερχόμεστε στην ψήφιση του ακροτελεύτιου άρθρου.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το ακροτελεύτιο άρθρο;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Το ακροτελεύτιο άρθρο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς η πρόταση: «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής» έγινε δεκτή επί της αρχής και επί των άρθρων.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτή η πρόταση και στο σύνολο;

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ-ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Παρών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ναι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Η πρόταση έγινε δεκτή και στο σύνολο κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς η πρόταση: «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής - Μέρος Κοινοβουλευτικό (ΦΕΚ 106 Α' / 24.6.1987) και Μέρος Β' (ΦΕΚ 51Α' / 10.4.1997), όπως ισχύουν», έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

**«Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής - Μέρος Κοινοβουλευτικό (ΦΕΚ 106 Α' / 24.6.1987) και Μέρος Β' (ΦΕΚ 51Α' / 10.4.1997), όπως ισχύουν**

## I. ΜΕΡΟΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ

### Άρθρο 1

Στην παρ. 1 του άρθρου 13 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό), μετά τη φράση «τον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας» προστίθεται η φράση «, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής».

### Άρθρο 2

Στο άρθρο 70Α του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) μετά το τέλος του πρώτου εδαφίου προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται αναλόγως στην περίπτωση εγκύτων Βουλευτών, για το χρονικό διάστημα του τελευταίου μήνα της κύησης, καθώς και αυτού που ακολουθεί τον τοκετό.»

## II. ΜΕΡΟΣ Β'

### Άρθρο 3

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 19 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, μετά τη λέξη «υλικών», προστίθενται τα εξής: «και παγίων, παροχής υπηρεσιών».

2. Η παρ. 1 του άρθρου 21 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης της Βουλής, την εκπόνηση μελέτης από την ίδια, για τα κτήρια της Βουλής, τους περιβάλλοντες χώρους τους και το Σταθμό Οχημάτων, καθώς και για τη συντήρηση και κανονική λειτουργία των εγκαταστάσεων των κτηρίων αυτών.»

### Άρθρο 4

1. Ο τίτλος του άρθρου 149 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: «Διαδικασία σύναψης συμβάσεων».

2. Η παρ. 1 του άρθρου 149 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Βουλή δεν εντάσσεται στις Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές, κατά την έννοια της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις. Για τη σύναψη σύμβασης της Βουλής που συνεπάγεται δαπάνη του προϋπολογισμού της εφαρμόζονται, κατ' αναλογίαν, οι διατάξεις της ως άνω νομοθεσίας, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 36 και 38 του ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147) και του Μέρους Πρώτου του ν. 4013/2011 (ΦΕΚ Α' 204), ενόψει της ανάπτυξης Συστήματος Ηλεκτρονικών Συμβάσεων της Βουλής, και με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων του παρόντος Κανονισμού.

Όπου στη νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις προβλέπεται χρήση ή ανάρτηση στο «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)» ή στο «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.)», νοείται χρήση ή

ανάρτηση στη Διαδικτυακή Πύλη της Βουλής των Ελλήνων.

Όπου στην ως άνω νομοθεσία προβλέπεται ενέργεια ή πράξη Υπουργού, νοείται ενέργεια ή πράξη του Προέδρου της Βουλής ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου.

Με κοινή απόφαση του Προέδρου της Βουλής και του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, τηρουμένων, εφόσον απαιτείται, των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δύνανται να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα της Διαδικτυακής Πύλης της Βουλής των Ελλήνων με το «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» και το «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.)».

Με αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής ρυθμίζονται, κατά τρόπο αποκλειστικό, λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας.»

3. Η παρ. 2 του άρθρου 149 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Επιτρέπεται η σύναψη δημόσιας σύμβασης, με απευθείας ανάθεση, μέχρι ποσού είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, και με συνοπτικό διαγωνισμό, μέχρι ποσού εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής ή του οργάνου που έχει εξουσιοδοτήσει και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας διεύθυνσης της Βουλής, είναι δυνατή υπέρβαση των εν λόγω ορίων, τηρουμένων των ορίων της σχετικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

4. Η παρ. 3 του άρθρου 149 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, συγκροτείται Επιτροπή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, η οποία έχει ως αποκλειστική αρμοδιότητα, την επίλυση, μετά από άσκηση προδικαστικής προσφυγής, των διαφορών που αφορούν το στάδιο το οποίο προηγείται της σύναψης δημόσιων συμβάσεων της Βουλής, εξαιρουμένης της περίπτωσης του συνοπτικού διαγωνισμού.

Η Επιτροπή συγκροτείται από έναν επίτιμο δικαστικό λειτουργό, με βαθμό τουλάχιστον Προέδρου Εφετών και πείρα στις δημόσιες συμβάσεις, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που ορίζει, με τον αναπληρωτή του, ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και ένα μέλος του επιστημονικού προσωπικού της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, που προτείνεται, με τον αναπληρωτή του, από τον Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής. Για την επιλογή του Προέδρου της Επιτροπής και του αναπληρωτή του, ο Πρόεδρος της Βουλής απευθύνει στους Προέδρους των Ανώτατων Δικαστηρίων της Χώρας (Συμβούλιο της Επικρατείας, Άρειο Πάγο, Ελεγκτικό Συνέδριο) ερώτημα, προκειμένου να υποδείξουν, έκαστος, δύο τουλάχιστον ενδιαφερομένους, εφόσον αυτοί συναινούν. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο αναπληρωτής του επιλέγονται, μετά από εισήγηση του Προέδρου της Βουλής, από τη Διάσκεψη των Προέδρων, με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο αναπληρωτής του, καθώς και το μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ορίζονται για τριετή θητεία. Το μέλος του επιστημονικού προσωπικού της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής και ο αναπληρωτής του ορίζονται για θητεία ενός έτους. Η θητεία των ως άνω παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι το διορισμό νέων. Σε περίπτωση κατά την οποία υφίσταται εκκρεμής υπόθεση, η θητεία των ως άνω παρατείνεται αυτοδικαίως έως την ολοκλήρωσή της. Εκκρεμής θεωρείται η υπόθεση επί της οποίας η Επιτροπή έχει συνέλθει τουλάχιστον μία φορά. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή απώλειας της ιδιότητας υπό την οποία έχει επιλεγεί μέλος της Επιτροπής, ορίζεται αντικαταστάτης του για το υπόλοιπο της θητείας, κατά την ως άνω προβλεπόμενη διαδικασία επιλογής.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο αναπληρωτής του λαμβάνουν αποζημίωση, το ύψος της οποίας ορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Ζητήματα σχετικά με την υποστήριξη της Επιτροπής και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με τη λειτουργία της ρυθμίζονται με από-

φαση του Προέδρου της Βουλής.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν οι σχετικές για το Δημόσιο διατάξεις, ως προς την έννομη προστασία κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων (Βιβλίο IV του ν. 4412/2016, όπως ισχύει). Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικό ζήτημα, κατά παρέκκλιση από τις ως άνω διατάξεις.

Μέχρι συγκροτήσεως της ως άνω Επιτροπής, εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν οι διατάξεις των άρθρων 127 και 221 του ν. 4412/2016.»

5. Η παράγραφος 4 του άρθρου 149 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, καταργείται, και οι παράγραφοι 5, 6 και 7 αναριθμούνται σε 4, 5 και 6 αντιστοίχως.

#### Άρθρο 5

Στο άρθρο 151 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 5, ως εξής:

«5. Τεχνικοί υπάλληλοι της Βουλής, που διαθέτουν τα αναγκαία προσόντα, μπορούν να εγγράφονται στο Μητρώο του άρθρου 221 παρ. 8 στοιχείο η' του ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147), με άδεια του Προέδρου της Βουλής.»

#### Άρθρο 6

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 152 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Οι ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές τεχνικής επάρκειας της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Βουλής των Ελλήνων, για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, καθορίζονται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, κατά παρέκκλιση από τις σχετικές διατάξεις για το Δημόσιο.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 152 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, προστίθεται η φράση, «, στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν και υπάλληλοι του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών».

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 152 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, απαλείφεται η φράση «, τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Βουλής».

4. Στην παρ. 5 του άρθρου 152 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει: α) μετά τη λέξη «μπορεί» προστίθεται η φράση «κατά παρέκκλιση από τις σχετικές διατάξεις για το Δημόσιο», β) στο τέλος της παραγράφου προστίθενται οι φράσεις «, στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν και υπάλληλοι του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Σε κάθε περίπτωση, εφαρμόζεται η επόμενη παράγραφος του παρόντος άρθρου.».

#### Άρθρο 7

Στο υποστοιχείο αε' του στοιχείου α' της υποπαραγράφου Γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 82 (πρώην 88/76) του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), όπως ισχύει, η φράση «, με αναπληρωτή του ένα μέλος ΔΕΠ της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης που υποδεικνύει αυτός» αντικαθίσταται από τη φράση «με αναπληρωτή του ένα μέλος ΔΕΠ ενταγμένο στο Μητρώο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) που υποδεικνύει αυτός».

#### Άρθρο 8

Στο εδάφιο δεύτερο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 της από 3 Αυγούστου 2016 Απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων (ΦΕΚ 146 Α'/5.8.2016) «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής - Μέρος Β' (ΦΕΚ 51 Α'/10.4.1997)», η λέξη «Μαρτίου» αντικαθίσταται από τη λέξη «Ιουνίου».

#### Άρθρο 9

Η ισχύς των διατάξεων της παρούσας τροποποίησης αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα, 2017

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ**

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ»**

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την

ψήφιση στο σύνολο της παραπάνω πρότασης.

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας ανακοινώσω ότι οι Υπουργοί Εξωτερικών, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Εσωτερικών και Οικονομικών κατέθεσαν στις 11-1-2017 σχέδιο νόμου: «Τροποποίηση του Κώδικα του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών και λοιπές διατάξεις».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

#### ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Τουρισμού: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου και άλλες διατάξεις».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού της Βουλής, δηλαδή μπορούν να λάβουν τον λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτής της συμφωνίας.

Υπήρξε η ψήφος «ΠΑΡΩΝ» της Χρυσής Αυγής και η ψήφος κατά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Επομένως, οι εκπρόσωποι της Χρυσής Αυγής και του ΚΚΕ, αν θέλουν, μπορούν να λάβουν τον λόγο ως αντιρρήσεις.

Κυρία Ζαρούλια, ορίστε, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

**ΕΛΕΝΗ ΖΑΡΟΥΛΙΑ:** Συζητούμε σήμερα στην Ολομέλεια την κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου. Με το εν λόγω μνημόνιο επιδιώκεται η ενθάρρυνση και η προώθηση της τουριστικής συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών με διαφόρους τρόπους προς όφελος και των δύο χωρών.

Όπως είχαμε επισημάνει και κατά την τοποθέτησή μας στην επιτροπή, για να υπάρξει ουσιαστική και αποδοτική συνεργασία στον τουριστικό τομέα –εν προκειμένω, με την Αίγυπτο, αλλά και με οποιαδήποτε άλλη χώρα- θα πρέπει ακριβώς να υπάρξει το πλαίσιο εκείνο που θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού μας έναντι άλλων χωρών και θα καταστήσει την πατρίδα μας σταθερό τουριστικό προορισμό. Αλλιώς, καμμία συμφωνία ή κανένα μνημόνιο κατανόησης και συνεργασίας δεν θα έχει ουσία.

Πώς, όμως, εννοούμε την ενίσχυση του τουρισμού; Με τον ΦΠΑ στα νησιά; Με το 13% ΦΠΑ για τη διαμονή στα τουριστικά καταλύματα; Με την απουσία εθνικού σχεδίου για τον τουρισμό;

Για τη χρονιά που ήδη διανύουμε πολλοί είναι αυτοί που εκτιμούν ότι η ελληνική τουριστική βιομηχανία θα ωφεληθεί για μία ακόμα χρονιά από το κλίμα ανασφάλειας που επικρατεί στην Τουρκία. Υπάρχουν ήδη στοιχεία για αύξηση των προκρατήσεων για το 2017.

Το 2016 η πατρίδα μας φαίνεται να ωφεληθήκε έως ένα βαθμό από τα αρνητικά γεγονότα στην Τουρκία, είτε επρόκειτο για τρομοκρατικά χτυπήματα, είτε για το εμπάργκο που είχε επιβάλει η Ρωσία σε τουρκικά προϊόντα και υπηρεσίες. Έτσι ένα μέρος των Γερμανών και άλλων τουριστών από τη Δυτική Ευρώπη αλλά και Ρώσων μετακινήθηκε από την Τουρκία προς τη χώρα μας. Η Ελλάδα είχε το δεκάμηνο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου ρυθμό αύξησης 4,7% στο σύνολο των αφίξεων και 5,7% στις αεροπορικές αφίξεις το ενδεκάμηνο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου.

Αντιθέτως, η Τουρκία είχε πτώση του εισαγόμενου τουρισμού κατά 21,35% τον Νοέμβριο του 2016, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2015. Στο ενδεκάμηνο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου η πτώση στις αφίξεις έφτασε το 30,85%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2015.

Παύουν πλέον να επιλέγουν την Τουρκία σαν τουριστικό προορισμό Βέλγοι και Ολλανδοί. Αυτό είναι κάτι που η πατρίδα μας πρέπει να το εκμεταλλευθεί περαιτέρω, γιατί μέχρι πρότινος, δυστυχώς, η Τουρκία είχε καταστεί επιθυμητός τουριστικός προορισμός για πολλούς Ευρωπαίους.

Άρα, ερχόμαστε στον αρχικό μας προβληματισμό: Ενίσχυση του τουρισμού, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του. Πώς θα γίνει αυτό στην πράξη; Πώς θα γίνει η πατρίδα μας σταθερός τουριστικός προορισμός;

Πρέπει να εμπλουτιστεί το ελληνικό τουριστικό προϊόν με υποδομές, προϊόντα και εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Οι εναλλακτικές μορφές μετατρέπουν το προϊόν σε ποιοτικότερο, απευθύνονται σε καλύτερης ποιότητας επισκέπτες και αναβαθμίζουν

ποιοτικά τον χρόνο παραμονής στον προορισμό.

Θα πρέπει να αναπτύξουμε τον τουρισμό σε νέες περιοχές, εκεί που υπάρχουν υποδομές, αλλά συγχρόνως δεν έχουν κτιστεί πολλά καταλύματα. Να γίνουν καταλύματα εκεί που οι τόποι έχουν στερηθεί, λόγω αυτής της υπερσυγκέντρωσης, τα οφέλη δεκαετιών τουριστικής ανάπτυξης.

Θα πρέπει να στοχεύουμε στην αναβάθμιση της προσφοράς σε ποιοτικότερα επίπεδα. Καταλύματα και υποδοχές που αναπτύχθηκαν παλαιότερα παρουσιάζουν πρόβλημα ποιότητας, μια και πολλά δεν έχουν ανακαινιστεί, αλλά και ανεπάρκειας στην εξυπηρέτηση της τουριστικής ζήτησης.

Τα καταλύματα πρέπει όλα να ανακαινιστούν σε επίπεδο ανώτερο και όλοι οι επιχειρηματίες να βοηθηθούν με προγράμματα ΕΣΠΑ. Ο ανταγωνισμός με άλλες χώρες είναι μεγάλος και πρέπει να μπορούμε να αντεπεξέλθουμε στις νέες ανάγκες.

Σχετικά με τις υποδομές αεροδρόμια και λιμάνια, πρέπει όπου υπάρχει ανάγκη να γίνουν τα απαραίτητα έργα αναβάθμισης.

Ταυτόχρονα θα πρέπει να στοχεύουμε στην αναβάθμιση ποιότητας υπηρεσιών, μέσω εκπαίδευσης των εργαζόμενων και των επιχειρηματιών στον τουρισμό. Τα στελέχη που εργάζονται στον τουρισμό πρέπει να αναβαθμίσουν τις γνώσεις τους.

Οι ανώτερες σχολές τουριστικής εκπαίδευσης πρέπει να ενισχυθούν και όχι να κλείσουν. Θα πρέπει να ενισχυθεί και να αναβαθμιστεί το τουριστικό μάρκετινγκ, με σκοπό την αναβάθμιση και τη δυναμική προβολή της πατρίδας μας.

Ο τουρισμός θα πρέπει να συνδεθεί με την τοπική οικονομία, μέσω ανάπτυξης βιοτεχνίας, αγαθών και μέσω της προώθησης των τοπικών προϊόντων, όπως επί παραδείγματι η φέτα, το λάδι, οι ελιές και άλλα αγαθά της πατρίδας μας. Ακόμα και αυτά, με τις πολιτικές των μεταπολιτευτικών κυβερνήσεων, κινδυνεύουμε να τα χάσουμε.

Επίσης, οι οριζόντιες αυξήσεις επιβαρύνουν όλες τις άλλες δομές του ελληνικού τουρισμού, επηρεάζοντας καταλυτικά τους κλάδους ενοικίασης αυτοκινήτων, μεταφορών, τουριστικών λεωφορείων, διοργάνωσης συνεδρίων, ταξιδιωτικών γραφείων, εστίασης κ.λπ..

Η αυξημένη ροή λαθρομεταναστών έχει δημιουργήσει μείζον θέμα στον τουρισμό. Σύμφωνα με στοιχεία του Γερμανικού Ταξιδιωτικού Συνδέσμου που αφορούν στους πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους, παραδοσιακά στην πρώτη θέση των προτιμήσεων των Γερμανών ταξιδιωτών παραμένουν οι ελληνικοί προορισμοί, όπως η Κρήτη, η Ρόδος και η Κέρκυρα. Ωστόσο δεν συμβαίνει το ίδιο με τη Σάμο και την Κω, τη Λέσβο και τη Χίο, για παράδειγμα, λόγω της αθρόας άφιξης λαθρομεταναστών, κάτι που για τα νησιά αυτά είναι πλέον καθεστώς και θα επιτείνει την ήδη άσχημη τουριστική κίνηση σε αυτά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ο τριπλασιασμός του ΦΠΑ πέρυσι, η περαιτέρω αύξησή του φέτος από 23% σε 24%, η κατάργηση της απαλλαγής των ξενοδοχειακών μονάδων από τον ΕΝΦΙΑ και η επιβολή συντελεστή 0,1%, καθώς και η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, έχουν φέρει και θα φέρουν λίαν συντόμως, πολλές τουριστικές επιχειρήσεις που οριακά σώθηκαν τα τελευταία πέντε χρόνια της ύφεσης, στα όρια της επιβίωσης.

Ας αναδείξουμε και ας αξιοποιήσουμε διάφορες μορφές τουρισμού: Ναυτικός τουρισμός, τουρισμός επίσκεψης πόλεων, ιατρικός τουρισμός, πολιτιστικός-θρησκευτικός τουρισμός, συνεδριακός και επαγγελματικός τουρισμός και φυσικά ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός.

Ας βελτιώσουμε και προσαρμόσουμε τις υποδομές, ώστε όλες αυτές οι μορφές τουρισμού να είναι εφικτές για όλον τον χρόνο. Η απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και λειτουργίας τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών είναι απαραίτητη. Διαρκές ζητούμενο ο ποιοτικός τουρισμός και η αύξηση της τουριστικής δαπάνης. Τα συνολικά νούμερα μπορεί να φαίνεται ότι ευημερούν. Ωστόσο, το μεγάλο στοίχημα της τουριστικής βιομηχανίας στην Ελλάδα παραμένει η προσέλκυση του ποιοτικού τουρισμού και η αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης του τουρίστα.

Ας ενισχύσουμε με κάθε τρόπο τον τουρισμό προς όφελος της εθνικής μας οικονομίας, προς όφελος της πατρίδας μας.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Σας ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Κύριε Κατσώτη, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα λίγο χρόνο παραπάνω, γιατί χθες στην επιτροπή η κυρία Υπουργός μίλησε επί μακρόν. Η συζήτηση γενικεύεται, κάτι που είναι αντικειμενικό με αφορμή και τη σύμβαση. Για τον λόγο αυτόν, θα θέλαμε να πούμε ορισμένα πράγματα για τις εξελίξεις.

Κατά την εκτίμησή μας, αυτές οι εξελίξεις είναι άμεσα συνδεδεμένες με την εξέλιξη της παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας, τις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την εξέλιξη της κρίσης στην Ελλάδα, με τις ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις στη Μεσόγειο, τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και τις συνέπειες που προκαλούν στους λαούς με προσφυγιά και μετανάστευση πέρα από το θάνατο.

Οι εξελίξεις είναι συνδεδεμένες με την παρέμβαση του αστικού κράτους και των πολιτικών των κυβερνήσεων του κεφαλαίου που υλοποιούν τους σχεδιασμούς των μονοπωλιακών και επιχειρηματικών ομίλων ανοίγοντας νέα πεδία κερδοφορίας μέσα από τα λεγόμενα μνημόνια συνεργασίας, όπως αυτό που συζητάμε σήμερα.

Όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις κινήθηκαν και κινούνται στη βάση των κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της στρατηγικής που έχει συμφωνηθεί στις διάφορες συνθήκες της. Αυτές οι συνθήκες συμπεκνώνουν τις ανάγκες των ευρωπαϊκών μονοπωλίων στις σύγχρονες συνθήκες του οξυμένου διεθνούς ανταγωνισμού. Κοινός τους στόχος είναι η άνοδος της συγκέντρωσης και της συγκεντροποίησης σε όλους τους κλάδους και η δημιουργία ισχυρών επιχειρηματικών ομίλων που να μπορούν να ανταπεξέλθουν με καλύτερους όρους στον διεθνή ανταγωνισμό.

Οι συμφωνίες του ελληνικού κεφαλαίου με ξένα κεφάλαια διέπονται, όπως όλες οι σχέσεις μεταξύ καπιταλιστών, ταυτόχρονα από συνεργασία αλλά και από ανταγωνισμούς, από μεγάλες διαφορές και αντιθέσεις.

Η βελτίωση των οστών της ανταγωνιστικότητας των μονοπωλίων του τουριστικού κλάδου, συνδυάζεται με το χτύπημα των δικαιωμάτων των εργατοϋπαλλήλων του κλάδου.

Η Υπουργός, λοιπόν, στην επιτροπή αναφέρθηκε, όπως είπα, επί μακρόν στην πολιτική που ασκεί και μας κάλεσε να χαρούμε με την επιτυχία στον τουρισμό, με την επιτυχία της Κυβέρνησης. Έχει δίκιο η Υπουργός να χαίρεται με τις εξελίξεις, αφού ο ρόλος της, όπως εξάλλου τον προβάλλει, είναι να δημιουργεί τις προϋποθέσεις και τις αναγκαίες συνθήκες με την πολιτική που ασκεί, ώστε οι επιχειρηματικοί όμιλοι να κάνουν «επικερδείς business», όπως το λέει.

Όπως σημείωσε και στην επιτροπή, όλα τα Υπουργεία συνεργάστηκαν και αντιμετώπισαν τα προβλήματα με γρήγορες διαδικασίες συμβάλλοντας με τα έργα υποδομών, δρόμων, λιμανιών, αεροδρομίων και άλλες δράσεις στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου των μεγάλων τουριστικών επιχειρήσεων επιχαιρεί την Κυβέρνηση για την υλοποίηση όλων των αιτημάτων που έχουν καταθέσει και οδήγησαν σε νέο ρεκόρ κερδών των επιχειρήσεων. Καταθέτει δε αιτήματα προς υλοποίηση, όπως τη μείωση της φορολογίας των επιχειρήσεων, την επιχορήγηση για νέα αναπτυξιακά σχέδια, την αξιοποίηση μεγαλύτερου μέρους του ΕΣΠΑ και τη δυνατότητα για παραπέρα ευελιξία.

Απαιτούν δε, προβάλλοντας το απάνθρωπο πρόσωπο του συστήματος, μέτρα ενάντια στους πρόσφυγες και μετανάστες, για να μη χαλάει η μόστρα και να μη γίνονται εμπόδιο στην κερδοφορία τους.

Είναι χαρακτηριστική η έκφραση ξενοδόχου στην Κρήτη –δεν γνωρίζω αν μιλούσε ως εκπρόσωπός τους-, όταν γινόταν η συζήτηση για μεταφορά μέρους προσφύγων στο νησί, ο οποίος έλεγε ότι η επιχειρηματικότητα και η ανθρωπιά είναι έννοιες αντίθετες. Αυτό βέβαια επιβεβαιώθηκε και αυτές τις μέρες με την άρνηση ξενοδόχων να περάσουν οι πρόσφυγες στους χώρους τους τις παγωμένες μέρες.

Οι επιχειρηματίες του κλάδου έχουν φέτος ενάμισι εκατομμύριο λόγους επιπλέον να πανηγυρίζουν και να χαίρονται, όπως η κυρία Υπουργός ή η Κυβέρνηση, όσες είναι και οι επιπλέον αφί-

ξεις. Έχουν δισεκατομμύρια λόγους παραπάνω, όσα είναι και τα επιπλέον δισεκατομμύρια κερδών που τσέπωσαν αυτήν την περίοδο.

Αυτή η πορεία δεν μπορεί παρά να περνά μέσα από την άνοδο του βαθμού εκμετάλλευσης των εργαζομένων και την αύξηση της πίεσης στους αυτοαπασχολούμενους.

Στον κλάδο του τουρισμού επιταχύνθηκαν οι εξελίξεις που οδηγούν ακόμα σε μεγαλύτερη εκμετάλλευση των εργαζομένων με απληρωσιά, με εντατικοποίηση της δουλειάς, με συγκεντροποίηση του κλάδου μέσα από αγοραπωλησίες, συγχωνεύσεις και εξαγορές με την εφαρμογή όλου του αντεργατικού πλαισίου που τώρα πλέον θα αγγίζει όλο και περισσότερους χώρους. Σε συνθήκες έντονης και σκληρής επίθεσης του μονοπωλιακού κεφαλαίου σε ηλεκτρονικό και διεθνές επίπεδο και με τους ανταγωνισμούς να οξύνονται, παίρνουν μια ακόμα πιο επικίνδυνη τροπή.

Τα συμφέροντα των εργοδοτών και εργαζομένων είναι εντελώς αντιτιθέμενα, συγκρουόμενα, σε καμία περίπτωση δεν ταυτίζονται αυτά. Τα ρεκόρ κερδών του τουρισμού πραγματοποιούνται πάνω στην όλο και βαθύτερη εκμετάλλευση των εργαζομένων στον τουρισμό. Σειρά νόμων που ψηφίστηκαν από τις ελληνικές κυβερνήσεις και διατηρούνται από τη σημερινή και αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενίσχυσαν την τάση συγκέντρωσης, συγκεντροποίησης και ισχυροποίησης των μονοπωλιακών ομίλων. Οι καπιταλιστές του κράτους αξιοποίησαν και αξιοποιούν στο έπακρο αυτό το νομικό και θεσμικό πλαίσιο για να αυξήσουν το βαθμό εκμετάλλευσης. Για παράδειγμα, η αποχώρηση πολλών ξενοδόχων από τις οργανώσεις τους, ειδικά στις μεγάλες τουριστικές περιοχές, συνοδεύεται με κάθετη πτώση του μέσου μισθού, στις περισσότερες περιπτώσεις στα όρια της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας και ακόμη παρακάτω.

Οι εργαζόμενοι στον τουρισμό ζουν τις συνέπειες της ανάπτυξης με γενίκευση της ελαστικής εργασίας, με συμβάσεις μιας ημέρας, με μαύρη εργασία, αδήλωτη, ανασφάλιστη, απλήρωτη, με εκτεταμένη εντατικοποίηση, με καταστρατήγηση του σταθερού ημερήσιου χρόνου δουλειάς, με παραβίαση της εβδομαδιαίας ανάπαυσης με πολυαπασχόληση, με κατάργηση από την Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ και του τελευταίου δικαιώματος, αυτού του δικαιώματος λήψης εφάπαξ με είκοσι χρόνια στο επάγγελμα.

Όσον αφορά στο ύψος του μισθού αλλά και γενικότερα τα δικαιώματα των εργαζομένων του κλάδου, επειδή είπα ότι θα σας φέρω και στοιχεία που σοκάρουν, κυρία Υπουργέ, πρέπει να πούμε ότι από 885,69 ευρώ που ήταν το 2012, σήμερα ο μισθός είναι στα 586 ευρώ μεικτά ή στα 511 για τους νέους κάτω των είκοσι πέντε ετών. Δηλαδή, για να καταλάβουν όλοι περί τίνας μιλάμε, μιλάμε για 300 λιγότερα το μήνα έως 450 ευρώ λιγότερα το μήνα για τους εργαζόμενους σε αυτόν τον κλάδο που εσείς λέτε ότι αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς, με απλήρωτες τις ατέλειωτες υπερωρίες τις οποίες υποχρεώνουν τους εργαζόμενους, με κατάργηση αποζημιώσεων σε περίπτωση απόλυσης, αφού η δοκιμαστική περίοδος με νόμο της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ πήγε στον ένα χρόνο από δύο μήνες που ήταν. Και αυτή η ρύθμιση, όπως και όλες οι άλλες ανατροπές διατηρούνται και σήμερα.

Η γενικευμένη μαθητεία διαμορφώνει ακόμη πιο φτηνή εργατική δύναμη στον τουρισμό, αφού οι αμοιβές στην καλύτερη περίπτωση δεν ξεπερνούν τα 300 ευρώ το μήνα. Η Κυβέρνηση με εργαλείο τον ΟΑΕΔ και τα προγράμματα επιδότησης εργασίας, όπως ισχυρίζεται, αυξάνει ακόμη περισσότερο την κερδοφορία των επιχειρηματικών ομίλων, αφού μειώνει ακόμη περισσότερο το λεγόμενο εργατικό κόστος και παραχωρεί πακτωλό δισεκατομμυρίων με επιταγές εργασίας στο κεφάλαιο. Δεν φτάνει ο μεσαίωνας που διαμορφώνεται από τους επιχειρηματικούς ομίλους, όχι μόνο με την ανοχή αλλά και με τη καθοδήγηση της Κυβέρνησης, ανέτρεψαν ακόμα και τις ρυθμίσεις που υπήρχαν για την ενίσχυση από την ανεργία με μείωση των επιδομάτων. Σήμερα που συζητούμε δεν έχουν καταβληθεί ακόμα τα επιδόματα ανεργίας στην Ρόδο, στην Κω, στην Κέρκυρα, παντού. Η Κυβέρνηση έχει κάνει παύση πληρωμών στους άνεργους σε αυτά τα επιδόματα, σε αυτά τα ισχύοντα επιδόματα για αυτούς τους εργαζόμενους.

Άρα, από το ετήσιο εισόδημα, κυρία Υπουργέ, των εργαζομένων που ήταν 5.300 ευρώ για παράδειγμα το 2012, σήμερα είναι 3.066 το ετήσιο εισόδημά τους, δηλαδή περνάμε σήμερα με 255 ευρώ μέσο όρο το μήνα για όλο το χρόνο. Άρα, λοιπόν, τι χαιρέστε για αυτήν την εξέλιξη του τουρισμού; Ποιον ευνοεί; Αυτή είναι η ανάπτυξη λοιπόν, πακτωλός κερδών από τη μία για τους επιχειρηματικούς ομίλους και φτώχεια, εξαθλίωση από την άλλη των εργαζομένων. Η κατάσταση αυτή θα χειροτερεύσει μπροστά στην αξιολόγηση, στο ξεδίπλωμα της αντιλαϊκής πολιτικής της Κυβέρνησης που αφορά τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, τις ομαδικές απολύσεις, τη συνέχιση της επίθεσης στα εργασιακά δικαιώματα και στις συνδικαλιστικές ελευθερίες.

Ο τουρισμός και οι διακοπές στο πλαίσιο αυτού του δρόμου ανάπτυξης που υπηρετείτε του καπιταλισμού είναι πολυτελές εμπόρευμα και όχι κοινωνικό δικαίωμα. Στο πλαίσιο αυτό, όλο και περισσότεροι θα στερούνται αυτή τη δυνατότητα στις διακοπές και στην αναψυχή.

Επειδή ο χρόνος όντως είναι λίγος, το μνημόνιο συνεργασίας Ελλάδας-Αιγύπτου απευθύνεται στους επιχειρηματικούς ομίλους, στα τουριστικά πρακτορεία, στα τουριστικά γραφεία που καλούνται να προωθήσουν τουριστικά πακέτα, να συνδυάζουν επισκέψεις στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο. Προβλέπει επιχειρηματικές συμπράξεις με διευκόλυνση των επενδύσεων και στη μία και στην άλλη χώρα, την προώθηση των επιχειρηματικών συμφερόντων μέσα από τη βοήθεια και τη σύμπραξη του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα. Όπως είπε η Υπουργός χαρακτηριστικά, προσβλέπουμε στα πέντε εκατομμύρια τουριστών από την Αίγυπτο, για να γεμίσουν ακόμη περισσότερα τα θησαυροφυλάκιά τους οι εργοδότες.

Τα συμφέροντα λοιπόν, των επιχειρηματικών ομίλων στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο βρίσκονται σε αντίθεση με τα συμφέροντα των εργαζομένων στις δύο χώρες, αλλά και σε κάθε άλλη χώρα που υπογράφουμε τέτοια σύμβαση συνεργασίας μαζί τους.

Ψηφίζουμε «όχι» στη σύμβαση.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην αρμόδια επιτροπή έγινε δεκτή και μια υπουργική τροπολογία με αριθμό 890/1. Επί της τροπολογίας, που ενσωματώθηκε στο τρίτο άρθρο του παρόντος νομοσχεδίου, έχει ήδη ζητήσει τον λόγο ο κ. Ξυδάκης. Να ανοίξει, λοιπόν, ένας κατάλογος ομιλητών.

Να ρωτήσω κατ' αρχάς αν θέλουν να προηγηθούν όσοι έχουν ενστάσεις επί της τροπολογίας. Είναι η Χρυσή Αυγή με το «παρών», η Νέα Δημοκρατία με την επιφύλαξη και το ΚΚΕ με την επιφύλαξη.

Κύριε Ξυδάκη, έχετε αντίρρηση;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ:** Όχι, κύριε Πρόεδρε.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Αναφέρεστε στην παράταση χρόνου για το «πόθεν έσχες»;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ναι, στην τροπολογία που ψηφίσαμε στην επιτροπή.

Τον λόγο έχει ο κ. Ηλίας Παναγιώταρος από τη Χρυσή Αυγή για πέντε λεπτά.

**ΗΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η Χρυσή Αυγή στην επιτροπή μέσω της ειδικής αγορήτριας, κ. Ελένης Ζαρούλια, είπε ότι στην εν λόγω τροπολογία θα δηλώσουμε «παρών». Και θέλουμε να εξηγήσουμε αυτό το «παρών».

«Παρών» διότι, όπως γνωρίζετε όλοι, υπάρχουν πολλές κατηγορίες νέων δημοσίων υπαλλήλων, όπως είναι οι αστυνομικοί, οι οποίοι υποχρεούνται από τούδε και στο εξής να υποβάλλουν δήλωση «πόθεν έσχες». Και μέχρι στιγμής, επειδή είναι μια πολύπλοκη διαδικασία, πολλοί εξ αυτών δεν έχουν καταφέρει να συμπληρώσουν τα χαρτιά τους και να βγουν τα απαραίτητα για τα δικαιολογητικά.

Για αυτόν τον λόγο, κύριε Πρόεδρε, δηλώνουμε «παρών» σ' αυτή την παράταση που δίνεται για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε Παναγιώταρε.

Τον λόγο έχει ο κ. Μπουκώρος από τη Νέα Δημοκρατία.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εκφράσαμε στην επιτροπή ορισμένες επιφυλάξεις, τις οποίες θα ήθελα να αιτιολογήσω, λέγοντας αρχικά ότι το Κοινοβούλιο έχει νομοθετήσει ότι οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης όλων των υπόχρεων θα πρέπει να κατατίθενται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Βεβαίως, η παράταση για τεχνικούς λόγους μέχρι τις 15 Ιανουαρίου, για λόγους αδυναμίας παροχής των στοιχείων προς τους ενδιαφερόμενους από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, μπορεί να δικαιολογηθεί.

Ωστόσο, η παράταση μέχρι τις 13 Απριλίου, την οποία δίνει η τροπολογία 890/1 που κατέθεσε ο κύριος Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης και την αιτιολόγησε επικαλούμενος ορισμένα επιχειρήματα, από την πλευρά μας χαρακτηρίζεται ως υπερβολικά μεγάλη. Αρκούσε, δηλαδή, ένα διάστημα μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου. Είπε ο κύριος Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης στη Βουλή ότι είναι ζητήματα καθαρογραφής της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας όπου είχαν προσφύγει κάποιοι υπόχρεοι. Αυτό, βεβαίως, είναι και μια επιβεβαίωση εκείνου που όλοι γνωρίζουμε, ότι η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει εκδοθεί.

Όμως, κύριε Αναπληρωτή Υπουργέ της Δικαιοσύνης, ως πρώην κορυφαίος δικαστικός λειτουργός της χώρας θα έπρεπε να γνωρίζετε -και το γνωρίζετε, είμαι βέβαιος- ότι για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος με αίτημα των ενδιαφερόμενων πλευρών προς τον Πρόεδρο και τον εισηγητή του αρμοδίου τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, η καθαρογραφή της απόφασης, για την οποία συζητάμε και για την οποία δίνεται η παράταση, θα μπορούσε να είχε γίνει σε συντομότερο χρόνο.

Δεν έχει χαρακτήρα γραφειοκρατικό η παρέμβασή μου και οι παρατηρήσεις μου αυτές, κύριε Υπουργέ. Πρέπει να γνωρίζετε ότι τα τελευταία χρόνια με την επέλαση του λαϊκισμού στη χώρα μας τόσο στην κοινωνία, αλλά ακόμα και εντός του Κοινοβουλίου, υπάρχουν δυνάμεις που αναζητούν ευκαιρίες, προκειμένου να πλήξουν το κύρος και να αμαυρώσουν την εικόνα του κοινοβουλευτισμού μας, του πολιτεύματός μας και εν τέλει της ίδιας της δημοκρατίας. Και το Κοινοβούλιο θα πρέπει να αυτοπροστατεύεται με τις ανάλογες κινήσεις και τις ανάλογες ενέργειες. Εν τέλει, έχει μεγάλη σημασία το τι ψηφίζουμε, αλλά εξίσου σημαντικό είναι και το τι εικόνα εκπέμπεται προς την κοινωνία, για τους λόγους που προανέφερα.

Είπατε στην επιτροπή, κύριε Αναπληρωτή Υπουργέ Δικαιοσύνης, ότι ελπίζετε να μην χρειαστεί νέα παράταση εξαιτίας του γεγονότος ότι συμπύπτει το τέλος της προθεσμίας με την τροπολογία στις 13 Απριλίου. Είναι οι ημέρες του Πάσχα, το γνωρίζουμε. Είναι Μεγάλη Τετάρτη 13 Απριλίου, 16 Απριλίου είναι το Πάσχα και ευχόμαστε κι εμείς να μην χρειαστεί να δοθεί νέα παράταση.

Εκείνο, όμως, που πρέπει να καταστεί σαφές προς πάσα κατεύθυνση είναι ότι αυτή η παράταση, η υπερβολική κατά την άποψή μας, για την κατάθεση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης δεν είναι ούτε αίτημα ούτε απαίτηση του πολιτικού κόσμου. Το είπατε βεβαίως στην επιτροπή ότι πρέπει να γίνει πιο ξεκάθαρο για λόγους προστασίας της εικόνας του πολιτεύματος και της ίδιας της δημοκρατίας.

Εν τέλει, θα ψηφίσουμε την τροπολογία, κύριε Πρόεδρε, γιατί εμείς ως Νέα Δημοκρατία πιστεύουμε ότι σε ζητήματα διαφάνειας της λειτουργίας του πολιτεύματός μας πρέπει εκτός από την εποικοδομητική κριτική να επικρατεί και πνεύμα συναίνεσης, ακριβώς, γι' αυτούς τους λόγους, για να προστατεύεται η εικόνα του πολιτεύματος, του κοινοβουλευτισμού και της δημοκρατίας μας.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο επιφυλαχθείς κ. Κατωτής και μετά θα πάρουν τον λόγο η κ. Τριανταφύλλου, ο κ. Ξυδάκης και ο κ. Κωνσταντίνου. Και στο τέλος η κυρία Υπουργός.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Θα ήθελα τον λόγο, κύριε Πρόεδρε, γιατί έχει γίνει μία παρα-

νότηση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Μισό λεπτό, κύριε Κατσώτη, για να παρέμβει ο κύριος Υπουργός για ένα λεπτό.

Έχετε τον λόγο, κύριε Υπουργέ.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Ευχαριστώ.

Πρόκειται περί διευκρίνισης αυτό που θα πω. Δεν θέλω να πω ότι δεν καταλάβατε. Μάλλον εγώ δεν είχα εκφραστεί σωστά και έχει γίνει κάποια παρανόηση. Επαναλαμβάνω, εγώ ίσως δεν εκφράστηκα καλά. Εγώ δεν είπα ότι αν χρειαστεί, θα δώσουμε λόγω Πάσχα κατ' αρχάς. Είπα ότι ίσως να χρειαστεί, αν αργήσει η καθαρογραφή.

Η έκδοση της απόφασης θα βγει από το Σ.τ.Ε., αλλά όλοι ξέρουμε ότι το Σ.τ.Ε. μερικές φορές, και τώρα τελευταία, καθυστερεί πάρα πολύ στην καθαρογραφή. Το να έχουμε μόνο διαρροή της απόφασης, όπως συνήθως γίνεται σε μερικά ανώτατα δικαστήρια χωρίς να έχουμε το σκεπτικό, όπως καταλαβαίνετε, δεν διευκολύνει κανέναν. Το Σ.τ.Ε. δεν έχει αποφασίσει ακόμα. Έχει όμως αναστολή κατάθεσης. Πρέπει να το εξηγήσουμε κι αυτό. Απόφαση δεν έχουμε ακόμα, την περιμένουμε.

Κατέστησα σαφές και στην επιτροπή και το ξαναλέω και θα το πω και όσες φορές χρειαστεί ακόμα ότι ο πολιτικός κόσμος ευχαρίστως υποβάλλει πόθεν έσχες. Κάποιες τάξεις -και μάλιστα κράτησα μια επιφύλαξη και λόγω της παλιάς μου ιδιότητας, διότι δεν ήθελα να στραφω κατά παλιών μου συναδέλφων- δείχνουν μια υπερβολική ευαισθησία για τα προσωπικά τους δεδομένα, παρ' ότι μέχρι τώρα υπέβαλαν γραπτώς πόθεν έσχες και δεν υπήρξε κανένα θέμα. Και επισημαίνω ότι για αυτές τις κατηγορίες που προσέφυγαν στο Σ.τ.Ε. και προσέβαλαν την κοινή υπουργική απόφαση δεν υπάρχει ανάρτηση στο διαδίκτυο. Άρα, είναι αδικαιολόγητες οι ανησυχίες τους.

Απέφυγα να μεγεθύνω το θέμα λόγω της παλιάς μου ιδιότητας, γιατί δεν ήθελα να φανώ ότι αντιπαράθεμαι στους παλιούς μου συναδέλφους, όμως κατέστησα σαφές και το ξανακαθιστώ ότι ο πολιτικός κόσμος δεν είχε καμμία αντίρρηση. Ο πολιτικός κόσμος, τα μέρη του Κοινοβουλίου, οι πολιτικοί υποβάλλουν ευχαρίστως και δεν υπέβαλαν καμμία αντίρρηση. Είναι στη διαφάνεια και είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν στην προσπάθεια αυτή. Αυτοί που καθυστερούν την ηλεκτρονική υποβολή είναι άλλοι εκτός πολιτικού κόσμου. Μαθαίνω ότι θα επακολουθήσουν και οι καναλάρχες. Δεν θέλω να κάνω εγώ συνδυασμό δικαστών και καναλάρχων. Θέλω να πιστεύω ότι είναι διαφορετικά τα κίνητρα.

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι η παράταση δόθηκε μόνον και μόνον γιατί εκκρεμεί έκδοση απόφασης, όχι καθαρογραφή, για να γίνει σαφές αυτό. Δεν έχει καν έκδοση απόφασης. Προσωρινή διαταγή έχει δώσει μόνον το Σ.τ.Ε. και αναστολή.

Άρα, στο τρίμηνο που είπα θεωρώ ότι είναι λογικό για τα ελληνικά δεδομένα να εκδοθεί η απόφαση και να καθαρογραφτεί. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Ακολουθεί ο συνάδελφος κ. Κατσώτης που έχει επιφυλαχθεί και μετά τον λόγο έχει ο κ. Ξυδάκης, η κ. Τριανταφύλλου, ο κ. Κωνσταντινόπουλος, ο κ. Τζαβάρας και κλείνει η κυρία Υπουργός.

Κύριε Κατσώτη, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Όσον αφορά την τροπολογία κρατήσαμε βέβαια επιφύλαξη. Φαίνεται εδώ η Κυβέρνηση έρχεται κατά περίπτωση να εφαρμόσει μια απόφαση του ΣτΕ που μιλάει για αναστολή κατάθεσης του πόθεν έσχες.

Και με την απόφαση αυτή, η οποία δεν έχει ακόμα καθαρογραφεί -όπως λένε-, έρχεστε να υλοποιήσετε την απόφαση αυτήν.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Δεν έχει δικαστεί.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Δεν έχει δικαστεί. Έχει δοθεί, όμως, προσωρινή διαταγή. Αυτό λέμε. Προσωρινή διαταγή.

Με αυτή, λοιπόν, την παράταση έρχεστε να υλοποιήσετε μια προσωρινή διαταγή του Συμβουλίου της Επικρατείας. Άλλες, όμως, αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας που αφορούν,

αν θέλετε, μισθούς εργαζομένων ή δικαιώνουν εργαζομένους, δεν έρχεστε να τις υλοποιήσετε εδώ, όπως κάνετε με αυτό το θέμα του «πόθεν έσχες», που όντως είναι αιτήματα συγκεκριμένων ομάδων που είναι υπόχρεοι κατάθεσης του «πόθεν έσχες». Δεν αφορά διευκόλυνση εργαζομένων και άλλων λαϊκών στρωμάτων.

Εμείς με αυτή τη λογική ψηφίζουμε «παρών» σε αυτήν τη συγκεκριμένη τροπολογία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ο κ. Ξυδάκης έχει τον λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έγινε μια σχετικά ικανοποιητική συζήτηση στην επιτροπή για την τροπολογία που έφερε ο Υπουργός. Από την πρώτη στιγμή είπαμε να διευκολύνουμε να δοθεί μια παράταση για πρακτικούς ουσιαστικούς λόγους, αλλά και για ουσιαστικούς πολιτικούς λόγους.

Άκουσα τον κ. Κατσώτη. Δεν έχει ληφθεί απόφαση. Το διευκρίνισε ο Υπουργός. Η προσωρινή διαταγή δεν είναι δικαστική απόφαση. Είναι ένα είδος ασφαλιστικών μέτρων. Θα δοθεί. Υπάρχει μια αργή διαδικασία. Ωσπου να βγει, όμως, αυτή η απόφαση και ώσπου να καθαρογραφεί -προσωπικά δεν κατάλαβα ποτέ τι σημαίνει «να καθαρογραφεί» στα δικαστικά στην εποχή των υπολογιστών τουλάχιστον, δεν είμαστε στην εποχή του Μπουμπάρ και Πεκισέ, που αντέγραφαν με μολύβι και έβγηναν με σανδαράχη-, θα δημιουργηθεί μια διαταραχή της ισονομίας και της ισοπολιτείας. Κάποιες επαγγελματικές ομάδες και οι Βουλευτές -που δεν είναι επαγγελματική ομάδα, αλλά εκπροσωπούν τον πολιτικό κόσμο-, θα έχουν υποβάλλει και οι δικαστές θα είναι εκτός. Αυτό δημιουργεί ένα πρόβλημα. Η παράταση διευκολύνει, ώστε και ο πολιτικός κόσμος και η δικαστική εξουσία και οι υπόχρεοι επαγγελματικές ομάδες στην υποβολή δηλώσεων, να πάνε όλοι μαζί. Δημιουργεί ένα ομοιογενές περιβάλλον.

Από την άλλη μεριά, ακούμε τις αιτιάσεις ή την δυσπιστία που εκφράζουν οι δικαστές και νομίζω ότι στο διάστημα αυτό θα μπορέσουν να δοθούν και κάποιες αναγκαίες διευκρινήσεις και διασφαλίσεις. Αν δεν πιστεύουν οι κρατικοί λειτουργοί, όπως είναι οι δικαστές, στην αξιοπιστία των συστημάτων του κράτους, δηλαδή στην ηλεκτρονική εφαρμογή, πρέπει να το δούμε αυτό. Πρέπει να δούμε αν οι διασφαλίσεις, οι κρυπτογραφήσεις και η ασφάλεια του συστήματος είναι εφάμιλλη των συστημάτων της εφορίας, του Υπουργείου Οικονομικών, των συστημάτων των τραπεζών. Εμπιστευόμαστε όλα τα προσωπικά μας δεδομένα σε διάφορα ηλεκτρονικά συστήματα.

Θα πρέπει, λοιπόν, να δούμε αν είναι εφάμιλλη αυτή η ασφάλεια του συστήματος. Διότι αν είναι, έχει τελειώσει η συζήτηση. Ούτε δημοσιεύονται ούτε αναρτώνται και κανείς δεν παίρνει χαμπάρι. Των Βουλευτών που αναρτώνται, δεν αναρτώνται ούτε οι διευθύνσεις ακινήτων. Δεν υπάρχει τίποτα. Φοβούνται τον ανθρωπίνο παράγοντα, αν κάποιος θα διαρρεύσει, θα διοχετεύσουν στοιχεία; Αυτό είναι, όμως, προκαταβολική δυσπιστία και καχυποψία έναντι του συνολικού πολιτειακού συστήματος.

Πρέπει, λοιπόν, εμείς ως Βουλευτές, που είμαστε αιρετοί, να διασφαλίσουμε ότι θα υπάρχουν ασφαλείς διαδικασίες, ότι θα υπάρχει εμπιστοσύνη σε αυτούς τους θεσμούς και να δώσουμε ένα μήνυμα στους πολίτες που μας παρακολουθούν. Οι πολίτες παρακολουθούν. Μας έχουν στο μικροσκόπιο. Θα πρέπει όλα να γίνονται διαφανή.

Από εκεί και πέρα, στο τεχνικό μέρος, έχουν ακουστεί -και στον Τύπο τώρα-, ότι είναι μια χρονοβόρα διαδικασία, ότι είναι δύσκολη. Ωραία. Αυτά έχουμε ένα μικρό περιθώριο να τα δούμε, να τα βελτιώσουμε. Ωστόσο, η ψηφιοποίηση της διαδικασίας, ακόμη κι αν είναι κοπιώδης και χρονοβόρα, από τη φετινή χρονιά, δημιουργεί μια ψηφιακή βάση δεδομένων. Από εκεί και πέρα, θα έχουμε πάρα πολλά εργαλεία στη διάθεσή μας, ώστε να γίνονται και επιλεκτικοί έλεγχοι και διασταυρώσεις και χρήση, πάντα, βέβαια, με γνώμονα την ασφάλεια και τη διασφάλιση του προσωπικού απορρήτου. Είμαστε υπέρ αυτού.

Από εκεί και πέρα, νομίζω ότι είναι ένα βήμα. Είναι ένα βήμα. Στο «πόθεν έσχες» το γραπτό, όπως υπεβállετο, υπήρχε ποικιλομορφία. Και εκτός των δημοσιεύσεων των Βουλευτών και

Υπουργών, στα υπόλοιπα γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι δεκάδες χιλιάδες ή εκατοντάδες χιλιάδες φάκελοι από τις δηλώσεις βρίσκονται σε κάποιες αποθήκες δημοσίων υπηρεσιών και της Αντιεισαγγελίας. Ουσιαστικά γίνεται η ενέργεια, αλλά δεν είναι δυνατόν και δεν γίνεται ουδείς έλεγχος.

Περιμένουμε, λοιπόν, να δείξουμε αυτή την εμπιστοσύνη, περιμένουμε κριτική και βελτιώσεις γι' αυτό το σύστημα και να δούμε τι θα γίνει μέχρι το τέλος της προθεσμίας. Νομίζω ότι μόνο βελτιωτικά βήματα μπορούν να γίνουν.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Η κ. Τριανταφύλλου έχει τον λόγο.

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Δεν θα χρειαστώ όλο τον χρόνο.

Είπε ο κ. Ξυδάκης, είπαμε και στην επιτροπή, ότι παρέχουμε τη διευκόλυνση -αν και εκφράσαμε σκέψεις- όχι μόνο γιατί βάλλεται μία διαδικασία, όχι μόνο γιατί βάλλεται ευθέως μία ανεξάρτητη αρχή, αλλά υπάρχουν προβληματισμοί για την ίδια τη Βουλή και τη λειτουργία της. Επομένως, θεωρούμε ότι η παράταση συμβάλλει στην ισοπολιτεία και βέβαια θεωρούμε και εμμένουμε στην απόφαση για διαφάνεια. Η Κυβέρνηση αυτή έχει πάρει απόφαση για σύγκρουση με τη φαυλότητα κόντρα στην επέλαση της πελατοκρατείας η οποία υπήρξε όλα τα προηγούμενα χρόνια, με προεξάρχοντες τα δύο κόμματα που κυβέρνησαν αυτό τον τόπο κυρίως από τη Μεταπολίτευση και μετά.

Θα τελειώσω, κάνοντας μόνο μία μικρή μνεία στην ίδια την κύρωση. Η αναγκαιότητα εθνικού κεντρικού σχεδιασμού, την οποία αναφέραμε και στην επιτροπή και στην εισήγησή μας και στον τομέα του τουρισμού, όχι μόνο γίνεται αντιληπτή από το Υπουργείο Τουρισμού, αλλά υπάρχουν συγκεκριμένες προσπάθειες και ενέργειες από την τωρινή ηγεσία της Υπουργού και του Υπουργείου γενικότερα, οι οποίες θεραπεύουν τις παθογένειες του παρελθόντος.

Δεν θέλω να επεκταθώ. Θα αναφέρω μόνο ένα μικρό παράδειγμα. Είχαμε αναφέρει ως πολύ σημαντική παθογένεια -όχι, όμως, ως τη σημαντικότερη- τη μεσαία και μικρή τουριστική επιχείρηση η οποία πραγματικά καταστράφηκε. Υπάρχουν συγκεκριμένες ενέργειες απ' αυτή την Κυβέρνηση και απ' αυτή την ηγεσία του Υπουργείου Τουρισμού, που στηρίζουν τη μικρή και μεσαία επιχειρηματική, τουριστική επιχείρηση. Από κει και πέρα, υπάρχουν πάρα πολλά ζητήματα που πρέπει να γίνουν.

Πράγματι ο τουρισμός είναι κοινωνικό αγαθό. Ωστόσο, δεν είναι κοινωνικός όλος ο λαός. Πρέπει να γίνουν προσπάθειες προς αυτό. Πρέπει να γίνουν πολλές προσπάθειες, σε σχέση με τα εργασιακά. Είμαστε σίγουροι ότι και η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Τουρισμού θα εργαστούν με πολύ μεγάλη αυταπάρνηση πάνω σε αυτό.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις».

Τον λόγο έχει ο κ. Κωνσταντίνου Πούλος.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Άκουσα τη συνάδελφο -και βλέποντας στα υπουργικά έδρανα- αυτό για την κοινοκρατία των προηγούμενων ετών, νόμιζα ότι το είπε για τον κύριο Υπουργό, ο οποίος συμμετείχε και σε άλλες κυβερνήσεις των προηγούμενων ετών. Νομίζω, όμως, ότι δεν είχε δει τα υπουργικά έδρανα.

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Απλά έχουμε άλλη άποψη για την πολιτική.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Θέλω να σας πω ότι οι κυβερνήσεις κρίνονται κυρίως από το αν έχουν μάθει από τα λάθη του παρελθόντος και από το αν συνεχίζουν τα ίδια λάθη - αυτό είναι το βασικό- δηλαδή αν μέσα απ' όλη αυτή τη διαδικασία

η Κυβέρνηση μπορεί να προχωρήσει και να δώσει στους πολίτες ουσιαστική λύση στα θέματα τα οποία συζητάμε.

Εμείς είπαμε πρώτοι στην επιτροπή -και ρωτήσαμε τον Υπουργό και ήταν πολύ ξεκάθαρος, για να είμαστε απόλυτα ειλικρινείς- ότι θα πρέπει να γνωρίζουν οι πολίτες πως αυτό το θέμα δεν ήλθε από τα κόμματα, από τον πολιτικό κόσμο. Ο Υπουργός ήταν πάρα πολύ ξεκάθαρος σε αυτό. Υπάρχει μία απόφαση, υπάρχουν διαδικασίες στο Συμβούλιο της Επικρατείας για τις οποίες δεν μπορεί να είμαστε α λα καρτ, μία να τις σεβόμαστε και μία να μην τις σεβόμαστε. Δεν μπαίνω τώρα στη λογική αν χρειάζεται ένας μήνας, δύο μήνες, τρεις μήνες. Όμως, υπάρχει ένα θέμα, το οποίο πρέπει να δει το Συμβούλιο της Επικρατείας και όλοι οι θεσμοί.

Σε αυτή την προσπάθεια που γίνεται για τη διαφάνεια, δεν μπορεί να υπάρχουν δύο και τρεις κατηγορίες. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν αστυνομικοί, γιατροί, πολιτικοί -πρώτα απ' όλα πρέπει εμείς δικαστικοί, καναλάρχες κλπ., οι οποίοι πρέπει να αντιμετωπίζονται επί ίσους όρους.

Κατανοώ ότι πρέπει να διασφαλίζονται -και είναι ευθύνη της πολιτείας- τα στοιχεία αυτά, τα οποία δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται από οποιονδήποτε. Από εκεί και πέρα, όμως, πρέπει όλοι να είναι επί ίσους όρους. Δηλαδή, από τον αστυνομικό μέχρι τον Πρωθυπουργό, από τον δικαστή μέχρι τον καναλάρχη πρέπει η πολιτεία να τους αντιμετωπίζει το ίδιο.

Για αυτό από την πρώτη στιγμή δεν είχαμε καμμία επιφύλαξη και είπαμε «ναι» στην παράταση. Θα τη δείτε ανάλογα και με το πώς θα πάει η διαδικασία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Όμως, όλος ο πολιτικός κόσμος, όλα τα δημοκρατικά κόμματα πρέπει να στείλουμε το μήνυμα ότι όλοι πρέπει να καταθέτουν το «πόθεν έσχες» τους. Θα πρέπει να υπάρχει διασφάλιση από μέρους της πολιτείας, αλλά κανένας δεν μπορεί να λειτουργεί υπό άλλο καθεστώς.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Τζαβάρας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, πράγματι διαπιστώνουμε σήμερα ότι η Κυβέρνηση -και από ό,τι φαίνεται και η πλειοψηφία- έχει την τάση να αποφεύγει την κανονιστική προσέγγιση της πραγματικότητας, την οποία καλούμεθα και με τη συγκεκριμένη τροπολογία να ρυθμίσουμε ως Βουλή. Περιορίζεται ή αρέσκειται -θα έλεγα- σε μια φανταστική ανάδειξη ή προβολή κάποιων θεμάτων, τα οποία δεν έχουν καμμία σχέση με αυτό που είναι σήμερα το πρόβλημα.

Το λέω, δε, αυτό, παίρνοντας αφορμή και από τα λόγια που απεύθυνε προηγουμένως στο Σώμα ο ίδιος ο Πρόεδρος της Βουλής. Θέλω να πιστεύω ότι αυτά που είπε περί της «αρμοδιότητας» της Κυβέρνησης ουσιαστικά να νομοθετεί και της Βουλής να έχει συνοδευτικό ρόλο -θέλω να πιστεύω, επαναλαμβάνω- μάλλον απέδιδαν μια πιο ευρεία αντίληψη για τα ζητήματα που πραγματικά έχουν καταντήσει να είναι μια ρουτίνα, όπως είπα.

Εν πάση περιπτώσει, εκτός από τη φανταστική προβολή διαφόρων αιτημάτων και εκτός από την προσχώρηση σε αυτό που θα λέγαμε «κανονιστικό ρόλο των πραγμάτων», δηλαδή να ερχόμαστε μονίμως ασθμαίνοντας και να νομοθετούμε, γιατί τα πράγματα έχουν εξελιχθεί σε τέτοιο βαθμό και σε τέτοια έκταση ώστε να μας επιβάλουν έναν συγκεκριμένο τρόπο αντιμετώπισης νομοθετικής, υπάρχει -όπως προείπα- και ο κανονιστικός τρόπος προσέγγισης των ζητημάτων.

Έτσι, λοιπόν, εδώ -και απευθύνομαι στον κύριο Αναπληρωτή Υπουργό- και ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και η Κυβέρνηση, είχαν όλη την άνεση σε πολύ πιο ευθετότερο χρόνο να αντιμετωπίσουν το ζήτημα το οποίο σήμερα με τη συγκεκριμένη τροπολογία μας καλούν να ρυθμίσουμε, όταν από τον Μάιο του 2015 -αν δεν απαιτώμαι πρέπει να ήταν στις 12 Μαΐου του 2015- αν δεν απαιτώμαι ευρωβουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ κατέθεσε σχετικό ερώτημα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τα ζητήματα του ηλεκτρονικού «πόθεν έσχες» και του περιουσιολογίου. Και εκεί από τον αρμόδιο Επίτροπο, τον κ. Μοσκοβισί, έλαβε μια απάντηση στην οποία εμπεριέχεται ακριβώς και η δυσκολία με την οποία σήμερα -ή τουλάχιστον σε πολύ ευθετότερο χρόνο, όπως σας είπα- είχε την υποχρέωση η Βουλή να αναμετρηθεί. Και αυτή η δυσκολία έχει

να κάνει με το γεγονός να μην ότι είναι αναγκαία η λειτουργία του ηλεκτρονικού «πόθεν έσχες», αλλά πάντα με τον σεβασμό των αρχών της εμπιστευτικότητας και της ιδιωτικότητας. Αυτά ακριβώς έχει πει και έχει γνωμοδοτήσει και η αρμόδια Αρχή Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων.

Άρα, σήμερα όταν καλούμε να παρατείνουμε, ουσιαστικά, δηλαδή, να συνενώσουμε στην αδυναμία της Κυβέρνησης να οργανώσει, να λειτουργήσει και να εφαρμόσει ένα σύστημα που διασφαλίζει τη διαφάνεια στο δημόσιο χώρο, ουσιαστικά ομολογούμε ότι η Κυβέρνηση δεν ανταποκρίθηκε στην υποχρέωση που έχει αναλάβει και κυρίως -για να απαντήσω και στην κ. συνάδελφο- που όλο απέχει από το να έχει με σοβαρό τρόπο την ικανότητα να αντιμετωπίσει τις δεσμεύσεις της, αυτή, δηλαδή, που την έχουν κάνει να βαυκαλίζεται ότι δήθεν αυτή για πρώτη φορά στην Ελλάδα υποστηρίζει πρακτικά και αποτελεσματικά τη διαφάνεια.

Γι' αυτό, λοιπόν, η συναίνεση της Νέας Δημοκρατίας έχει τον εξής απλό χαρακτήρα και περιλαμβάνει το εξής σαφές νόημα: Συμφωνούμε σε αυτήν την παράταση, γιατί, ακριβώς, εμείς πρώτοι είμαστε εκείνοι που έχουμε αναγνωρίσει και έχουμε αναγάγει σε πρώτιστο ζήτημα και αίτημα του δημόσιου βίου την προληπτική δράση της διοίκησης και όλων των πολιτειακών θεσμών για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Προνομιακό, δε, μέσο σε αυτόν τον αγώνα, είναι το «πόθεν έσχες» και κυρίως κάθε μέτρο που αφορά την εμπέδωση της διαφάνειας.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ο συνάδελφος, κ. Ψαριανός -τελευταίος ομιλητής- έχει τον λόγο τώρα και η Υπουργός αμέσως μετά.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

Ορίστε, κύριε Ψαριανέ.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Επί της ουσίας, δεν θα ήθελα να μπω στο ζήτημα αυτό. Ως Ποτάμι και ως άνθρωπος είμαστε και είμαι υπέρ κάθε προσπάθειας εκσυγχρονισμού και βελτίωσης του συστήματος σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς. Σε όποιον εκσυγχρονισμό, εξευρωπαϊσμό, σε οποιοδήποτε πράγμα θεσμοθετείται και με το οποίο φεύγουμε από τα καθιερωμένα και από αυτά που ως τώρα κάναμε και από αυτά που συμπεριφερόμασταν και τις πρακτικές που είχαμε ως τώρα, είμαστε πάντα σύμφωνοι και ψηφίζουμε. Είμαστε οι πρώτοι που τα ζητάμε κιόλας.

Επί της ουσίας, λοιπόν, στην ψηφιοποίηση του «πόθεν έσχες» και σε όλα αυτά τα πράγματα, συμφωνούμε και υπερθεματίζουμε. Όμως, θέλω να σας πω ότι εάν γινόταν μια συζήτηση για αυτά τα θέματα αποκλειστικά με ένα νομοσχέδιο αναλυτικό, θα είχαμε όλοι την ευκαιρία να συζητήσουμε εκτενώς και να πούμε πού συμφωνούμε, πού διαφωνούμε και τι τροπολογίες προτείνουμε επί του θέματος. Όταν, όμως, από σύστημα έρχονται τέτοιες τροπολογίες πολύ σοβαρές -όπως τώρα που λείπει για αναβολή και παράταση θητειών και αναβολή στην ψηφιοποίηση κλπ.- αυτά τα πράγματα -επί της ουσίας, ξαναλέω- μας καθηλώνουν σε αυτό που είμαστε. Αυτή η συζήτηση πρέπει να γίνεται επί της ουσίας, σε συγκεκριμένο χρόνο, με προκαθορισμένη ημερήσια διάταξη, σε ένα νομοσχέδιο που θα ρυθμίζει πάρα πολύ σοβαρά τέτοια θέματα.

Αντίθετα, και αυτή η Κυβέρνηση, σε πολλαπλάσιο βαθμό από τις προηγούμενες κυβερνήσεις, τσοντάρει τροπολογίες σε συμβάσεις με τη Ζιμπάμπουε, σε συμβάσεις με άλλες χώρες για θέματα συμπεριφοράς των κολεοπτέρων. Σε οτιδήποτε μας κατέβει και όταν συζητάμε οποιαδήποτε σύμβαση, τσοντάρουμε πάρα πολύ σοβαρές τροπολογίες για πάρα πολύ σοβαρά θέματα που απασχολούν τη χώρα.

Αυτή η πρακτική είναι καταδικαστέα 100%. Πρέπει να σταματήσει. Εάν βάλαμε επείγοντως και εκτάκτως κάτι που πρέπει να γίνει μεθαύριο και μία φορά στις είκοσι αναγκάζομασταν να βάλουμε ένα τέτοιο θέμα, να το συζητήσουμε. Κατ' εξαίρεση, δηλαδή, και εκτάκτως. Εάν, όμως, αυτό το κάνουμε «συστηματικά», επειδή έτσι μας βολεύει και επειδή θέλουμε να κάνουμε διάφορες τακτοποιήσεις ή να αναβάλλουμε πράγματα ή διάφορα

πράγματα να τα κάνουμε γαργάρα -κατά το κοινώς λεγόμενο- αυτή η πρακτική είναι άθλια. Δεν μπορεί σε κάθε συζήτηση στη Βουλή να τσοντάρουμε διακόσιες πενήντα τροπολογίες σε πάρα πολύ σοβαρά ζητήματα.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, σε κάποια θέματα επί της ουσίας θα συμφωνούσαμε και θα ψηφίζαμε και με τα δύο χέρια. Όμως, σε αναβολές και παρατάσεις και «άσε και να το δούμε αργότερα» διαφωνούμε τελείως. Επειδή, όμως, αυτή η πρακτική μας έχει γίνει συνήθεια, στην καθημερινότητά μας, δηλαδή, να τσοντάρουμε τροπολογίες σε διάφορα δευτερεύοντα νομοσχέδια ή κυρώσεις, για αυτόν τον λόγο δεν θα ψηφίσουμε, θα μείνουμε στο «παρών».

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για ένα λεπτό μόνο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Θα ήθελα να πω στον κ. Ψαριανό ότι για το σοβαρό θέμα της ψηφιοποίησης έγινε συζήτηση στην Βουλή και ψηφίστηκε και είχατε ψηφίσει και «παρών» προς τιμήν σας.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Μιλάμε για την τροπολογία.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Η τροπολογία ήταν ένα έκτακτο γεγονός που προέκυψε. Στις 19 Δεκεμβρίου θεωρήθηκε και στις 21 Δεκεμβρίου εκδόθηκε η προσωρινή διαταγή του Σ.τ.Ε., μετά από προσφυγή των δικαστών που έλεγε να ανασταλεί η υποβολή τους και όχι η ψηφιοποίηση. Η ψηφιοποίηση συνεχίζεται κανονικά.

Επομένως, και το Ποτάμι είχε ψηφίσει σε μια όντως εμπεριστατωμένη συζήτηση και στις επιτροπές και εδώ την ψηφιοποίησε. Άρα, θεωρώ ότι είναι ικανοποιητική.

Τώρα σε αυτά που είπε ο κ. Τζαβάρας, θα ομολογήσω ότι γενικά έχω -και να με συγχωρήσουν οι γιατροί- μια απέχθεια στους γιατρούς. Ίσως επειδή φοβάμαι ότι αν πάω θα μου βρουν πάρα πολλά. Τώρα, όμως, που θα φύγω, θα πάω στον γιατρό οπωσδήποτε, διότι έχω μια αδυναμία κατανόησης σήμερα. Δεν κατάλαβα καλά τι είπε ο κ. Τζαβάρας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Θα σας εξηγήσω.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Να μου εξηγήσετε, αλλά φοβάμαι πως δεν θα καταλάβω, γιατί έχω...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Σας έχω κάνει μια ερώτηση, κύριε Υπουργέ, αφού θέλετε να σας εξηγήσω...

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Γιατί με διακόπτετε; Γιατί με διακόπτετε, κύριε Τζαβάρα; Θέλετε να επιτείνετε τη σύγχυση μου; Εγώ ομολόγησα ότι δεν νιώθω καλά και ότι θα πάω στον γιατρό.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Το ότι είστε μονίμως σε σύγχυση, το έχω καταλάβει.

Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε επί του Κανονισμού;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Τζαβάρα, σας παρακαλώ. Αφήστε να ολοκληρώσει ο Υπουργός.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Μα, απευθύνεται προσωπικά σε εμένα, χωρίς να έχει δικαίωμα και ενοχλείται που τον διακόπτω.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Είναι προφανές ότι θα ζητήσετε τον λόγο επί προσωπικού μετά, ο οποίος και θα σας δοθεί.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Έχει μια εμμονή με το πρόσωπό μου.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Δεν απευθύνθηκα σε εσάς.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Υπάρχει και ο Κανονισμός. Υπάρχει το άρθρο 64 του Κανονισμού. Διαβάστε το και θα δείτε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Τζαβάρα, θα σας δώσω τον λόγο επί προσωπικού μετά.

Κύριε Υπουργέ, συνεχίστε, σας παρακαλώ.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Εγώ δεν έχω τίποτα με τον κ. Τζαβάρα, ούτε προσωπικό, ούτε τίποτα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Ούτε κι εγώ.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Απλώς ομολόγησα με θάρρος ότι δεν κατάλαβα. Αυτό δεν είναι κακό.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Όχι καθόλου κακό.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Τον εαυτό μου θίγω, ότι έχω μια αδυναμία συγκέντρωσης. Και μάλιστα είπα, ότι θα πάω και στους γιατρούς. Τι άλλο να κάνω; Θέλω να πω, λοιπόν, στον κ. Τζαβάρα αυτά που είπα και στον κ. Ψαριανό, ότι η τροπολογία που κατατέθηκε ήταν αδήριτη ανάγκη μετά την εξέλιξη και την προσφυγή. Δεν είχε τεθεί θέμα, ούτε πάμε να μπαλώσουμε τίποτα, ούτε πάμε να κρύψουμε τίποτα.

Όσο για την διαφάνεια, κύριε Τζαβάρα, θέλω να σας ρωτήσω: Θυμάστε τι είχατε ψηφίσει στην ψηφιοποίηση σε αντίθεση με το Ποτάμι;

Θα σταματήσω εδώ, αλλά είμαι στην διάθεση οποιουδήποτε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Τζαβάρα, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Το ότι δεν καταλαβαίνει ο κύριος Υπουργός είναι δικό του πρόβλημα.

Εγώ, όμως, επιμένω να λέω με σαφήνεια, ότι εδώ και αρκετούς μήνες -και το ξέρει πολύ καλά ο κύριος Υπουργός- έχω καταθέσει ως Βουλευτής, στα πλαίσια του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, ερώτηση συγκεκριμένη και τον έχω ειδοποιήσει ότι επειδή δεν έχει γίνει ακόμα τίποτα -πριν από πέντε έξι μήνες- προσέξτε γιατί θα βρεθείτε στην ανάγκη να μην ανταποκριθείτε στις υποχρεώσεις που έχετε, εάν δεν έχετε λάβει και υπόψη σας τα καινούργια δεδομένα που έχουν προκύψει από την γνωμοδότηση της αρμόδιας αρχής, αλλά και από αυτά που είχα την τιμή προηγουμένων να αναφέρω στο Σώμα.

Το λέω, λοιπόν, αυτό γιατί προφανώς δεν τις επεξεργάζεται ο ίδιος ο Αναπληρωτής Υπουργός τις απαντήσεις που δίνει και τον δικαιολογώ. Ενδεχομένως έχει φόρτο εργασίας, υπάρχει το Γραφείο του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου στο Υπουργείο. Και φαίνεται πως μάλλον ο κύριος Αναπληρωτής Υπουργός απλώς υπογράφει. Καλά κάνει. Δικαίωμα του είναι. Και αφού τον εμπιστεύονται, ας εξακολουθήσει να το κάνει.

Θα μου επιτρέψετε όμως, κύριε Πρόεδρε, να πω ότι από μέρους των Υπουργών συστηματικά παραβιάζεται ο Κανονισμός.

Κατά παράβαση, λοιπόν, του άρθρου 66 του Κανονισμού της Βουλής, όπου απαγορεύεται απευθυνόμενος ομιλητής προς το Κοινοβούλιο να αναφέρεται σε πρόσωπο, αλλά μόνο στο Σώμα γενικά, απευθύνθηκε προσωπικά σε εμένα.

Κι επειδή του απάντησα, ενοχλήθηκε γιατί τον διέκοψα. Εγώ δεν έχω κανέναν λόγο, αφού θέλει να κάνουμε ζωντανό διάλογο, γιατί αυτή είναι και η ουσία της δημοκρατίας. Η ουσία της δημοκρατίας στηρίζεται στην προφορικότητα, στην αμεσότητα δηλαδή που προκύπτει απ' αυτήν την προφορικότητα και που επιτρέπει σε αυτόν που μιλάει να απευθύνεται κατά πρόσωπο σε εκείνον από τον οποίο περιμένει απάντηση. Άρα, λοιπόν, μην ενοχλείστε, κύριε Υπουργέ. Αυτή είναι η δημοκρατία. Αν δεν την αντέχετε, τουλάχιστον σεβαστείτε τον Κανονισμό.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** ... (δεν ακούστηκε)

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Μη σχολιάζετε, κυρία Υπουργέ. Εδώ είναι Βουλή. Ενδεχομένως, γι' αυτό έκανα αναφορά στα λόγια του Προέδρου. Πράγματι έχετε ξεθαρρέψει. Κι έχετε ξεθαρρέψει γιατί; Διότι αγνοείτε ότι εδώ σε αυτήν την Αίθουσα ασκείται κατά τρόπο πραγματικό και συμβολικό η λαϊκή κυριαρχία. Και αυτή η λαϊκή κυριαρχία ασκείται με βάση την αρχή της αντιπροσώπευσης που συνδέει τον λαό με εμάς και όχι βέβαια με την Κυβέρνηση, η οποία κυβερνάει γιατί έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Αυτά είναι πάγιες αρχές, είναι συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές. Είναι κατακτήσεις...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Τζαβάρα, ολοκληρώστε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** ... του Διαφωτισμού, στον οποίο εσχάτως κι εσείς πιστεύετε. Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Και γι' αυτό, λοιπόν, θα σας παρακαλέσω με ευπρέπεια να έρχεστε σε αυτόν εδώ...

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):** Όχι, κύριε Πρόεδρε. Τι λέει; Δεν είμαι ευπρεπής;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Τζαβάρα, τελειώστε παρακαλώ.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Συγγνώμη τι είπατε; Καλά, το επίπεδό σας είναι γνωστό.

**ΗΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΣ:** Συγγνώμη, είπαμε εμείς τίποτα;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Είναι δυνατόν να ακούω από τέσσερις πλευρές διαμαρτυρίες; Αφήστε να ολοκληρώσει, να δούμε τι θα κάνουμε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Σας χαρακτηρίζει και βέβαια δεν χρειάζεται να το σχολιάσω.

**ΗΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΣ:** Τι σας είπαμε εμείς;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Είπατε μια λέξη...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ολοκληρώσατε, κύριε Τζαβάρα. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Τον λόγο έχει η Υπουργός Τουρισμού, κ. Έλενα Κουντουρά.

Κυρία Υπουργέ, παρακαλώ επί του νομοσχεδίου.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Κύριε Τζαβάρα, κύριε Παναγιώταρε, σας παρακαλώ.

**ΗΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, δημιουργείται θέμα χωρίς να υπάρχει θέμα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Αφήστε την κυρία Υπουργό να μιλήσει για το νομοσχέδιό της σας παρακαλώ. Άλλη ώρα τα λέμε αυτά.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Θα μου επιτρέψετε να μιλήσω για το νομοσχέδιο και να κάνω και μια γενικότερη αναφορά, δεδομένου ότι στην επιτροπή προχθές συζητήθηκαν πράγματα τα οποία διαστρεβλώνουν την πραγματικότητα, παραπλανούν την κοινή γνώμη και δημιουργούν στο Σώμα μια πλήρη σύγχυση.

Προκειμένου, λοιπόν, να ξεκαθαρίσω τι ακριβώς κάνει το Υπουργείο Τουρισμού και φυσικά η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - Ανεξάρτητοι Έλληνες, θα κάνω μια γενικότερη αναφορά για την επιτυχία της εθνικής τουριστικής πολιτικής που ήδη έχει αποδώσει εξαιρετικά αποτελέσματα και ενοχλεί ιδιαίτερα την Αξιωματική Αντιπολίτευση.

Μέσα σε συνθήκες, λοιπόν, έντονου ανταγωνισμού στην παγκόσμια οικονομία και εν μέσω ραγδαίων γεωπολιτικών αλλαγών και πολύ δυσάρεστων -θα έλεγα- γεγονότων που επηρεάζουν τον τουρισμό διεθνώς, η Ελλάδα παραμένει μια χώρα ασφαλής, σταθερή, φιλική και αποτελεί σήμερα μια δυνατή πρόταση ως παγκόσμιος ελκυστικός προορισμός για διακοπές, αλλά και για επενδύσεις. Τη διετία, λοιπόν, του 2015 - 2016 ο ρυθμός ανάπτυξης του ελληνικού τουρισμού ήταν υψηλότερος από τον παγκόσμιο μέσο όρο τουριστικής ανάπτυξης και η πορεία αυτή δεν συνέβη ούτε τυχαία, κύριοι συνάδελφοι, ούτε οφείλεται σε συγκυρία, αλλά ούτε είναι αποτέλεσμα άλλων δυνάμεων παρά μίας συγκεκριμένης εθνικής τουριστικής πολιτικής με σχεδιασμό, με στοχευμένες ενέργειες που σχεδιάσαμε, εφαρμόσαμε το 2015, υλοποιήσαμε το 2016 κι έχουμε πραγματικά εξαιρετικά αποτελέσματα και τεράστια επιτυχία.

Σας θυμίζω, λοιπόν, ότι το 2015, όταν αναλάβαμε, ο τουρισμός μας βρισκόταν υπό το βάρος ισχυρών πιέσεων, υπό τη διαρκή απειλή του Brexit, της οικονομικής ασφυξίας, σκληρών πολιτικών διαπραγματεύσεων με τους εταίρους, δύο εκλογικές αναμετρήσεις, δημοψήφισμα, μια συνεχή αρνητική επίθεση από το εξωτερικό και τους ανταγωνιστές μας που δημιουργούσε πλήγμα στην εικόνα της χώρας μας.

Παρ' όλες, λοιπόν, τις αντιξοότητες, διαχειριστήκαμε τις κρίσεις αυτές στον τουρισμό μας με εξαιρετική επιτυχία που έχει

αναγνωριστεί, και το τονίζω αυτό, διεθνώς από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού και τον ίδιο τον γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Παγκόσμιου Τουρισμού, τον κ. Τάλεμπ Ριφάι, ο οποίος επανειλημμένα, σε δημόσιες ομιλίες του, έχει πει για την Ελλάδα ότι είναι παράδειγμα προς μίμηση εξαιρετικής διαχείρισης κρίσης, που ανέτρεψε την αρνητική εικόνα και κατάφερε να βγει με επιτυχία και με ιστορικά ρεκόρ αφίξεων.

Πραγματικά, πετύχαμε τα υψηλότερα νούμερα. Πετύχαμε ιστορικό ρεκόρ αφίξεων και εσόδων. Το 2016 ήταν μια χρονιά ρεκόρ μετά από μια χρονιά ρεκόρ. Οι αφίξεις αγγίζουν τα είκοσι επτάμιση εκατομμύρια, το μεγαλύτερο μέχρι σήμερα αριθμό επισκεπτών στην Ελλάδα. Κι αυτό δεν το λέμε εμείς, το λένε όλα τα επίσημα στοιχεία, που φυσικά το Υπουργείο έχει, και όχι κάποιες ανακρίβειες που ακούγονται από μέρος της Αντιπολίτευσης που θέλουν να προκαλέσουν σύγχυση. Και φυσικά, είναι γνωστή η τακτική της να επιχειρεί να αποκρύπτει την αλήθεια, να υπονομεύει το κυβερνητικό έργο, αλλά και να διαστρεβλώνει την πραγματικότητα και στην προκειμένη περίπτωση τη θετική πορεία του ελληνικού τουρισμού.

Θέλω να τους τονίσω ότι αυτό είναι πολύ επικίνδυνο, γιατί επιτίθενται με αυτόν τον τρόπο σε όλο τον τουριστικό κόσμο, στους επιχειρηματίες και στους επαγγελματίες και φυσικά στην οικονομία της Ελλάδας, γιατί ο τουρισμός είναι το 20% του ΑΕΠ, παίρνουμε μία μεγάλη ανάσα από τα έσοδα τα οποία έρχονται και δημιουργούνται πάρα πολλές θέσεις εργασίας. Γι' αυτό, λοιπόν, θα έλεγα να είναι λίγο προσεκτικοί στις δηλώσεις τους και στον τρόπο που προσπαθούν να διαστρεβλώσουν την πραγματικότητα και να παραπλανήσουν την κοινή γνώμη.

Μέσα, λοιπόν, σε μια πολύ δύσκολη οικονομική και γεωπολιτική συγκυρία από εξωγενείς και αστάθμητους παράγοντες που η Ελλάδα δεν μπορεί να ελέγξει και υπάρχει μία διεθνής ανησυχία, θα έλεγα, με συνεχή δυσάρεστα γεγονότα και στις γειτονικές μας χώρες, εμείς όχι μόνο καταφέραμε, όπως είπα πριν, να αντιστρέψουμε το αρνητικό κλίμα, αλλά επίσης πετύχαμε να είμαστε αξιοπιστοί, να μας βλέπουν με εμπιστοσύνη, με σταθερότητα, με ασφάλεια και να είμαστε μία χώρα φιλική, ώστε όχι μόνο να επιλέξουν την Ελλάδα για τις διακοπές τους, αλλά και να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά.

Είμαστε, λοιπόν, πολύ ικανοποιημένοι που η εθνική τουριστική πολιτική που σχεδιάσαμε με βάθος τετραετίας έδωσε τόσο γρήγορα, τόσο μεγάλα, πολλά και επιτυχημένα αποτελέσματα.

Το πρώτο παράδειγμα είναι η επιμήκυνση της περιόδου. Για πρώτη φορά, η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-Ανεξάρτητοι Έλληνες το έκανε πραγματικότητα. Τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο είχαμε εξαιρετικά υψηλές επιδόσεις και οι μήνες Σεπτέμβριος-Οκτώβριος-Νοέμβριος ήταν οι καλύτεροι μήνες όλων των εποχών. Ξεκινήσαμε τη θερινή επιμήκυνση από τον Μάρτιο, την ολοκληρώσαμε Νοέμβριο, ενώ στο παρελθόν τελείωνε τέλος Σεπτεμβρίου. Αυτό μεταφράστηκε σε πληρότητες στα ξενοδοχεία στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη 100% και στο υπόλοιπο της Ελλάδας μέσο όρο 85%.

Είναι πολύ σημαντικό να πούμε ότι ανοίξαμε νέους ελληνικούς προορισμούς έτσι ώστε να ωφεληθούν οι τοπικές κοινωνίες. Ανοίξαμε νέες αγορές υψηλού εισοδήματος και ταξιδιωτικού προϋπολογισμού, γιατί μας ενδιαφέρει, πραγματικά, να φέρουμε ποιοτικό τουρισμό και αυτό κάναμε, ανοίγοντας τη Μέση Ανατολή, με θεαματικές αφίξεις, ενισχύοντας τη Ρωσία που πέρυσι είχε σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και σήμερα είναι 30% επάνω, ενισχύοντας τον Καναδά και την Αμερική, που εκεί επίσης είχαμε πολύ σημαντικές αφίξεις αλλά και έσοδα, καθώς είναι αγορές που στο παρελθόν, λόγω του ότι υπήρχαν οι απευθείας πτήσεις από την Ολυμπιακή, είχαμε πολύ μεγάλη εισροή τουριστών και για ένα διάστημα υπήρξε καταστολή.

Με διεκδικήσεις, με διαπραγματεύσεις σκληρές, με πρόγραμμα, με business plan και action plan και με τη βοήθεια της ομογένειας –και τους ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου γι' αυτό– καταφέραμε όχι μόνο να πετάει μία αεροπορική εταιρεία από την Αμερική προς την Ελλάδα, όπως συνέβαινε μέχρι το 2015, αλλά καταφέραμε να φέρουμε τρεις αμερικανικές αεροπορικές εταιρείες και τριπλασιάσουμε τις αφίξεις στην Ελλάδα.

Θέλω να πω για τον θεματικό τουρισμό ότι είχε ξεκινήσει στο

παρελθόν μία προσπάθεια και ολοκληρώθηκε στο πλαίσιο της δικής μας διακυβέρνησης το 2015-2016 με πολύ στοχευμένες νομοθετικές παρεμβάσεις. Λύθηκαν προβλήματα τα οποία χρόνιζαν και δημιουργούσαν τρομερά προβλήματα στους επιχειρηματίες και τους επαγγελματίες του τουριστικού κλάδου. Δόθηκαν λύσεις έτσι ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν όλα αυτά στην καθημερινότητά μας –γιατί εκεί πραγματικά θα φανεί και η διαφορά– και εμείς να κάνουμε πράξη το όραμά μας «365 μέρες τον χρόνο τουρισμό» που για πρώτη φορά πάλι η Κυβέρνησή μας –το τονίζω– ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ και το Υπουργείο μας πέτυχε.

Και διανύουμε αυτή την περίοδο Δεκέμβριο-Ιανουάριο μία κίνηση ρεκόρ με υψηλές πληρότητες σε αστικούς τουριστικούς χειμερινούς προορισμούς, με διψήφια νούμερα για πρώτη φορά πάλι στη διάρκεια όλων αυτών των ετών που κάνουμε μια προσπάθεια να αναπτύξουμε το τουριστικό μας προϊόν.

Για πρώτη φορά υπήρχε διακριτή αύξηση και του εσωτερικού ελληνικού τουρισμού –κάτι που αποκρύπτεται και δεν αναδεικνύεται από την Αξιωματική Αντιπολίτευση–, δεδομένου ότι κάναμε και προγράμματα κοινωνικού τουρισμού. Τα ενισχύσαμε μαζί με το Υπουργείο Εργασίας, την κ. Ράνια Αντωνοπούλου, τη διοικητήρια του ΟΑΕΔ, προκειμένου να στηρίξουμε και τον ελληνικό τουρισμό αλλά και τα νησιά του βορείου Αιγαίου που δέχθηκαν τις πιέσεις από το προσφυγικό.

Όταν, λοιπόν, εξασφαλίζουμε τουριστικά πακέτα θεματικού τουρισμού, απευθείας συνδέσεις όχι μόνο από πρωτεύουσες του εξωτερικού προς τις πρωτεύουσές μας και τα νησιά μας αλλά ακόμα και από περιφέρειες προς την Ελλάδα– δημιουργώντας νέους δημοφιλείς προορισμούς, καταφέρνουμε να ενισχύσουμε και να τονώσουμε οικονομικά και όλες τις τοπικές κοινωνίες από τις σημαντικές αγορές τις οποίες ανοίξαμε, όπως είναι η Μέση Ανατολή, η Κίνα και η Νότιος Κορέα. Και αυτό που προσπαθούμε, όμως, να κάνουμε είναι να στηρίξουμε και όλες αυτές τις ευρωπαϊκές ανερχόμενες αγορές, όπως είναι η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σερβία. Το 2017 ανοίγουμε και την Ινδία.

Και μέσα σε όλο αυτό το περιβάλλον, όλα αυτά τα μηνύματα –όπως και το σημερινό το οποίο θα ψηφίσουμε– είναι τα προκειμένου να μπορέσουμε να αυξήσουμε τον τουρισμό προς την Ελλάδα, να κάνουμε συνέργειες, να γίνει η Μεσόγειος μια δυνατή ισχυρή επιλογή. Και είμαστε εμείς αυτοί που δίνουμε τη δυνατότητα, το μήνυμα, αν θέλετε, τον συμβολισμό, να υπάρξει σταθερότητα, ασφάλεια, ειρήνη στην περιοχή μας.

Έρχονται ανακρίβειες του τύπου ότι επειδή υπάρχει γεωπολιτικό πρόβλημα και οι άλλες χώρες έχουν χάσει, αν θέλετε, τουριστικές εισροές, η Ελλάδα θα έπρεπε να έχει πάρει ένα τεράστιο κομμάτι τουριστών. Αυτό είναι ανακριβές. Όλοι ξέρουμε πολύ καλά ότι η Ελλάδα χτίζει, τουλάχιστον, με τη δική μας κυβερνητική πολιτική, σχέσεις σταθερές έτσι ώστε αυτό ο τουρίστας που θα έρθει, να ξαναέρθει, να γίνει πιστός, να ενισχύσουμε την ποιότητα των υπηρεσιών μας και να δημιουργήσουμε ένα τουριστικό ρεύμα που θα μας επιλέγει πάντα, αγνοώντας τι συνθήκες υπάρχουν στο γεωπολιτικό περιβάλλον ή στη γειτονιά μας. Το ότι η γειτονιά μας πλήττεται είναι εις βάρος μας, δεν είναι καλό. Το μερίδιο του τουρισμού το οποίο έρχεται στην ανατολική Μεσόγειο, όταν υπάρχει ανασφάλεια, μετακινείται μακριά.

Η Ελλάδα, λοιπόν, πέτυχε τεράστια επιτυχία το 2016 για να μπορεί να φέρει αυτά τα εξαιρετικά αποτελέσματα που ξεπέρασαν κάθε προσδοκία. Και ακόμα, αν θέλετε, ο ιδιωτικός τομέας θεωρεί και βγάζει ανακοινώσεις ότι ο ελληνικός τουρισμός είναι πρωταθλητής. Μέχρι σήμερα, το 2017 δείχνει ότι έχει μια διψήφια αύξηση. Και όσον αφορά τον Τύπο στη Βρετανία, την Αυστρία, στη Γερμανία, στη Σκανδιναβία, δίνουν τίτλους όπως, «Η Ελλάδα πανηγυρίζει τη μεγάλη επιστροφή», «Έκρηξη ζήτησης των αφίξεων», «60% οι προκρατήσεις στην Αυστρία», «40% οι προκρατήσεις στην Ολλανδία».

Όσον αφορά την κρουαζιέρα το 2016, επειδή ειπώθηκε και αυτό στην επιτροπή, κάναμε πολύ μεγάλο αγώνα για να διατηρήσουμε και να μας εμπιστευτούν οι ιδιώτες, οι πολυεθνικές εταιρείες, που αποφασίζουν φυσικά βάσει των συμφερόντων τους εάν θαβάλουν περισσότερα πλοία ή λιγότερα, δεδομένου ότι υπήρχε μια τεράστια ταραχή στην Ευρώπη και σε λιμάνια της Τουρκίας ή της Αιγύπτου ή της Τυνησίας, που μπορεί να είχαν

προορισμό να πάνε και αποφάσισαν ότι λόγω των δυσάρεστων αυτών εξελίξεων δεν θα πάνε. Ήταν τεράστια, λοιπόν, επιτυχία η αύξηση του 2016 στην κρουαζιέρα.

Έρχεται η Αξιωματική Αντιπολίτευση και για άλλη μια φορά διαστρεβλώνει και αποκρύπτει το γεγονός ότι το 2017 αν θα υπήρξε κάποια μείωση πιθανή στην κρουαζιέρα, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχει μια ταραχή στην Ευρώπη και μια, αν θέλετε, ανησυχία για όλους αυτούς τους τουρίστες που επιλέγουν από μακρινές χώρες, όπως είναι η Αμερική ή ο Καναδάς, τις διακοπές με κρουαζιερόπλοια δεδομένου ότι αυτά κλείνονται ένα και δύο χρόνια πριν και φυσικά μπορεί να υπάρξει μια μείωση.

Εμείς από την πλευρά μας, όμως, επειδή έχουμε και στην κρουαζιέρα εθνική στρατηγική πολιτική, έχουμε καταφέρει να κάνουμε συμφωνίες, οι οποίες θα μας δώσουν τη δυνατότητα να στηρίξουμε και την κρουαζιέρα μας δυναμικά όταν στο παρελθόν, πριν από τη δική μας Κυβέρνηση, δεν υπήρχε καν ένα πρόγραμμα για τις κρουαζιέρες, ήταν στον αυτόματο πιλότο με μια πλήρη αδιαφορία.

Ένα πολύ σημαντικό κομμάτι για την κρουαζιέρα είναι το ότι φτιάξαμε και την Επιτροπή Κρουαζιέρας όπου συμμετέχουν όλοι οι φορείς με το Υπουργείο Ναυτιλίας, το οποίο θα μας δώσει, αν θέλετε, μια μεγαλύτερη δυνατότητα να δούμε πώς στα επόμενα χρόνια θα χτίσουμε αυτό το είδος τουρισμού, το οποίο θεωρούμε ότι μπορεί να φέρει πραγματικά πάρα πολλά έσοδα στην Ελλάδα και μπορεί –εκτός του ότι είμαστε ήδη μέσα στις τρεις πολύ σημαντικές επιλογές– να γίνουμε μια βασική επιλογή.

Σε χθεσινές αναφορές πάλι ο εκπρόσωπος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης εκφράστηκε με ανακρίβειες. Είπε γι' αυτά τα 27,5 εκατομμύρια ότι τα επίσημα στοιχεία από το «Ελευθέριος Βενιζέλος», από την Πολιτική Αεροπορία, από τα αεροδρόμια, τον οδικό τουρισμό, οι tour operators του εξωτερικού, τα γραφεία μας του ΕΟΤ, το ίδιο το Υπουργείο, ο ΕΟΤ με τις έρευνές του, αλλά και όλοι οι άλλοι επίσημοι φορείς σφάλουν και ότι δεν υπάρχει ρεκόρ τουρισμού. Αλλά, με κάποιες ανακρίβειες, άρχισε να λέει ότι υπάρχουν κάποιοι από τα Σκόπια που έρχονται, μένουν μία ημέρα, φεύγουν, δεν ξέρουμε αν μπορούμε να τους υπολογίσουμε τουρίστες, άρχισε να λέει ότι υπάρχουν μετανάστες Έλληνες, οι οποίοι έρχονται και κατά πόσο, λοιπόν, αυτοί υπολογίζονται σαν τουρίστες.

Είναι πραγματικά πολύ επικίνδυνο αυτό που προσπαθούν να κάνουν. Γιατί, όπως σας είπα, όχι μόνο διαστρεβλώνουν την αλήθεια, αλλά δείχνουν μια εμπάθεια προς το εθνικό τουριστικό προϊόν, που είναι ο τουρισμός. Επιμένω να λέω ότι εδώ πρέπει να αφήσουμε τα μικροπολιτικά και μικροκομματικά και χωρίς βάσιμα στοιχεία να λέμε ανακρίβειες και να διαστρεβλώνουμε την αλήθεια.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κυρία Υπουργέ, ολοκληρώσατε νομίζω.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Βεβαίως. Έπρεπε να απαντηθούν, κύριε Πρόεδρε, αυτά. Γιατί αυτά, δυστυχώς, αναπαράγονται.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Δεν είστε Αξιωματική Αντιπολίτευση. Είστε Κυβέρνηση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Μπουκώρο, αφήστε να το διαχειριστώ εγώ τη συζήτηση. Σας παρακαλώ.

Κυρία Υπουργέ, λέτε ενδιαφέροντα πράγματα, αλλά μην ξεχνάτε το σημερινό θέμα.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Συνεχώς αντιπολιτεύεστε. Τα έσοδα που πήγαν; Μπορείτε να μας πείτε τα έσοδα του 2016;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Μπουκώρο, σάς παρακαλώ πάρα πολύ, αφήστε με να συνεννοηθώ. Θα επιμένετε;

Έχουμε ένα συγκεκριμένο θέμα, κυρία Υπουργέ, σήμερα, δηλαδή τη συμφωνία Ελλάδας-Αιγύπτου. Είναι ενδιαφέροντα αυτά που λέτε, αλλά είναι επί του συνόλου του τουριστικού ζητήματος. Πόσο θα κρατήσει η ομιλία σας; Είναι δυνατόν;

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Λίγο ακόμα και τελειώνω.

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, δυστυχώς, στην επιτροπή ακούστηκαν πράγματα τα οποία δεν μπορεί να μην απαντηθούν και επειδή εδώ στην Ολομέλεια της Βουλής πρέπει να ενημερώνεται όχι μόνο το Σώμα, αλλά και ο ελληνικός λαός, οφείλω να τα πω. Γιατί

διαστρεβλώνονται πραγματικά γεγονότα και περνάει μια εικόνα η οποία πλήττει τον ελληνικό τουρισμό, πλήττει τους επιχειρηματίες, τους επαγγελματίες και είναι πολύ σοβαρό για την εθνική μας οικονομία. Άρα οφείλω να αποκαταστήσω την αλήθεια.

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας που γίνεται είναι και το μνημόνιο συνεργασίας της Αιγύπτου. Γιατί η Αίγυπτος είναι μια νέα αγορά που ανοίξαμε. Είναι η Κυβέρνησή μας η οποία στήριξε αυτήν τη διμερή συμφωνία. Είναι επισκέπτες υψηλής αγοραστικής δύναμης και οικονομικής επιφάνειας. Γιατί η Αίγυπτος έχει περίπου πέντε εκατομμύρια ανθρώπους με πολύ μεγάλο εισόδημα, οι οποίοι ταξιδεύουν στο εξωτερικό όχι μόνο για αναψυχή, αλλά και για επαγγελματικά ταξίδια.

Και επειδή αυτές οι διμερείς σχέσεις κάνουν πολύ πιο συγκεκριμένες τις συνεργασίες μεταξύ των χωρών και όχι σε ένα πιο γενικό πλαίσιο, όπως είναι οι τριμερείς σχέσεις ή γενικότερα οι επαφές και οι συμφωνίες, με δική μας πρωτοβουλία στις 21 Φεβρουαρίου 2016 με τον ομόλογό μου υπογράψαμε αυτό το μνημόνιο το οποίο ψηφίζουμε σήμερα. Το πιο σημαντικό δεν είναι μόνο να αυξήσουμε τις ροές από την Αίγυπτο προς την Ελλάδα, αλλά είναι επίσης σημαντικό να ενισχύσουμε και την επιχειρηματικότητα.

Εδώ θα κλείσω, λέγοντας ότι το 2016 οι επενδύσεις μας είναι πολύ σημαντικές. Υπάρχει έκρηξη επενδύσεων. Κατατέθηκαν εκατόν σαράντα δύο προτάσεις από τετράστερα και πεντάστερα ξενοδοχεία, αλλά και από ειδικές υποδομές ειδικής τουριστικής υποδομής, που έχουν να κάνουν με υφιστάμενα, αλλά και με έργα αναβάθμισης για τον εκσυγχρονισμό τους. Γιατί, όπως είπαμε πριν, μας ενδιαφέρει πάρα πολύ η ποιότητα και ο αναπτυξιακός νόμος πρέπει να τονίσουμε ότι έχει περίπου 40% τουριστικές επενδύσεις και περίπου πάνω από 300 εκατομμύρια ευρώ έχουν μπει ως κεφάλαια για τον τουρισμό, για να ενισχυθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και να μπορέσουν όλοι να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτού του προϊόντος που είναι ανταγωνιστικό και που η Ελλάδα μας έχει καταφέρει με τεράστια επιτυχία κατά τα δύο χρόνια να σημειώσει ιστορικά ρεκόρ και αφίξεων και εσόδων.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κυρία Υπουργέ, ολοκληρώσατε.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας μια πρόταση για το θέμα των εσόδων. Είναι πρώτη φορά που κάποια στοιχεία που έχουν δει το φως της δημοσιότητας έχουν τεράστιες αποκλίσεις, ενώ η μεθοδολογία είναι πάγια, χρόνια. Είναι η πρώτη φορά το 2016 που έχει ξεφύγει από τα όρια του στατιστικού λάθους και οι αποκλίσεις είναι τόσο μεγάλες, που το Υπουργείο, ο ΕΟΤ έχει συνάντηση την επόμενη εβδομάδα, προκειμένου να δούμε γιατί υπάρχουν τόσο μεγάλες αποκλίσεις σ' αυτά τα οποία δημοσιεύθηκαν.

Είναι, επίσης, πολύ σημαντικό...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ. Ολοκληρώσατε.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Είσατε στα είκοσι λεπτά, κυρία Υπουργέ!

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Σας εξήγησα ότι ζήτησα λίγο χρόνο, γιατί...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Μα, ζητήσατε ανοχή από τα δέκα λεπτά. Η ανοχή υπήρξε, αλλά φθάσατε στα είκοσι λεπτά.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Θα είχα ολοκληρώσει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Στην επιτροπή έχουμε ζητήσει από εσάς και έχετε δεχθεί ότι θα κάνουμε μια ειδική συνεδρίαση με τα θέματα τουριστικής πολιτικής. Είναι ανάγκη να τα πείτε όλα σήμερα;

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Ναι, κύριε Πρόεδρε, γιατί ακούστηκαν πράγματα, τα οποία...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Δεν είναι όμως η ημερήσια διάταξη αυτή, τι να κάνουμε τώρα;

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Ακούστηκαν πράγματα τα οποία διαστρεβλώνουν την αλήθεια και δυστυχώς

δεχόμαστε μια τεράστια επίθεση, χωρίς να έχουμε βήμα να μπορούμε να μιλήσουμε. Αυτά, λοιπόν, ο ελληνικός λαός πρέπει να τα ξέρει.

Τονίζω, λοιπόν, για τελευταία φορά: Όπως τα περισσότερα κόμματα της Αντιπολίτευσης στηρίζουν αυτή τη δυνατότητα να έχουμε εθνική συνοχή και να στηρίζουμε το εθνικό προϊόν, θέλω και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, αντί να υπονομεύει και να διαστρεβλώνει τη θετική πορεία του τουρισμού, να έρθει με προτάσεις εποικοδομητικά και να μην δημιουργεί παραπλάνηση στην κοινή γνώμη.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Σας ευχαριστούμε.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Επί της διαδικασίας; Για ποιο θέμα;

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, σήμερα εδώ συζητούμε την κύρωση ενός μνημονίου...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Το ξέρω, θα παραβιάσετε ανοιχτές πόρτες τώρα.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Έχει γίνει παραβίαση του Κανονισμού. Ζητώ τον λόγο για ένα λεπτό επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Μπουκώρο, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Για ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, για να διευκρινίσουμε κάποια πράγματα.

Συζητούμε σήμερα εδώ την κύρωση ενός μνημονίου συνεργασίας με τη φίλη χώρα της Αιγύπτου. Η κυρία Υπουργός διέπραξε ένα πολιτικό ολίσθημα μεγάλο. Εκμεταλλεύτηκε τη συναίνεση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ακριβώς για το μνημόνιο συνεργασίας στις επιτροπές της Βουλής και ήρθε εδώ να κάνει φθηνή προπαγάνδα εναντίον της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, μιλώντας γενικώς για τον τουρισμό.

Είπε συγκεκριμένα η κυρία Υπουργός, κύριε Πρόεδρε...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ναι, αλλά μην το επαναλάβετε...

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ:** Ναι, αλλά πρέπει να απαντώνται αυτά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε συνάδελφε...

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

Είπε ότι το 2016 είναι μια χρονιά ρεκόρ μετά από μια χρονιά ρεκόρ, που ήταν το 2015. Γιατί, κυρία Υπουργέ, το 2015 δεν ήταν μια χρονιά ρεκόρ μετά από μια χρονιά ρεκόρ που ήταν το 2014; Ποιος έσπασε τις βάσεις ανάταξης του ελληνικού τουρισμού;

Και εν πάση περιπτώσει, έχετε προκληθεί επανεπιλημμένως να δώσετε τα στοιχεία εσόδων, γιατί τα έσοδα από τον τουρισμό είναι αυτά που δείχνουν την πραγματική πορεία του τουρισμού. Και τα έσοδα το 2016 είναι εμφανώς μειωμένα. Αυτά είναι τα επιτεύγματά σας!

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, τον λόγο παρακαλώ επί της διαδικασίας.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Κύριε Πρόεδρε, τον λόγο παρακαλώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Αποκλείεται.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Όχι, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορεί να ακούγονται τέτοια πράγματα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Όχι, δεν σας δίνω τον λόγο, διότι...

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Όχι, με συγχωρείτε. Δεν μπορεί να ακούγονται ανακρίβειες στο Σώμα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κυρία Υπουργέ, με συγχωρείτε πολύ. Στην αρχή αυτής της συνεδρίασης όλες σχεδόν οι πλευρές της Βουλής παραδέχθηκαν ότι δεν μπορεί να συνεχίζεται η κατάσταση παραβίασης του Κανονισμού.

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ποιος παραβίασε τη διαδικασία, κύριε Πρόεδρε;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Τι θέλετε, κυρία Τριανταφύλλου;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Θέλω τον λόγο επί της διαδικασίας,

ακριβώς όπως και ο κ. Μπουκώρος.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Αφήστε με να ολοκληρώσω και μετά.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, θα φύγω και θα ψηφίσω το απόγευμα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Καμμένε, βοηθήστε με εσείς τουλάχιστον.

Υπήρξε μια ομιλία της κυρίας Υπουργού που έφυγε από το θέμα, κατ' ανοχή. Δεν πειράζει, αλλά να προχωρήσουμε παρακάτω. Αν, όμως, τώρα στην απάντηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου της Νέας Δημοκρατίας θέλετε να ανταπαντήσετε, κυρία Υπουργέ, δεν θα προχωρήσουμε. Δεν το καταλαβαίνετε;

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Όχι, κύριε Πρόεδρε, θα πω μια φράση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Μα, δεν το καταλαβαίνετε;

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Θέλω τον λόγο να πω μια φράση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ειλικρινά σας το λέω, καλοπροαίρετα, βοηθήστε να ολοκληρώσουμε.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Τι θέλετε, κύριε Ξυδάκη, τώρα;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ:** Να το τελειώσουμε, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Άμα θέλετε να το τελειώσουμε, βοηθήστε με.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, εγώ αποχωρώ, δεν θα γίνω άλλο ρεζίλι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Καμμένε, από πλυντήρι Προεδρείου, συναισθανθείτε την ευθύνη που πρέπει να έχουμε όλοι.

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, μια πρόταση μόνο, για να βάλω σε τάξη αυτά που ακούστηκαν.

Στην επιτροπή με αυτήν την Κύρωση ειπώθηκαν πράγματα, τα οποία τα άκουσε ο ελληνικός λαός και βγήκαν και δηλώσεις σε δελτία τύπου και μάλιστα με ανακρίβειες. Εγώ, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, οφείλω να αποκαταστήσω αυτές τις ανακρίβειες. Γι' αυτό αναγκάστηκα να κάνω τη συζήτηση αυτή.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Με συγχωρείτε, κυρία Υπουργέ, κάνετε λάθος. Δεν έχετε κανένα δικαίωμα να κάνετε τώρα αυτή τη συζήτηση.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Κυρία Υπουργέ, διαστρέβλωση είναι αυτό που κάνετε εσείς. Κερδίζετε το παράσημο του πολιτικού γενησιγενούς. Σας το δίνουμε!

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Τελειώνω, λέγοντας...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Αγνοείτε το Προεδρείο; Με συγχωρείτε, δηλαδή!

**ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ (Υπουργός Τουρισμού):** Τελειώνω, λέγοντας ότι η βάση αυτού του μνημονίου και η συμφωνία είναι δεδομένη της συγκεκριμένης εθνικής πολιτικής που εφαρμόζουμε και αυτό ήταν που ανέπτυξα. Δεν βγήκα από το θέμα, ήμουν σαφέστατη.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ευχαριστούμε πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία –και γι' αυτό πρέπει όλοι να είμαστε πολύ προσεκτικοί στη διαχείριση της συζήτησης– αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, πενήντα μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 3ο Γυμνάσιο Σαλαμίνης.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Είναι ζωντανή η συζήτηση, ελπίζω ότι δεν μας παρεξηγήτε γενικά. Ευχαριστώ.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, τον λόγο παρακαλώ, για να τελειώσουμε ομαλά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Με συγχωρείτε, κύριε Ξυδάκη, θα δώσω τον λόγο στην κ. Τριανταφύλλου, γιατί είχε ζητήσει τον λόγο από πριν. Κυρία Τριανταφύλλου, έχετε τον λόγο επί της διαδικασίας αυστηρώς.

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Τόσο αυστηρώς όσο και ο κ. Μπουκώρος.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Δηλαδή, μας κάνετε...

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** ...για να καταλάβουμε τι θέλετε να πείτε.

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω το εξής: Είσαστε Πρόεδρος σ' αυτή τη συνεδρίαση και νομίζω ότι μπορείτε πραγματικά με ορθή σκέψη να δείτε ποιος παραβίασε τη διαδικασία, ποιος εκφράστηκε με τον τρόπο που εκφράστηκε. Έχετε δίκιο ότι παραβιάστηκε η διαδικασία, εγώ συνηγορώ σ' αυτό, αλλά τουλάχιστον από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ και από την εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ ειπώθηκαν μόνο δύο πράγματα για την τροπολογία. Βεβαίως, ο καθένας μας, όπως τοποθετείται, φυσικά τοποθετείται πολιτικά, βεβαίως ο καθένας σχολιάζεται από τους υπόλοιπους πολιτικά, αλλά νομίζω ότι εδώ έχουν ξεπεραστεί τα εσκαμμένα.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Από ποιον;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Είμαι σαφής.

Με αυτή τη διαδικασία, λοιπόν, ξαναλέω ότι θα πρέπει να βρισκόμαστε συνεχώς σε σύγκρουση. Κατά την ταπεινή μου άποψη, εμείς διατηρήσαμε τη διαδικασία. Εγώ θα ήθελα πραγματικά και το Προεδρείο να κρίνει -νομίζω ότι το έχει κάνει ήδη- και νομίζω ότι υπάρχουν συγκεκριμένοι εδώ μέσα, οι οποίοι ξεπερνούν τα εσκαμμένα πολλές φορές. Εμείς δεν γίναμε ποτέ τιμητές κανενός.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Πάντως, το Προεδρείο ούτε σχολίασε ούτε θέλει να σχολιάσει περιεχόμενο ομιλιών. Το Προεδρείο προσπαθεί να διαφυλάξει μια ισορροπία στη συζήτηση και προσπαθεί να κάνει ό,τι μπορεί για να ακουστούν όλες οι απόψεις, αλλά να μην παραβιάζεται και ο Κανονισμός.

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Σήμερα δεν παραβιάστηκε, όμως.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Το ξέρετε πολύ καλά ότι είχαμε μια εκτροπή από τη συζήτηση και όχι στο περιεχόμενο, στον χρόνο. Το ξέρετε πολύ καλά.

Κύριε Ξυδάκη, μια κουβέντα μόνο. Έχετε τον λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ:** Κοιτάξτε, κύριε Πρόεδρε, και η ειδική αγορήτρια και εγώ ως εκπρόσωπος και στο θέμα της τροπολογίας για το πόθεν έσχες μιλήσαμε πολύ συγκεκριμένα με πολιτικό επιχείρημα και με διάθεση ήρεμη να τελειώσει μια διαδικασία, η οποία είναι προαποφασισμένη και συζητημένη στην επιτροπή, όπου επικράτησε ένα κλίμα συνεννόησης και σύνθεσης. Να τελειώσει η ιστορία!

Δυστυχώς, και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, τον οποίο υπολήπτωμαι, ο κ. Τζαβάρας και ο κ. Ψαριανός έδωσαν άλλες προεκτάσεις. Εμείς φθάσαμε στην Κυβέρνηση για πράγματα, τα οποία είναι άσχετα της παρούσας συζητήσεως, δεν εμπίπτουν. Εδώ πάμε να κάνουμε μια διευθέτηση για το πόθεν έσχες, κατ' οικονομία να δοθεί μια πολιτική και πρακτική λύση. Ας τελειώσει εδώ, ας κλείσουμε, γιατί έγινε μια καλή συζήτηση στην επιτροπή και φθάνουμε εδώ και δείχνουμε την εντύπωση ενός σκυλοκαβγά. Έχουμε συμφωνήσει στα βασικά. Όποιος δεν συμφωνεί δηλώνει «παρών» και τελειώνει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Ωραία, κύριε Ξυδάκη. Ας θεωρήσουμε ότι κλείνει έτσι ομαλά το ζήτημα.

Κύριε Κατσώτη, θέλετε κάτι;

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Κατσώτη, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Όπως προέβλεψα στην τοποθέτησή μου, είπα ότι θα γενικευθεί η συζήτηση και είναι αντικειμενικό. Εξάλλου, μας προέδρασε η Υπουργός στην επιτροπή ότι σήμερα θα μας πει περισσότερα.

Κύριε Πρόεδρε, ήσασταν στην επιτροπή. Το ακούσατε αυτό. Περιμέναμε από την Υπουργό να πει όλα αυτά που είπα. Άρα, θα

έπρεπε και το Προεδρείο να οργανώσει αλλιώς τη συζήτηση, γιατί τώρα, για παράδειγμα, προκύπτουν ζητήματα, που μπορούμε και πρέπει να απαντήσουμε στην Υπουργό, για όλα όσα λέει και για όλα όσα δεν λέει. Άρα, είναι ένα θέμα της συζήτησης, πώς οργανώνεται, τη στιγμή που η Υπουργός είπε στην επιτροπή ότι σήμερα θα πει και άλλα πράγματα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κύριε Κατσώτη, εγώ θέλω να σας πω ότι είπα και στη σημερινή συνεδρίαση ότι πραγματικά έχει ενδιαφέρον η ομιλία της κυρίας Υπουργού, διότι έθεσε διάφορα ζητήματα. Και στην επιτροπή σάς είπα ότι όλα τα ζητήματα...

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Χωρίς αντίλογο, κύριε Πρόεδρε; Στη Βουλή χωρίς αντίλογο;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Με συγχωρείτε. Αφήστε με να συνεχίσω.

Και τα ζητήματα, που θέσατε εσείς στην επιτροπή που είχαν σχέση με τον εργασιακό χώρο στον τομέα του τουρισμού είχαν εξαιρετικό ενδιαφέρον. Όμως, εάν αναπτύξουμε όλα αυτά τα θέματα χωρίς να δοθεί η δυνατότητα στα άλλα κόμματα να έχουν, επίσης, συμμετοχή στην ουσία της συζήτησης, έχουμε παραβιάσει τον Κανονισμό, διότι τα άλλα κόμματα μίλησαν για το συγκεκριμένο θέμα τουριστικής συμφωνίας Ελλάδας-Αιγύπτου και επεκτάθηκε η συζήτηση χωρίς τη συμμετοχή τους, την ουσιαστική. Αυτό αδικεί τα άλλα κόμματα, γι' αυτό λέω ότι παραβιάστηκε ο Κανονισμός.

Ευχαριστώ πολύ. Να ακολουθήσουμε την έκκληση του κ. Ξυδάκη να κλείσουμε αυτή τη συζήτηση και να περάσουμε στην ψηφοφορία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Τουρισμού: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου και άλλες διατάξεις».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ:** Παρών.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Όχι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Τουρισμού: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου και άλλες διατάξεις», έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Εισερχόμεστε στην ψήφιση επί των άρθρων.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο πρώτο ως έχει;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ:** Παρών.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Όχι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο πρώτο έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο δεύτερο ως έχει;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ:** Παρών.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Όχι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο

δεύτερο έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο τρίτο ως έχει;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ:** Παρών.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Παρών.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Παρών.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το άρθρο τρίτο έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Εισερχόμαστε στην ψήφιση του ακροτελεύτιου άρθρου.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το ακροτελεύτιο άρθρο ως έχει;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ:** Παρών.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Όχι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Το ακροτελεύτιο άρθρο έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Εισερχόμαστε στην ψήφιση στο σύνολο.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο και στο σύνολο;

**ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ:** Ναι.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ:** Παρών.

**ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ:** Όχι.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ναι.

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ:** Ναι.

**ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:** Ναι.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Τουρισμού: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου και άλλες διατάξεις» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

*«Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου και άλλες διατάξεις*

#### Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος, το «Μνημόνιο Κατανόησης για Συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου», που υπογράφηκε στο Κάιρο, στις 21 Φεβρουαρίου 2016, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

**ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ  
ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ  
ΜΕΤΑΞΥ  
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ  
ΚΑΙ  
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**

Η Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, αποκαλούμενες εφεξής ως «τα Μέρη»,

Επιδιώκοντας να ενδυναμώσουν περαιτέρω τους δεσμούς φιλίας μεταξύ του ελληνικού και του αιγυπτιακού λαού,

Επιθυμώντας να αναπτύξουν διμερή συνεργασία στον τομέα του τουρισμού,  
Αναγνωρίζοντας τη σημασία του τουρισμού στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της αμοιβαίας κατανόησης και των στενών σχέσεων μεταξύ του ελληνικού και του αιγυπτιακού λαού,

Βασιζόμενες στην πλήρη ισότητα των δικαιωμάτων και στο αμοιβαίο όφελος,

Συμφώνησαν τα κάτωθι:

**Άρθρο 1**

Τα Μέρη, στο πλαίσιο του παρόντος Μνημονίου Κατανόησης και σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, θα προωθούν την ανάπτυξη και την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα του τουρισμού μεταξύ των χωρών τους.

**Άρθρο 2**

Τα Μέρη θα προσπαθούν να διευκολύνουν και να αυξάνουν τις τουριστικές ροές μεταξύ των χωρών τους και θα ενθαρρύνουν τους συνδέσμους των τουριστικών και ταξιδιωτικών γραφείων τους να δημιουργούν και να προωθούν τουριστικά πακέτα που συνδυάζουν επισκέψεις στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο σε αγορές τρίτων χωρών.

**Άρθρο 3**

Τα Μέρη θα συνεργάζονται, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεών τους, στους ακόλουθους τομείς:

**Α. Διαφήμιση και προβολή**

Με σκοπό να καταστήσουν περισσότερο γνωστούς στο κοινό της άλλης χώρας τους τουριστικούς πόλους έλξης τους, τα Μέρη θα ενθαρρύνουν την αμοιβαία

τουριστική προβολή μέσω της ανταλλαγής πληροφοριακού, διαφημιστικού υλικού και άλλου υλικού προβολής, σύμφωνα με τους αντίστοιχους νόμους και κανονισμούς τους. Θα ενθαρρύνουν επίσης τη συμμετοχή των Εθνικών Οργανισμών Τουρισμού τους σε τουριστικές πανηγύρεις, εκθέσεις, σεμινάρια και άλλες εκδηλώσεις προώθησης του τουρισμού, που διεξάγονται στο έδαφος της χώρας του άλλου Μέρους, καθώς επίσης και τη διοργάνωση ταξιδίων εξοικείωσης για ταξιδιωτικούς πράκτορες και ταξιδιωτικούς δημοσιογράφους.

#### **Β. Εκπαίδευση και κατάρτιση**

Τα Μέρη θα ανταλλάσσουν πληροφορίες και υλικό τεκμηρίωσης στον τομέα της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

#### **Γ. Στατιστικά στοιχεία και νομοθεσία**

Τα Μέρη θα ανταλλάσσουν πληροφορίες που αφορούν στατιστικά στοιχεία για τον τουρισμό και νομοθεσία καθώς και έρευνα για την τουριστική ανάπτυξη και θα ενθαρρύνουν όλες τις πιθανές μορφές διμερούς συνεργασίας σε αυτό τον τομέα.

#### **Άρθρο 4**

Τα Μέρη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία τους, θα ενθαρρύνουν, θα προωθούν και θα διευκολύνουν αμοιβαία τις επενδύσεις Ελλήνων και Αιγυπτίων επιχειρηματιών, καθώς και κοινές επιχειρήσεις στους αντίστοιχους τουριστικούς τομείς τους.

Προς αυτό τον σκοπό, οι αρμόδιες αρχές τους θα γνωστοποιούν τακτικά ή μια στην άλλη τους κανονισμούς και τα κίνητρα για τουριστικές επενδύσεις, καθώς επίσης και τις υφιστάμενες ευκαιρίες για τέτοιες επενδύσεις σε κάθε μία από τις δύο χώρες.

#### **Άρθρο 5**

Τα Μέρη θα ενθαρρύνουν και θα προωθούν τη συνεργασία στον τομέα των Ειδικών Μορφών Τουρισμού, με έμφαση στον πολιτιστικό τουρισμό, στον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό, στον καταδυτικό τουρισμό, στον προσκυνηματικό τουρισμό, στον ιαματικό τουρισμό και τον τουρισμό ευεξίας και στον οικοτουρισμό, μέσα από την ανταλλαγή επισκέψεων εμπειρογνομώνων, τεχνογνωσίας και πρακτικής εμπειρίας και τη διοργάνωση εργαστηρίων και σεμιναρίων και στις δύο χώρες.

#### **Άρθρο 6**

Τα Μέρη θα αναπτύσσουν συνεργασία στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού καθώς και άλλων διεθνών οργανισμών που σχετίζονται με τον τουρισμό και των οποίων και οι δύο χώρες είναι μέλη.

**Άρθρο 7**

Σε εφαρμογή του παρόντος Μνημονίου, τα Μέρη θα σέβονται τις υποχρεώσεις τους οι οποίες απορρέουν από τις διεθνείς συνθήκες στις οποίες η Ελληνική Δημοκρατία και η Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου είναι Μέρη.

Η Ελληνική Δημοκρατία θα σέβεται τις υποχρεώσεις της οι οποίες απορρέουν από την ιδιότητά της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**Άρθρο 8**

Με το παρόν συστήνεται μία Μικτή Επιτροπή Τουρισμού αποτελούμενη από ίσο αριθμό εκπροσώπων από κάθε Μέρος. Οι συναντήσεις της θα συγκαλούνται εναλλάξ σε κάθε χώρα σε χρόνο που θα συμφωνείται από τα Μέρη μέσω της διπλωματικής οδού και στις οποίες θα προεδρεύει ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας της χώρας η οποία φιλοξενεί τη συνάντηση.

Αυτή η Επιτροπή θα επιβλέπει την υλοποίηση του παρόντος Μνημονίου και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέσω διμερών διαβουλεύσεων και μέσω της υποβολής προτάσεων στις αρμόδιες αρχές. Τα Πρωτόκολλα ή Συμφωνηθέντα Πρακτικά που θα υπογράφονται στο πέρας κάθε συνάντησης θα ορίζουν συγκεκριμένες συμφωνίες και δράσεις που θα λαμβάνονται για την περαιτέρω προώθηση και συνεργασία των δύο χωρών στον τομέα του τουρισμού.

Τα Μέρη μπορούν να προσκαλούν εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τουριστικό τομέα των δύο χωρών για να συμμετέχουν στις συναντήσεις της Μικτής Επιτροπής Τουρισμού.

**Άρθρο 9**

Οποιαδήποτε διαφωνία προκύπτει από την ερμηνεία και/ή την εφαρμογή αυτού του Μνημονίου θα επιλύεται φιλικά, μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των Μερών δια της διπλωματικής οδού.

**Άρθρο 10**

Αυτό το Μνημόνιο μπορεί να τροποποιηθεί μέσω της αμοιβαίας γραπτής συμφωνίας των Μερών. Οποιοσδήποτε τροποποιήσεις θα τεθούν σε ισχύ σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1 του παρόντος Μνημονίου.

**Άρθρο 11**

Το παρόν Μνημόνιο θα τεθεί σε ισχύ κατά την ημερομηνία της τελευταίας έγγραφης γνωστοποίησης, μέσω της διπλωματικής οδού, για την ολοκλήρωση των εσωτερικών διαδικασιών που απαιτούνται για τη θέση του σε ισχύ. Θα παραμείνει σε ισχύ για μία περίοδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της θέσης του σε ισχύ και θα ανανεώνεται αυτόματα για διαδοχικές περιόδους ίσης χρονικής ισχύος, εκτός εάν ένα από τα Μέρη γνωστοποιήσει εγγράφως στο άλλο Μέρος, μέσω της διπλωματικής οδού, την πρόθεσή του να καταγγείλει το Μνημόνιο τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από την ημερομηνία εκπνοής της σχετικής περιόδου.

Η λήξη του παρόντος Μνημονίου δεν θα επηρεάσει, ωστόσο, την ολοκλήρωση των έργων, προγραμμάτων και οιωνδήποτε πρωτοβουλιών έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του παρόντος Μνημονίου Κατανόησης και δεν έχουν υλοποιηθεί πλήρως κατά το χρόνο της λήξης του, εκτός εάν αποφασιστεί διαφορετικά από τα Μέρη.

Την ημερομηνία κατά την οποία το παρόν Μνημόνιο θα τεθεί σε ισχύ, η Συμφωνία μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδος και της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας για Συνεργασία σε Θέματα Τουρισμού, που υπεγράφη στην Αθήνα στις 23 Ιουλίου 1968, θα παύσει να ισχύει.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν το παρόν Μνημόνιο Κατανόησης.

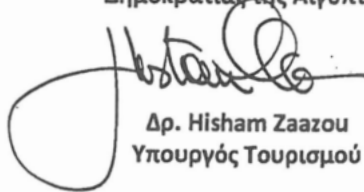
Έγινε στο Κάιρο, την 21<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2016, σε δύο πρωτότυπα, το κάθε ένα στην ελληνική, αραβική και αγγλική γλώσσα, όλα δε τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά. Σε περίπτωση απόκλισης ως προς την ερμηνεία, θα υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.

Για την Κυβέρνηση  
της Ελληνικής Δημοκρατίας



Έλενα Κουντουρά  
Αναπληρώτρια Υπουργός Οικονομίας,  
Ανάπτυξης και Τουρισμού

Για την Κυβέρνηση της Αραβικής  
Δημοκρατίας της Αιγύπτου



Δρ. Hisham Zaazou  
Υπουργός Τουρισμού

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING  
ON COÖPERATION  
IN THE FIELD OF TOURISM  
BETWEEN  
THE GOVERNMENT OF THE HELLENIC REPUBLIC  
AND  
THE GOVERNMENT OF THE ARAB REPUBLIC OF EGYPT**

The Government of the Hellenic Republic and the Government of the Arab Republic of Egypt, hereinafter referred to as "the Parties",

Wishing to further strengthen the ties of friendship between the Greek and Egyptian peoples;

Desirous to develop bilateral cooperation in the field of tourism;

Recognising the importance of tourism in promoting economic development, mutual understanding and close relations between the Greek and Egyptian peoples;

Based on the full equality of rights and mutual benefit;

Have agreed as follows:

**Article 1**

The Parties, within the framework of this Memorandum of Understanding and in accordance with their national legislation, shall promote the development and strengthening of cooperation in the field of tourism between their countries.

**Article 2**

The Parties shall endeavour to facilitate and increase the tourist flows between their countries and shall encourage their associations of tourism and travel agencies to create and promote tour packages combining visits to both Greece and Egypt for third markets.

**Article 3**

The Parties shall cooperate, in accordance with their national legislation and without prejudice to their international obligations, in the following fields:

**A. Marketing and promotion**

With a view to making their tourist attractions better known to the public of the other country, the Parties shall encourage mutual tourism promotion through the

exchange of information, publicity and other promotional material in accordance with their respective laws and regulations. They shall also encourage the participation of their National Tourism Organisations in tourism fairs, exhibitions, seminars and other tourism promotion events, held in the territory of the other Party's country as well as the organisation of familiarisation trips for travel agents and travel journalists.

**B. Education and training:**

The Parties shall exchange information and documentation in the field of tourism education and training.

**C. Statistics and legislation:**

The Parties shall exchange information concerning tourism statistics and legislation as well as research on tourism development and shall encourage all possible forms of bilateral cooperation in this field.

**Article 4**

The Parties, in accordance with their legislation in force, shall encourage, promote and mutually facilitate the investments of Greek and Egyptian entrepreneurs as well as joint ventures in their respective tourism sectors.

For this purpose, their competent authorities shall regularly communicate to each other the tourism investment regulations and incentives as well as the existing opportunities for such investments in each of the two countries.

**Article 5**

The Parties shall encourage and promote cooperation in the field of Special Interest Tourism, with an emphasis on cultural tourism, coastal and maritime tourism, diving tourism, pilgrimage tourism, spa & wellness tourism and ecotourism, through exchanging experts' visits, know-how and practical experience and organising workshops and seminars in both countries.

**Article 6**

The Parties shall develop cooperation within the framework of the United Nations World Tourism Organization as well as other international tourism-related organisations of which both countries are members.

**Article 7**

In applying this Memorandum of Understanding, the Parties shall respect their obligations arising from international treaties to which the Hellenic Republic and the Arab Republic of Egypt are Parties.

The Hellenic Republic shall respect its obligations arising from its membership to the European Union.

**Article 8**

A Joint Tourism Committee is hereby established consisting of an equal number of representatives from either Party. Its meetings shall be held alternately in each country at a time agreed upon by the Parties through diplomatic channels and shall be presided over by the Head of the delegation of the country that hosts the meeting.

This Committee shall review the implementation of this Memorandum and the progress achieved through bilateral consultations and through the submission of recommendations to the competent authorities. The Protocols or Agreed Minutes signed at the conclusion of each meeting shall set out specific arrangements and actions to be taken for the further promotion of the cooperation of the two countries in the field of tourism.

The Parties may invite experts and representatives both from the public and the private tourism sectors from both countries to attend the meetings of the Joint Tourism Committee.

**Article 9**

Any dispute arising from the interpretation and/or application of this Memorandum shall be resolved amicably, by consultations between the Parties through diplomatic channels.

**Article 10**

This Memorandum may be amended by mutual written consent of the Parties. Any such amendments shall enter into force in accordance with the procedure set forth in Article 11, paragraph 1 of this Memorandum.

**Article 11**

This Memorandum shall enter into force on the date of the last notification by which the Parties inform each other in writing, through diplomatic channels, about the completion of their internal procedures required for its entry into force. It shall remain in force for a period of five (5) years from the date of its entry into force and shall be automatically renewed for subsequent similar periods, unless one of the Parties notifies in writing the other Party, through diplomatic channels, of its intention to terminate it at least six (6) months prior to the expiration date of the relevant period.

The termination of this Memorandum shall not, however, affect the completion of projects, programmes or any other initiatives undertaken under this Memorandum of Understanding and not fully implemented at the time of termination, unless otherwise decided by the Parties.

On the date this Memorandum enters into force, the Agreement between the Kingdom of Greece and the United Arab Republic on Cooperation on Tourist Matters, signed in Athens on the 23<sup>rd</sup> of July 1968, shall cease to be in force.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Memorandum of Understanding.

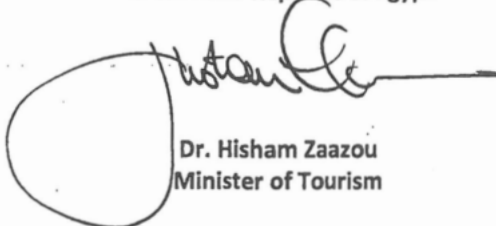
Done in Cairo on the 21<sup>st</sup> of February 2016, in two originals, each in the Greek, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence in the interpretation, the English text shall prevail.

For the Government  
of the Hellenic Republic



Elena Kountoura  
Alternate Minister of Economy,  
Development and Tourism

For the Government  
of the Arab Republic of Egypt



Dr. Hisham Zaazou  
Minister of Tourism

**Άρθρο δεύτερο**

Τα Πρωτόκολλα και τα Συμφωνηθέντα Πρακτικά της Μικτής Επιτροπής Τουρισμού που προβλέπονται στο άρθρο 8 του κυρούμενου Μνημονίου, εγκρίνονται με Κοινή Πράξη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών.

**Άρθρο τρίτο**

Η προθεσμία της παρ. 6 του άρθρου 66 του ν. 4409/ 2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 του ν. 4425/2016, παρατείνεται από τη λήξη της έως και την 13η Απριλίου 2017.

**Άρθρο τέταρτο**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Μνημονίου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 11 παράγραφος 1 αυτού.

Αθήνα, 2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

- |                |                                                                |
|----------------|----------------------------------------------------------------|
| 1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ  | 2. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,<br>ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ<br>ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ<br>ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ |
| 3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ | 4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ                                                   |

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

5. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ  
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

6. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ  
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ  
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ»

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Πέμπτης 10 Νοεμβρίου 2016 (πρωινή συνεδρίαση) και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Συνεπώς τα Πρακτικά της Πέμπτης 10 Νοεμβρίου 2016 (πρωινή συνεδρίαση) επικυρώθηκαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης):** Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.18' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Παρασκευή 13 Ιανουαρίου 2017 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση επίκαιρων ερωτήσεων.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ